

לחיפוש נצחיות רוח קדשו של אור האורות נחל נובע מקור חכמה

אב קשד

בס"ד | גליון 100 | גליון אדר תשפ"ו | יהודון הכירי כרמל

פרויקט פורים מיוחד!
מאמרים סוחטי דמעות
תיאורים מרתקים מהחסידיים
השיכורים ותגליות היסטוריות
משושן הבירה

הסוד של שבע 'סלטות'

תיאורים מלאי שמחה על עובדי ה'
בפורים והניגונים המתוקים מפי ר'
נחמן ברשטיין ע"ה

המזימה של המן ובניו
מסמך עתיק מארכיון הגניזה הפרטי
חושף את המהלך המתוחכם שעלול
להפיל לפח יוקשים

אדמור"י פורים נחשפים

'תורות' משעשעות מאת הרבנים
הנכבדים יושבי על מדף לקראת
משתה היין הממשמש ובא

מושבה על הירח

גילויים מרעישים אודות התוכנית
שתציל את אנ"ש מגזירת הגיוס

רבי יצחק מטולטשין

ר' מרדכי שבאבו חוזר לגילוי מצבת
ר' יצחק בן מוהרנ"ת והיא צייט
שחל בפורים

להודיע להודיע!

שיש נחל נובע!

גליון 100

תוכנית הזניית לדפליא

מסמך מרתק מבית העגנים
הפרסי חושף את המוזיקה
המסיבית בע"מ

מה נפטר בפורים

ר' מרדכי שבאבו משיחה
מיוחדת עם ר' דוד רגן, דואר
לדעי הגליון של מעבת ר'
יצחק בן מוהר"ג והשופט
תאריך פטירתו * משולב
בסיקור מרתק על המוצי'
העולות

עידן הדעות' עם כל הזמנות והיהודים

הרה"ח ר' נחמן ישראל
מורשטיין דואר לסעודות
הפורים בעל החסידים שיצא
מחביוס - אחת בשנה

אדמו"ר! פורים יצאים לדרך

תודות מדעישות ויהודים
ללא פשר של רבני הפורים
שמתגלים רק עכשיו - אחת
ולחזור

י"ל ע"י
מערכת אבקשה
טל': 02-539-6363
פקס: 077-318-0237

©
כל הזכויות שמורות.
העתקה קטעי מאמרים,
או רבנות אך ורק
באישור בכתב מהמערכת.

הגליון מודפס ע"י מ.א. הפקות
דפוס - כל סוגי ההדפסות
במודרנים וזלים
לקבלת הצעת מחיר משתלמת
במיוחד פנו לטלפון
052-7631367

עימוד ועיצוב גרפי: ת. חשין

תודה לבעולמה על המצאת חלק מהחמומות

<p>הכי מעניין, הכי מעודכן, אחי חזקו! • קו מוקד ברסלב • 02.999.3.148 שיעורים עדכונים ראינות תוכניות 077.32.787.02 051.8988.1307 4433.0613.0475</p>	<p>אדרי ישראל 079.704.0073 ארי"כ"ב 718.362.8870 אדרי"א 0350.350.3064</p>	<p>אין לעם אין לעולם 02.560.7387</p>	<p>03.50.111.06 קו נכספה הקו של בני החסידים נכספה</p>
---	---	---	--

מעשה בסוס פראי
מאמרו של הרה"ח ר' ראובן שקי

כוחו של פורים
מאמרו של הרה"ח ר' מרדכי שלום דונופלי

על עולם הדימויים ועמולק
מאמר חגיגי ומרתק מאת ד"ר סנאריט

כשר' אוד' מתקרב לאור האורות
סיפור התקרבות מסעם ומרגש עם עזות ועקשנות נידרים
בדרך אל האור

חסידי ברסלב על הירח
מחבר: 'מקודת הנקס'

אני מאוכזב מהבן שלי חלק ב'
מחבר: 'ממסילות העצרים'

- ◀ 04
- ◀ 06
- ◀ 08
- ◀ 40
- ◀ 44
- ◀ 46

אנשי שלומי היקרים
מתבקשים לעודד רחמי שמים
מרובים
ובפרט בימי הפורים הקדושים
על בנו של אחד מיקרדי אנשי
שלומינו

**הילד
נתנאל משה בן
אסתר**

שנמצא בבית החולים במוצב
קשה מורדם ומנושם

לתרומות
ושותפות
בבית אבקשה
פנו עוד היום:
בארץ ישראל
02-6237686
בארצות הברית
845-650-9368

אם אתם שוהפים ומכל סיבה
שהיא לא קבלתם את הגליון לברכם
נא השאירו הודעה
במספר 026237686 שלוחה 3

המערכה על גיליון ה-100

יש מלחמות שמתרחשות בעורף, אנחנו מכירים אותן היטב מהחיים הקצרים שלנו עלי אדמות. טילים, התקפות ממוחשבות ומטוסי קרב שמטילים פצצות מאיימות, כל אלו מהווים איום קשה על אנשים תמימים ומקשות על החיים, צריך עצות מיוחדות לדעת כיצד להתמודד עמן.

לעומת זאת, ישנה המלחמה בחזית, בתוך שוחות בוץ וסוללות עפר, שם מתמודדים עם אתגרים קשים ושונים בתכלית. מכל עבר נופלות פצצות כבדות משקל, מסוקים ורחפנים משוטטים מעל בניסיון לאתר תנועה כלשהיא מתחת לבוץ, הפחד מאיים לאבן את המוח והלב דופק בפראות.

כך נראים החיים שלנו בתוך המלחמה האחרונה כשהקליפה שמולנו היא 'קליפת עמלק', ניסיון משער החמישים של הסטרא אחרא. לא עוד התמודדות מקומית על תאוה ומידה כזו או אחרת, אלא מתקפה משולבת ללא רחמים עם חיצים משוננים מלאי ארס ורעל, מבול של מחשבות ויצרים רעים, ועל כולנה נהרות של חלישות הדעת שמכבידות על הלב ומרסקות את שארית הכוחות.

אך כגודל הקושי - כך גודל ההזדמנות.

שם, בעומק האדמה, כל תנועה קטנה של נאמנות למלוכה מובילה לקבלת עיטור גבורה מהמלך, כל התחזקות במלחמה מול האויב מצילה ומגינה על כל הממלכה ותושביה, והכי חשוב, ההתחזקות לא ליפול לחלישות הדעת היא המפתח לכבוש את כל המערכות.

דווקא לכן, ההתרגשות גוברת בכפליים כשאנחנו סופרים את הגיליונות ומגלים שהגענו לחוברת ה-100! בתוך הקשיים וההתמודדות האלו שאנחנו עוברים ונלחמים כל אחד ואחד על עבודת ה' הפרטית שהוא צריך לזכות, וכל שכן על כל עשייה דקדושה לטובת הכלל. והנה זכינו להתאגד יחד נאמניו של הרבי, ולייצר שופר נקי שיבטא את תכסיסי המלחמה הנפלאים שמתגלים ומתחדשים בכל עת. אשרינו!

ועכשיו... ועכשיו...

בגיליון הזה מחדש, עם הפורים החדש שבא לעולם. שמנו אזננו כאפרכסת לדבריו של הרה"ח רבי נחמן בורשטיין זצ"ל כשסיפר על החסידים שלא פסקו מלרקוד ולזעוק מתוך שכרות עמוקה: יש רב'ה בעולם! הסתופפנו בדבקות בצילם של אדמורי"י הפורים שהגישו בפנינו תורות מתובלות בניחוח של פורים.

נדהמנו לשמוע את הפתרון המבריק שהגו כמה מחסידי ברסלב, לצאת מכדור הארץ כדי להינצל מגזירת הגיוס המפחידה, וצללנו למעמיקה של קליפת המדמה שהפילה לארץ זקן מכובד בתוככי בית הכנסת.

לצד כל אלו ועוד, פגש סופרנו הנכבד ר' דוד דגן את ר' מרדכי שבאבו מיקירי צפת שיחידו צללו לרגעים המרגשים בגילוי קברו של רבי יצחק בן מוהרנ"ת זי"ע, וחשפו לראשונה כי הוא נפטר בעצם יום הפורים.

בואו אחים ורעים, ונטייל יחד בהיכלות של אור ודעת, הבה ונגלה מחדש את פרשת גדולת מרדכי אשר גדלו המלך, ונחדש את קבלת עול מלכות שמים עלינו מתוך אהבה, קיימו וקבלו היהודים עליהם ועל זרעם ועל כל הנלווים עליהם, לתקן עולם במלכות ש-ד-י, במהרה בימינו.

ערמות של חומר כתוב,
מגזינים מכל הסוגים נכנסים
לבית שלך, ואתה, אפילו לא
יודע מה כתוב שם....

ועכשיו...

הגיע הזמן לגלות
גם בבית שלך את
אור הנחל נובע

הצטרף עוד היום וקבל עד לבית
תוכן מושקע ומרתק לכל בני הבית
תתחילו להתרגל לרמה אחרת של
אור, עניין ונקיות!

הרה"ח ר' שמעון טייכנו:

"את האור של רבינו הג' מקבלים בני הבית
על ידי האבקשה לבית, כך שאם אנחנו רוצים
באמת לקיים את השיחה הזו לעשות את
נשותיכם לחסידות, אז ודאי שראוי שכל אחד
ואחד יהיה לו את האבקשה לבית, כדי שכל בני
הבית יקראו בזה וכך הם יוכלו לקבל את האור
של הצדיק באמת"

הצטרף עכשיו:

0534-123-065

מעשור בסוס פראי

מה עושים כשמגלים סוס פראי ברחוב האם צריך לברוח ממנו או שאפשר להרוויח ממנו מיליונים? // הרה"ח ר' ראובן שיף שליט"א עם הדרכה סודית מליקוטי הלכות כיצד נוכל "להרוויח בגדול" מהעצבות שלנו

על ידי זה, כי אכן אתבונן בעצמי, אדרבא אם אני אכן איש כזה - פגום ונפול ח"ו - אז אם כך עלי לשמוח יותר ויותר על שלא עשני גוי ושאני מלא מצוות כרימון. כך שאם איש צדיק צריך לשמוח בכל זה, הרי מי שהוא לא צדיק - ועוד להפך מצדיק - הוא צריך עוד יותר להיות בשמחה מופלגת מכל זה. כי מי שמח יותר, האם עשיר שהרוויח מליון דולר, או עני שהרוויח מליון דולר?! הרי בוודאי שהעני שמח יותר! כי בשבילו זו ישועה נפלאה והצלה ממש.

נמצינו למדים שדווקא הסטרא אחרא והעצבות הופכים "למרכבה" לקדושה, והם יכולים לגרום לאדם לשמוח עוד יותר ויותר בשמחת יהדותו. וכפי שמתאר זאת מוהרנ"ת בהלכה שם: פי דיקא ע"י מה שיהפך דבר מקניס בלבד יגון ואנחה ומרה שחורה, ע"י דיקא יהיה שמח מאד, פי יאמר בלבד, אף-על-פי שאני רחוק כל כך מהשם יתברך, אף-על-פי כן אני מצרע ישראל, ולא עשני גוי, ואני זוכה בכל יום לקיים מצוות וכו', ואדרבא, זהו עקר שמחתי שמרחק כמוני יזכה גם כן להניח תפלין בכל יום שהם פתרי דמלקא וכו'... ורק זהו עקר מצות השמחה להיות שמח כל כך עד שיהפך היגון ואנחה לשמחה, ומזה נעשה יחודים גדולים ושיעשועים גדולים מאד מאד למעלה למעלה בכל העולמות, כאשר הבננו מתוך דברי רבנו ז"ל,

אח יקר! יש לנו עצה נפלאה מרבינו הק' לקחת את היגון ואנחה ולהפכו למרכבת השמחה, על כל מה שעובר עלינו בגשמיות ורוחניות, להגדיל השמחה מזה עצמו; 'אדרבה כזה שבור כמוני זוכה לכל כך הרבה טוב וכל כך הרבה דברים טובים בגשמיות ורוחניות - הרי זה שמחה עצומה על אף ועם היגון ואנחה, דלפון ואביון כמוני זכה באלפי רבבות דולרים זו שמחה עצומה, יותר מהמליונר'.

אפשר לומר שזו הסיבה שסיבב השי"ת שהמן הרשע ימח שמו - עצם הסטרא אחרא, ירכיב את מרדכי הצדיק - צד הקדושה, על הסוס ברחוב העיר ויקרא לפניו: ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו, וזאת משום שזוהי השמחה הכי גדולה, כשהסטרא אחרא הופכת להיות מרכבה לקדושה. כי הרי אם היה מרכיב את מרדכי הצדיק כל משהו אחר הרי שגם אז זו היתה שמחה גדולה, אולם כאשר המן הרשע ימח שמו - הוא בעצמו מרכיב את מרדכי הצדיק הרי שהשמחה מתעצמת עד מאד, בכפלי כפליים אלפי פעמים, עד אין קץ.

רבתי! אמנם אנו לא 'מקובלים' ואין לנו עסק בנסתרות וייחודים, אבל רבינו הק' נותן לנו דרך פשוטה ומעשית איך שגם אנחנו נוכל לגרום ייחודים גדולים למעלה למעלה כלשון מוהרנ"ת ז"ע לעיל, וזאת על ידי שנתאמץ תמיד לקחת דווקא את כל היגון ואנחה, את כל הקשיים, הצער, העגמת נפש, הירידות, הנפילות ח"ו וכו', ועם זה ועל זה נרכיב את הקדושה והשמחה העצומה, אשרינו! אשרינו! אשרינו! אלפי רבבות פעמים על אנשים כמונו הזוכים אף על פי כן לכל כך הרבה טוב ואור; ציצית, תפלין, תורה, תפילה, צדקה וגמילות חסד וכו' וכו', והכל בכח מרדכי הצדיק המאיר לנו כל זאת ופועל זאת בתכלית השלימות ובכוחו יכולים גם אנו איך שאנו להמשיך דרך זו.

אחים ורעים, אל ניתן להמן עמלק לחמוק ולברוח!! תפסוהו! כאפט'ס איהם! שהוא בעצמו ירכיב את כל יהודי ויהודי ברחוב העיר ויכריז לפניו בקול גדול - "ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו". והעיר שושן צהלה ושמחה: א פריילאכן פורים און א פריילאכן תמיד. פורים שמח.

מעשה בסוס פראי, ההולך בשרירות ליבו הרע ומתפרע על כל סביבותיו, מועד להזיק ולהרוס, וכל רואהו ולו מרחוק - שומר מרחק. ברור הדבר שבריה זו - חיה טמאה היא וגם מופרעת, אינה מביאה שום תועלת לעולם ורק נזק וצער לכל הפוסע לידה.

והי היום, ובעליו של הסוס החליט לרסנו ולא לפו לתפקידו האמיתי - שיוכלו בני אדם לרכב עליו. ויתפסהו בעליו בחזק, ויאלפהו ויטרהו בשוטים ובשאר דרכי אילוף הסוסים עד שנכנע ערפו הקשה ויהפוך לסוס המובחר ביותר אשר הרכב עליו יכול לגמוע מרחקים עצומים דייקא בזכות עזותו ותוקפו, ולהגיע במהירות עצומה למחוז חפצו. אמור מעתה, כאשר הסוס הוא יצור העומד בפני עצמו: מופרע הוא, מזיק הוא, אולם כאשר נהפך למרכב לאדם הרכב עליו, מופלא הוא, מועיל הוא, ואדרבא ככל שהוא יותר מופרע ובעל כוחות - כך יוכל להביא את רוכבו המרסנו במהירות יותר ליעדו.

כלפי מה דברים אמורים?

השי"ת גילה לנו על ידי צדיקו האמיתיים: ששמחה היא סטרא דקדושה, ועצבות ומרה שחורה היא סטרא אחרא והוא שונא אותה! ושכל קדושת איש הישראלי הוא על ידי שמחה דייקא, וכל התרחקות שלנו מהשי"ת והתגברות התאוות הכל הוא על ידי עצבות ומרה שחורה (ליקוטי תפילות ח"ב כא).

ורבינו הק' הודיענו בדבריו הק' כי "מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כוחו" (תורה כ"ד בח"ב), ואמנם החושבים על תכליתם ומצייתים לצדיקים מנסים לשמח עצמם בכל כח בשמחת היהדות ובנקודות טובות, ולעתים על ידי מילתא דטוטא ובדיחותא.

אולם יחד עם זאת מגלה לנו רבינו הק' (בתורה כ"ג בח"ב) שיש מניעה גדולה על מצווה זו, כי אי שם, בצד, ממתנים היגון ואנחה ואינם משתתפים עם השמחה, כך שגם אם האדם מצליח לפעמים לשמוח - אין זה אלא בריחה לזמן קצר מצרותיו וצערו, אולם היגון והאנחה ממתנים לו בסבלנות שהוא יחזור לעצמו ואז הוא ישוב ויראה את צמד היגון-ואנחה עם כל עוצמתם ורעתם ובמלוא חומרתם: צרות קשיים בגשמיות, ירידות ועוונות ברוחניות, ומיד הוא יפול עמוק יותר לעצבות ומרה שחורה.

יתירה מכך, גם כשהוא כן בשמחה - היא אינה בשלימות, כי בצד עומדים להם היגון ואנחה באמרם אליו: הרי עשית כך וכך וכו' וכו', ויש לך צער זה וזה וכו' וכו', וכך גם שמחתו אינה בשלימות - אלא מעורבת בצער ויגון שממתין מן הצד ומאותת לאדם כל הזמן: אל תשכח אותי.

אולם מגלה לנו רבינו הק' (שם): כי יש יגון ואנחה שהם הסטרא אחרא, שאינם רוצים להיות "מרכבה" אל הקדושה, ועל כן הם בורחים מן השמחה. על כן צריך להכריח אותם להכניס אותם לתוך הקדושה דהיינו השמחה בעל כרחם, עד כאן לשון קדשו. במלים אלו טמונה נקודה ועצה עצומה ששופכת אור וחיות על כל התורה הזאת, יש 'יגון ואנחה' שיכולים להיות טמאים וסטרא אחרא שהקב"ה שונא אותה, אבל מאידך גיסא, יכולים היגון ואנחה הזה להפוך ולהיות מרכבה אל הקדושה, איך זה יתכן?!

כשנעיין בדברי מוהרנ"ת בליקוטי תפילות וליקוטי הלכות על תורה זו (פ"ו ג) נראה שיש כאן עצה מופלאה של רבינו הק' והיא "מהר קח את הסוס" - היגון ואנחה - והרכב עליה את השמחה, או אז לא רק שהשמחה לא תושבת עקב היגון ואנחה, רק אדרבה השמחה רק תגדל ותתעצם

נוסע לאותן?

מגיע לך לטוס בזול!

האחרים הכי זולים לאותן!

חזרנו ובגדול!

פותחים
את עונת החורף
עם חבילות ודילים
מושלמים ומשתלמים

יציאות וחזרות לקישינב מידי שבוע

התאמה אישית לחווייה מושלמת
חווייה עם נשמה

דור צדיקים
חווייה עם נשמה

02-54-10-100

הכל כלול או בהתאמה אישית חייג עכשיו! ☎

גם בירידה הגדולה בעולם

גם כאשר התכלית היא תכלית הנפילה, גם אז אסור לוותר
אלא חייבים להמשיך הלאה בכל הכוח // שיחתו של הרה"ח ר'
מרדכי שלום רוזנפלד שליט"א לקראת ימי הפורים

אבל השי"ת ריחם עלינו ונהפוך הוא, שהישועה הגיעה ממקום עליון שהוא גבוה מהמחשבה. ועם תחושה זו, ביום הזה, יש להתעלות עם ה"יין דקדושה", עם ה"יין מלכות רב", להתעלות מעל השכל, לטפס למקומות כה גבוהים שאף שכל לא יכול להגיע לשם. דעת שהיא גבוהה בהרבה מהשכל.

ומשם אנו מגלים שיש סוד של דעת עליון, יש קשר קבוע של יהודי עם הקב"ה שלעולם לא ניתן לנתק אותו. אפילו שמבחוץ נראה שהשי"ת הסכים שהוא ייפול, חס וחלילה, עם כל זה מתגלה דעת עליונה אשר מגלה שיש

קשר קבוע שלעולם לא ינותק.

פורים זה הגאולה לגלות הדעת

ועם כוחו של פורים, גם אנחנו בזמן שלנו ש"אכתי עבדי אחשוורוש אנן", כל מי שמוצא את עצמו בגלות, באופן כללי ופרטי, מה שעובר על כל אחד ואחד, נפילות עם ירידות והסתרות. ולפעמים נראה כאילו השי"ת הסכים שאדם ייפול חלילה, שהוא יהיה רחוק, שהוא יהיה נמוך, שהוא ישכב במקום שהוא שוכב.

עם כל זה, אתה מקבל את הפורים, אתה נכנס לתקווה שנמצאת במגילת אסתר, לתקווה של העתיד, שעליה מדבר רבינו הק', שמישיח צדקיני יפרש אותה בעצמו לכולם, ובבחינת 'מגילת אסתר' - תראה את הסיפור כולו.

כשם שרבינו מבהיר שגם כאשר התכלית היא תכלית הנפילה, גם אז אסור לוותר אלא חייבים להמשיך הלאה בכל הכוח, ולהתחזק גם משם לעבוד את ה' יתברך, ופתאום כל הנפילות וכל הירידות עוברות לתכלית של תכלית העלייה. ומוזה מקבלים את הכוח להמשיך הלאה.

וזו הסיבה שכל ההתחלות, כל ההתחלות הן מפורים. הכל אחד, כפי שרמז רבינו במילים: 'זעכשיו' שעכשיו כל ההתחלות הם מפורים, 'און היינט', והיום אנחנו רואים שכל התחלותיו של רבינו הקדוש, סוד תיקון הכללי, סוד ציונו של רבינו הקדוש, שכל הדברים האלה הם רמזים גדולים לכך שאפשר לקחת חץ שנזרק, חץ שכבר יצא לדרכו, חץ שכבר נורה לתוך אדם והאדם כבר נחלש ומוטל על ערש דוי.

ודווקא כשלאורה אין כבר מה לעשות, דווקא אז מוציאים את זה מהגוף והופכים את כל הירידות ואת כל הנפילות של האדם לטובת תכלית העלייה. זוהי ההתחלה שלנו, ורק כך נוכל לעלות היום, ובלעדי גילוי זה של רבינו הקדוש, לא היה כוח לנו לעלות, ובוודאי שלא היה טיפת כוח להמשיך.

היום כל ההתחלות מפורים. כל יהודי באשר הוא שם צריך להיות מסוגל להתחיל, כי הוא צריך לדעת שיש סוד של 'זמרדכי ידע' הוא יודע את כל מה שאנחנו עושים והוא יושב בשער, לפני חצר בית הנשים.

וכפי שמבאר רבינו הק' בתורה נ"ו, שהצדיק עוסק להרים את כל הנפלים, כל אלה ש'נשתה גבורתן', נשו וקפצו ממקומו של עולם, נפלו לשכחה איומה, כל הבחינות המרומזות בפסוק זה, ועל אותם אנשים שנמצאים בהסתרה שבתוך הסתרה, שאפילו ההסתרה עצמה נעדרת מהם, אולם הצדיק האמת עוסק בתיקונם להכניס אותם פנימה, להאיר להם תקווה ואמונה, כדי להחזירם לחיי אמת ונצח.

האמונה והתקווה שנותן לנו יום הפורים

'פורים של ברסלב' הוא כזה שגם כאלו שאינם חסידי ברסלב מסתכלים עליו בקנאה, אפילו גדולה.

אכן, בחסידות ברסלב, הפורים מתחיל לא רק בתענית אסתר, אלא כבר בשבת זכור, ואפילו לפני כן, שלושים או ארבעים יום קודם, עם תפילות ובקשות עד שמגיעים בפועל לפורים, פורים ברסלבי, מלא געגועים ושמחה שפורצת את כל הגבולות.

חסידי ברסלב לוקחים את הדברים הגבוהים ביותר ועושים מהם 'חג'. זה מה שנותן את ההבנה מהו היום טוב

הזה, הבקשות שמתקבלות ביום הקדוש, האמונה הגדולה שנותן לנו חג הפורים, ההתעוררות מהשינה שמביאה לנו המגילה הקדושה, וכמו כן כל שאר מצוות היום.

אם נרצה לבטא זאת במילים קצרות וחרופות, אפשר אולי לומר בסגנון הזה: ירידה כזו לא הייתה לעם ישראל מעולם! כלל ישראל נפלו אז לתכלית הירידה וההסתרה, "נהנו מסעודתו של אותו רשע", הייאוש שנוצר אצלם מחמת שהם אכלו שם בסעודה של אחשוורוש, הם איבדו שם את המהות של עצמם, הם השתכרו על ידי טומאת הקליפות שאחשוורוש הביא לשם בסעודה. עד כדי כך שהוא טען שלפי חשבון השנים, השי"ת, ח"ו לעולם לא יוציא את עם ישראל מכאן.

וכלל ישראל אכלו שם ושתו שם, הם השתכרו מההרגשה שאחשוורוש נתן להם באותה סעודה. 'זמרדכי ידע את כל אשר נעשה', הוא ראה כיצד הגזירה חתומה למעלה, היא כבר הייתה עסקה חתומה.

עד שכבר הגיעו למצב של "להשמיד להרוג ולאבד" רח"ל, כבר היה לאחר הגזירה. ועם כל זה, קמו הגואלים מרדכי ואסתר, ומרדכי שידע את כל מה שנעשה, צעק שיש תקווה, וש"אין שום ייאוש בעולם כלל", הוא גילה שיש כוח של תפילה, יש כוח של יהדות שיימשך לנצח.

הצדיק מגלה בעומק הייאוש ומתחתי שיש תקווה

"להודיע שכל קוויך לא יבושו ולא יכלמו לנצח". דווקא מהמקום שנראה שאנשים כבר מיואשים, שהם כבר לא מאמינים שיש עוד סיכוי, מתגלה שיש כוח של תפילה, הוא צץ ומביא ישועה ותקווה לכלל ישראל. כפי שרבי נתן מדבר על זה בהלכות נחלות, הלכה ד', ומסביר שם על סוג של תפילה שכבר אפשר לראות את הישועה והתקווה.

וכשהמצב נראה שאי אפשר לפעול יותר. דורש על כך רבי נתן את הפסוק: "ואני לא נקראתי לבוא אל המלך". גם באופן שלא רואים הארה מלמעלה, לא רואים כלום... נראה שאנחנו רחוקים לחלוטין, זורקים אותנו. ובכל זאת: "ובכן, אבוא אל המלך אשר לא כדת". זה לא תואם שום כלל, זה לא עומד בשום סעיף, זה לא תואם שום דבר...

ועם כל זה, נכנסים בבחינת 'ובכן, אבוא אל המלך אשר לא כדת'. ומבקשים רק דבר אחד: "א-ל-י א-ל-י למה עזבתני", רק מבקשים להינצל מאיש צר ואויב המן הרע הזה.

אכן נפלו האנשים, ירדו והגיעו למקומות נמוכים כל כך, מקומות שהדעת לא יכול להגיע לשם, ממש "בירא עמיקתא", לשם רצה המן לזרוק אותם, למטה אל שער החמישים דסטרא אחרא, בכח אותו עץ שעשה, עץ גבוה חמישים אמה.

מזדה אני לפניך.

עשה זה מאילה

הצטרפו לעשרות משפחות חסידי ברסלב המתגוררת כבר כיום בטבריה עילית

בסביבה חרדית איכותית המשלבת את כל צרכי הקהילה:

בית המדרש דחסידי ברסלב לצד בתי מדרש ומגוון כוללים, כולל 'לטייל בתורתו', מקומות תעסוקה בשפע, חידרים איכותיים, בתי חינוך מעולים, מקוואות טהרה, תחבורה ציבורית זמינה וכל הנדרש לחיים של תורה ויראת שמיים.

נציג הקהילה בעיה"ק טבריה:

הרב חשין שליט"א - 04-8485409
באימייל: breslev.tveria@gmail.com

מה הלכיים ב'עזרתם הד'ימוניים'

איך יתכן שיהודי זקן רכון על הרצפה כשבחור צעיר מפליא בו מכות נמרצות וכל בית הכנסת שותקים לו על זה?! // איך יכול להיות שאנחנו בעצם יודעים הכל אבל החיים שלנו תקועים להם אי שם מקרטעים במעלה הדרך?! // צלילה לעולם של דמיונות ושיכורים // קווים לדמותו האפל של עמלק.

נחמן ישראל סטארט

לראות את אלו המאריכים בתפילתם מתנועעים בדביקות מופלאה. מפשפשים במעשיהם בהכנה דרבה לקראת היום הקדוש 'אחת בשנה'.

כבכל שנה גם הפעם לא אבו להחמיץ את ההזדמנות ולבקש סליחה אחד מרעהו, משל היה תכנית מוכתבת מראש, הקיטלאך הצחורים גם הם היו מרכיב עיקרי. אייר של טוהר חוץ ירד לעולם. ואז זה קרה.

מאן דהו השתטח כליל על רצפת בית המדרש, לא ברור מה ומי, וזה המחזה שנגלה לעין כל:

יהודי מבוגר שוכב על רצפת בית המדרש בחוסר אונים, בחוסר יכולת להתגונן, שבור ורצוף עם עצב על פניו, ובחור צעיר מפליא בו את מכותיו בחגורה שבידיו, משל היה כר פורה להבעת תסכולו ופורקן יצרי.

את המחזה העצוב הזה ראו כולם. כל אחד עם פרשנותו.

אנחנו נספר על חברנו היקר, יהודי בשם ר' יעקב שמעון - שלבו הרחום לא עמד למול מראה עיניו, שהמחזה זעזע את חושי.

הצילו! איך יהודים רחמנים בני רחמנים יכולים להסכים עם דבר כזה. רשעות שכזו, זאטוט זה המפליא את מכותיו באיש מורם מעם, ועוד באופן מבזה ומשפיל שאין כדוגמתו.

חברים וידידים שמו לב לצעקתו ונוזעקו להרגיעו: ר' יעקב שמעון - תירגע!! אנחנו נסביר לך הכל, רק בבקשה: תירגע!!

אך לבו הרחום לא נותן לו, הוא לא מוכן להשלים עם מציאות קשה שכזו. כמה אטימות יכולה להיות אצל בני אדם הוא שואל את עצמו.

אך כלל המתפללים צחקו בליבם על בורותו. יודעים הם את הפרשנות האמיתית והפשוטה למחזה.

הם מצידם, רואים כאן מחזה הכי טהור שיש. יהודים עומדים בסך להתחטא בפני קונם. משוועים לסליחה, מצפים למחילה. 'יום שימת אהבה ורעות / יום עזיבת קנאה ותחרות'.

אך ר' יעקב שמעון מיודעינו לא מצליח לראות את זה אחרת. הוא מבחינתו עד למחזה סדיסטי ומזעזע. איך?... איך יכולים להבין תיאור מצמרר כזה, איך למען השם קורה דבר כזה, איך עומדים אתם מן הצד בשוויון נפש ובחיבוק ידיים....

נערים משלו בנו, ועוד הפליאו בנו מכות עד להחריד, איי!

התיאור הזה הוא אולי הדגמה קיצונית לטעות מובנית, לפרשנות מוטעית, להבנה מסולפת.

מחינו אותו מעל פני האדמה - כך חשבנו אשתקד.

הוא כבר לא קיים, הוא לא במציאות, יישותו והווייתו נכחדו כליל. לא! הוא לא עמד בזה. הוא לא שרד את ה-40 יום שלנו. זעקת ה'הצילני' בעטה בו שוב ושוב עד שאיכשהו הוא נאלץ לסגת ולוותר. לעוף. להיעלם. להיכחד.

מתכון בטוח נתנו לנו - ארבעים יום 'הצילני' - שבת זכור - קריאת המגילה. מתנות לאביונים. משלוח מנות. וז-ו-ו.

הוא ייעלם לנו כליל.

לא נשמע ממנו יותר.

ושוב זה קורה, הנחש העמלקי כאן, הוא הופיע שוב.

הוא חיכה לנו בצומת בצפייה דרוכה, שנה שלימה הוא עמד שם, עד שהוא הופיע שוב בעוצמה מירבית.

בלוחות שנה מסוימים כבר מופיע תאריך ההתייצבות שלנו למערכה החזיתית מולו.

ד' שבט - ארבעים יום קודם החג.

סליחה, ברצינות גמורה אנחנו שואלים - זה נשמע מוזר להחריד - מה ההסבר לזה!?

האם גם השנה זה יקרה שוב?! נפשיל שרוולים, נצעק ונשאג ביזע ובדמעות שנוכה להינצל ממנו, נשתכנע שהפעם זה באמת יקרה, וכל זאת, רק בכדי לגלות בשנה הבאה שהוא כבר מחכה לנו שם, עם החיך הלעגני שלו ועם מלאי הציניות שברשותו מוכן להכות בנו כבתחילה, היתכן כזאת!?

מנחה, ערב יום הכיפורים.

הם עמדו שם שניים - מצונפים במקומם. ערפילי הטהור אופפים כליל את היכל בית הכנסת, ורק הזאטוטים מתזזים מפניה אחת לשניה. בזווית בית הכנסת ניתן עדיין

ל'עולם הדימויים' לא בריא.

שני אנשים רואים את אותו מעשה, שניהם עדים לאותו מחזה, שניהם לא פספסו אף פרט. שניהם בקיאים היטב בחומר. אבל ההבדל הדרמטי נעוץ בפרשנות. בעוד אחד רואה בזה מחזה אכזרי וסדיסטי, השני רואה בזה תהליך של היטהרות.

במשנת ברסלב אנו שומעים רבות על התופעה במילה מאוד מוכרת, "מדמה" - ברוכים הבאים לעולם הדימויים.

כל הייסורים הלבטים וההתמודדויות של בני תמותה קשורים באותו מדמה 'עולם הדימויים'. הן בפן הרוחני והן בפן הגשמי.

כיום כבר כולם יודעים שבשביל לשווק מוצר, לא צריך יותר מאשר פרסומת טובה שתציג את דמיונו של האדם, וזהו. לאחר מכן גם אסקימוסי יסכים לקנות קרח באנטרקטיקה, מספיק שנצליח לשכנע אותו בדמיון שדווקא פיסת הקרח הזו תביא את האושר לחייו.

עם קצת איורים ותמונות מפוצצות ועם משפטים קליילים וסיסמאות קליטות, ניתן להשחיל לשרוולו של אדם כמעט הכול.

אם בפן הגשמי זה בסך הכל יחורר את כיסנו, הרי בפן הרוחני זו עלולה להיות תאונה קטסטרופלית.

היצר מטשטש לנו את החושים, הוא מזליף נצנוץ על עולם החומר, ומאידך מצליח להאפיל בענן כהה את כח הקדושה... אין לו כח אחר מלבד הדמיון, כי בעצם אנו הרי יודעים הכל.

לכולנו ברור כי יש מנהיג לבירה, ושבסופו של דבר נצטרך לעמוד לפניו בשפלות רוח והכנעה ולענות אחת אחת על פעולותינו. ברור לכולנו כי מאחורי חיוכם המזויף של אלו השקועים בהבלי עולם, נמצאת נפש פצועה ורטושה חסרת חיות. לעומת זאת, ידוע ידענו היטב כי אין לך אדם מאושר יותר מאדם ההולך אחר בוראו. נפשו מרוצה עליו ואושר אמיתי אופף את כל ישותו. אנו לא רק מאמינים - אנו גם יודעים זאת.

וכאן הוא מגיע אלינו עם מרכולתו מלאת הארס. עמלק.

הוא מטשטש את הראות, הוא מבלבל את החושים. הוא מנסה להאיר זרקור שונה על המציאות. הוא יספר לנו כי דירה נאה היא חזות הכל. הוא ינסה לשכנע כי במילוי תאוה זו או אחרת בכך ייטב לנו. בצוף אמריו הוא ייתן לנו להבין כי תורה ומצוות הינם דברים קשים מנשוא, חסרות חיות ותוחלת.

הוא ייקח טוב ורע יערבב אותם כליל, יזלף אליהם טשטוש ובלבול, ואז יאכיל אותנו את הסלט הזה, המאכל הארסי ביותר ביקום.

הוא ייקח את עולם הדימויים שלנו וישתמש אתו נגדנו, הוא יפרוט על נימי ליבנו. הוא יבלבל את חושינו. ינצל את בערותנו. יהרוס כל חלקה טובה.

"צריכים לקרוא לו ולכנות לו שם אחר, היינו להבעל דבר והיצר הרע צריכים לקרות אותו בשם אחר, דהיינו שלא לקרותו עוד בשם 'יצר הרע', רק בשם 'כח המדמה' " (תורה כה)

אמורים אנו להחזיר לעצמינו את השליטה בחיינו, להשיב לידינו את הגזילה. עולם הדימויים שלנו חייב לעבוד בעדינו ולא נגדנו. למען האינטרסים שלנו ולא עבור שום יצור אחר, בטח שלא בשירות האויב.

אם חפצים אנו בדימויים בריאים, בפרשנות נכונה של המציאות, אנחנו מוכרחים וחייבים 'לחסל את עמלק'!

לחסל את הרעיון שלו. חיסול ממוקד.

חיסולו של עמלק הוא חיסולו של רעיון מעוות. של קליפת טשטוש והטעיה העצמית שאנו נגועים בה עד לכלי נשוא.

הבהירות בוודאי תנצח לבסוף, אך ה'שלמות' - תהיה רק בביאת גואל.

בינתיים ניתנת לנו הזדמנות מידי שנה, לנגח בעוצמה במדמה המסולף. להוריד קומות מבניין השקר.

אנחנו עושים את החלק שלנו, את המצוות שציוו לנו חכמינו הקדושים, את העצות של הצדיקים, והם אלו שלוחמים בעדינו ויכריעו את המערכה בשלמות.

אלו הם 4 המתנות שאנחנו מקבלים בחג הפורים הקדוש, וכך אנחנו מתקנים את ה'מדמה'; עם עצות ומצוות שלא נפגוש בשום מקום אחר במשך השנה:

קריאת המגילה.

האנשים שם ב'שושן' עמדו נבוכים אובדי עצות. גזירת כליה ניחתה על ראשם ללא שום התראה מראש. כל הפרשנים וה'מבינים' למיניהם לא נתנו להם סיכוי. להשמיד להרוג ולאבד.

'אסתר המלכה' הצדקת - אחות לנו בבית המלך, זו שחשבנו שתציל את כלל ישראל, נדמה לפתע שגם היא 'ערקה' לצד האחר, ורק את המן היא מזמינה לפסגת השיא, לסעודה המלכותית.

אך ממעוף הציפור וממרחק השנים נפרש מולנו סיפור אחר לגמרי. כל מה שחשבנו הפוך לחלוטין.

הרע מתבטל ומוביל אל הטוב ומשרת אותו כליל. את מה שהחשבנו כנקודת השפל הגדולה ביותר - התבררה כצמיחת קרן ישועה.

תפקידה של המגילה ללמד אותנו כי לא מה שאנו רואים הוא חזות הכול. הדמיון שלנו מעוות ולא מבורר. עם מעט תפילות ו-'ויזעק זעקה גדולה ומרה' ניתן לשנות הכול. יש מנהיג לבירה.

**אנחנו הולכים
לאפס את המח.
לשכוח מכל
התסבוכות בהם
אנו שקועים,
להתרומם מעט
מעל המצוקות
הנפשיות, מעל
הצלקות ונקודות
התורפה. נבלבל
כליל את המח
המעוות, נעשה
שינוי בהגדרות,
שינוי עצום כל כך,
עד... עד דלא ידע.**

משתה ושמחה

אין לך דבר שמבלבל כאידו של אלכוהול. השכרות מיסודה באה בכדי להוציא את האדם ממצבו האמיתי ולהרים את מוחו אל-על, מבלבל ומטשטשת כליל את דעתו של אדם.

כבר אמר מי שאמר, ש'ריח משכר' הינו 'ריח משקר'.

זו היא אכן הסיבה לפיכך סלד רבינו הקדוש משיכרות, שיכרות היא התגברות המדמה, שיאו של בלבול והעדר הדעת.

אך בפורים הנורמות משתנות לגמרי, בפורים מכניעים לגמרי את קליפת המן-עמלק, בפורים מבררים את הטוב שבמדמה.

יין - יכול לגרום להכניס את האדם לסיטואציות שונות 'זכה משמחו - לא זכה משממו', ביום רגיל זו סכנה גדולה להיכנס לתוך עולם השיכרות שעלול להפיל את האדם ולהשכיח ממנו את המצוות וחיי התורה.

אך בפורים הכל שונה, בחג הזה אנו מובטחים ב-100 אחוזי הצלחה, בזכות הצדיקים שפעלו את קדושתו של יום שבו ביררו לגמרי את המדמה, היין יהפוך לכלי עזר נוסף לקחת את הדמיון ולהעלותו כליל אל הקדושה.

אנחנו הולכים לאפס את המח. לשכוח מכל התסבוכות בהם אנו שקועים, להתרומם מעט מעל המצוקות הנפשיות, מעל הצלקות ונקודות התורפה. נבלבל כליל את המח המעוות, נעשה שינוי בהגדרות, שינוי עצום כל כך, עד... עד דלא ידע.

אנו הולכים להביט אל המציאות במשקפיים הנכונים, אמתיים - קדושים - טהורים, מוחנו יתערען ב'דעת' חדשה. קצת לנער מעליו את האבק שהצטבר עליו במהלך השנים.

"אדרבא על ידי השכרות של פורים עד דלא ידע וכו' ממתיק ומבטל פגם עץ הדעת טוב ורע... שזהו עיקר פגם בלבול המדמה, ועכשיו על ידי השכרות של פורים 'עד דלא ידע בין ארוך המן לברוך מרדכי' ממתקין ומתקנין זה הפגם כי נמתק זה המדמה בשרשו בפורים" (ברכת הריח ד')

פורים על שם הפור

מי מאתנו זכה פעם בגורל?

האם ישנה סיבה הגיונית למה תזכו אתם יותר מחבריכם?...

בהגרלה, סיכויי הזכייה תמיד שווים, אין מקום להעדיף אחד על משנהו. אם המצב שונה, אם הגורל מכור מראש - זה מודל להשחתה. אין לגורל אחיזה בדעת. הוא ענין גבוה יותר משכל פשוט. לוקחים את המציאות ומשליכים אותה אל-על.

יש לו מתנה נהדרת. הוא חפץ לתת אותה לאחד המשתתפים.

הוא יכול להחליט על מקבל המתנה לפי נראות, לפי כישורים, לפי נטיית הלב, ולפי כל פרמטר אחר.

והוא גם יכול להחליט שהוא לא מחליט.

הוא לא מכניס להחלטתו שום שיקול זר, שום העדפה של אחד על משנהו. הוא עושה גורל.

"כי בכל מקום שאין יכולים להבין בדעת ושכל למי מגיע הדבר הזה - מטילין גורל, נמצא שגורל הוא בבחינת העדר הדעת, שזהו בחינת כח המדמה שהוא הסתלקות הדעת שאז נשאר המדמה" (שם)

אם אנו מחליטים על ענין לא לפי הבנה שכלית, לא לפי יסוד מוצק בהבנה, רק לפי דמיון, זה נקרא מדמה - בדיוק כמו גורל, החלטה לא לפי השכל.

על המשבצת הזאת נטושה המערכה.

עליה נפלו כל החללים.

המן - רוצה לנכס לעצמו את כח המדמה. לקחת לעצמו את כל רגשותינו, להחליט בעבורנו בכל צומת, להציף את מוחנו בדמיונות עוועים. הוא לא בהכרח איבד חיצוני עם חיצים ובליסטראות, הוא פשוט משתלט על המוח, הוא מחליט מה טוב ומה רע, הוא קובע מה יקר ומה זול, הוא נותן את הטון, אל מה לגשת בכובד ראש ובמה לזלזל. מתי להתקדם ומתי לסגת. מה נקראת עליה ומהי ירידה. מהו אור ומהו חושך. מה חשוב בעיני ד' ומה פחות. את מה להדגיש ומה להטפיל. מתי לבכות ומתי לשמוח.

המן הפיל פור. הוא עשה גורל.

הוא ניסה לקחת את כח הגורל לשירותיו להשפיע על המח. על המדמה.

אך בסוף הוא לא הצליח. זה התהפך עליו.

ונהפוך הוא.

כח המדמה נשאר אצלינו - ניצחנו ובגדול.

הקדושה ניכסה לעצמה את עולם הדימויים. מהיום הקדושה תנווט את רגשותינו את חושינו. את אהבתינו. את קנאתנו.

פתחנו בשאלה קשה: מה יהיה עם ההבטחות של אשתקד לחיסולו של עמלק, האם הם לא התממשו?!

כעת לקראת סיום, אנחנו כבר יודעים את התשובה.

למרות שבדמיון שלנו מלחמות מסתיימות עם מכת מחץ אחת, וזהו... אבל אולי באמת זהו עוד דמיון שנועד לקרר ולהחליש אותנו?!

הצדיקים מגלים לנו שדווקא העקשנות שלנו להמשיך להילחם בעוד פורים. בעוד שאגה. בעוד זעקה. בעוד קריאת מגילה. ובעוד כוסית משקה. זהו המתכון הבטוח לניצחון, לא כפי שענינו המתעתעות אינם מטיבים לראות, בסוף יש לנו כוח של צדיקים שהם לוקחים את הכל ומטפלים בבעיה בצורה הטובה ביותר.

כך, נלחם אט אט על כל פלח ופלח בעולם הדמיון, ועל כל תא ותא במוח. על עוד הבנה ורגש, קהות חושים ותפיסה שגויה.

מלחמה עקובה מדם, בשוחות, בבוץ סמך, בים של דמעות, בנהרות דם. נופלים - קמים - מתרפסים - מגלים אומץ ומנצחים. אם בשנה שעברה - מאמינים אנו שמוחינו הזדכך, זה בדיוק הזמן להמשיך ולנגוס עוד חלקים מכוחות הרוע. הפיל עוד קומות מבנין השקר. להסיר את הלוט מעל פני הצבוע.

ניצחנו וננצח. מדור דור.

אבן הטוען

זעקה גדולה ומרה!

היום "כל הפושט יד נותנים לו" כשאתם יוצאים לשדה אל תשכחו את מאות ואלפי הבחורים שכל חשקם ורצונם הוא להמשיך ולשמור על יהדותם - הנמצאים במצב שאינו פשוט כלל. תקדישו כמה דקות מוזמן היקר הזה של חצות הלילה בפורים לבקש ולהתחנן להעביר רעת המן האגני ואת מחשבתו אשר חשב על היהודים.

וכמו כן, גם בעת הריקודים הקדושים של אנשי שלומינו בפורים. אנחנו הרי יודעים את הדיבור הקדוש של רבינו על ענין הריקודים והמחאת כף שבכוחה בטל את הדינים והגזירות הקשות, כמו שהתבטא רבינו הקדוש: "כך אמרת!". לביטול גזירת הגיוס שרצו לגזור בימיו.

ובנימה אישית, אני מבקש לפנות לכלל בחורי אנ"ש היקרים, כאבא לבחור גיבור שמתמודד בעוז: חזקו ואמצו! אל תחתו ואל תערצו מפניהם, כי ה' אלוהינו הוא ההולך לפנינו. כל בחור שמסתובב עם עוצמה וביטחון בה' יתברך אף אחד לא יוכל להרע לו.

בציפייה לישועה במהרה

נחמן ל. הוד השרון

בעקבות הכתבה המרגשת על הבחור הצדיק בנימין קרייף, אני מבקש בשורות הבאות להביא את כאבם של אלפי הבחורים היקרים מאנ"ש ובתוכם בני מחמד עיני נ"ו שנמצאים בהתמודדות נוראה ואיומה מול הגזירה של הגיוס, כשאין פוצה פה ומצפצף. כמו כל בחור בגיל גיוס, התחלנו לעבור הטרדות חוזרות ונשנות על ידי נציגי הצבא כבר במשך תקופה די ארוכה. כולם מכירים את הזימונים התכופים והטלפונים המטרידים והזימונים השונים ומשונים לוועדות כאלו או אחרות, השיא היה כשפלטו לסלון ביתנו לא אחר ממפקד הפלוגה המיועד של בנינו עם הסגן שלו שהגיעו להזמין את הבן שלנו באופן אישי לפלוגה.

יתכן שיש מקומות בהם החיילים לא מנסים בכלל להגיע, אבל אצלנו בפריפריה יש מצוקה קשה הרבה יותר. הרבה בחורים מנסים את מזלם לקבל פטור, כשכל בחור שמגיע ללשכת הגיוס חייב להגיע לבדו, ושם הוא עומד מול כוחות רבים שמנסים לצוד אותו ברשתם בכל מיני שיטות נוראיות ואכזריות, החל ממסע שכנועים וכלה בהשפלות וביזיונות, וכל זאת למול אנשים הרחוקים מאוד מהשם יתברך ומתורתו, ה"בחורים שנמצאים היום בגיל הגיוס, עוברים בנפשם מסכת ייסורים לא פשוטה בכלל שכוללת לעיתים הטרדות טלפוניות מנציגי הצבא, וכן פחד מתמיד ממעצר שיכול להתרגש מכל מיני צמתים שאינם צפויים.

רבינו לימד אותנו שאסור להחריש בעת גזירות!! ולכן אני פונה אליכם חסידי ברסלב, מעומק הלב לקראת חג הפורים. אנא אחים יקרים אנחנו הרי יודעים את מעלת וקדושת

זה כל מה שהמשפחה שלי שמעה בכלל, והיום כל המשפחה משתתפת דביורים ממה שהם קוראים בגליון ואני לפעמים ממש מתבייש מהידיעות שהם יודעים אפילו יותר ממני, מה גם שכמעט בכל המדורים מביאים בדרך כלל דיבור מרבינו או מספרי התלמידים שעליו נסוב המדור, כולל מקורות מדויקים, מה שמביא לכך שהרבה פעמים ספרים נפתחים תוך כדי הסעודה וממש מחיים את כל הבית. אני רואה שינוי עמוק במשפחה, יותר קרבת אלוהים, יותר חיבור לענין של רבינו הקדוש, ממש זכותם להיות השליחים לעזור לנו בציווי של רבינו להכניס חסידות לבית. אשריכם.

תודה על מה שאתם עושים, תמשיכו לעשות חיל.

בהערכה עצומה נפתלי ב. מונטריאול - קנדה

בבית שלי לא מוותרים על אף גליון!

אני חייב להודות לכם על האבקשה לבית המיוחד שאתם מוציאים. אני גר בחו"ל במקום שישנה קהילה חרדית לא גדולה, ומבחינת ברסלב אנחנו אחת משתי משפחות באזור כולו. אבל ברוך השם שיש לי חבר מארץ ישראל שכל חודש דואג לשלוח לי את האבקשה לבית לכאן ואני טורח ומתאמץ להדפיס את זה עבורם, כי בני הבית שלי, מגדול ועד קטן לא מוותרים על אף גליון.

חשבתי לעצמי שהגדרה של אבקשה לבית הוא: שרבינו רצה שנעשה את נשותינו חסידות, אך מה שקורה למעשה, בזכות האבקשה לבית אני יכול להגיד שזה עשה אותי לחסיד!

לפני שיצא המגזין הנפלא הזה הייתי יושב בשולחן שבת ומה שהייתי מדבר שם מרבינו

קוראים יקרים! לאור מכתבים רבים שהגיעו למערכת בנושאים כלליים שאינם קשורים בדווקא לגליון, החל מחודש הבא מדור זה ישמש לבמת אנ"ש ובו יהיו מכתבים מאנשי שלומינו על כל נושא שקשור לברסלב. התחזקות, התעוררות, מידע. שימו לב כי ההחלטה על פרסום המכתבים נתונה לשיקול דעתה של הוועדה הרוחנית

שימו לב למספר החדש

ניתן לשלוח מכתבים למערכת למספר פקס 0773180237 יש להקפיד על כתב ברור וקריא,

כמו כן ניתן להשאיר הודעה למדור זה בקו אבקשה במספר 026237686 שלוחה 6 נא להקפיד על השארת הודעה ברורה

הרבני שלנו הוא לא
דער אלטער רבי
(אדמו"ר הזקן),
ואף לא דער
מיטאלער רבי
(אדמו"ר האמצעי),

הרבני שלנו הוא של הרגע הזה -

ועכשיו!

בין כוס שלישי לרביעי ואחר הדברים האלה התקבצו אדמו"ר"י הפורים לשאת את
הרגשת לבם על נס לבטא את ההתרגשות וההתעוררות בדרשת פורים מיוחדת מתובלת
בכמה מיני הבלים ותיאורים שונים

הר"ר נחמן הצפתי (הכט) ר' נחמן חרישאי (קירשכויים) ור' חיים מאיר דוד (רבינוביץ)
פותחים לראשונה את סגור ליבם עם מילתא דשטותא כיד המלך // על הקרעכץ של
זמצפים לישועה' הזכות לראות את 'חלק מהקהל' ועוד גילויים מרעישים

נחמן כ"ץ

ורים.

פעם אחת ולתמיד אנחנו חייבים להבין ולפצח את הסוד הנעלם הזה. איך יכול להיות יום שמלא בכאלו ניגודים. מצד אחד יראה יוקדת ושברון לב אימתני, ומצד שני בגדים כה מצחיקים ושכרות ללא גבולות... נודה על האמת. בפקס המערכת התקבלו בקשות רבות מציבור הקוראים לדעת מה זה ועל מה זה, ואחת ולתמיד לפענח את פשרו של היום הקדוש שאליו אנחנו מייחלים כל השנה.

אשר על כן, נטלנו על עצמנו את המשימה הקשה כל כך, ולאחר מאמצים מרובים מאד הצלחנו לגייס את עזרתם של ארבעה מאנשי שלומינו - ה'פורים רב' ד"ק דמתא - כל אחד בסגנונו הייחודי העניק לנו הצצה מיוחדת מחכימה ומעשירה ומעוררת השתאות לפורים של אנשי שלומינו. כאשר לצד ליצנותא דעבודה זרה מהמון ושותפיו לדרך, ניצבים ובאים מן הצד השני שמחה של מצווה ורינה של תורה שמלמד אותנו מרכזי הצדיק יחד עם העבודות של הזעקה והשמחה, ה'הסתר' וה'אסתר' המשמשים בערבוביא ביום קדוש זה.

ובכן נאספו 'רבני' הערים המוכתרים על דינו לפורים רבי. הלא המה הרב ר' נחמן הכט הצפתי, הרב ר' נחמן קירשבוים החרישאי, הרב ר' חיים רבינוביץ הבית שמי, והרב ר' נחמן שוורץ המודיעיניליתי שנתנו לנו כל אחד יחד וכולם לחד 'תורה' פורימית מיוחדת. שלושה נחמ'ס עם 'חיים' אחד.

'חלק מהקהל' או 'חלק מהאדמו"ר' // במקום הקדמה

עוד לפני שהתחלנו לשאת ולתת, ביקש מורנו הרב ר' נחמן חרישאי הי"ו לתאר את הקושי והשמחה לקבל את תורתו של פורים רב גדול שכוה:

לא קל להיכנס אל הקודש פנימה אל כ"ק ה'פורים רב' שליט"א. אשר בדרך כלל הוא מתגלה רק פעם בשנה, בעיצומו של יום הפורים, וגם זה רק בעת משתה היין, כשאדי האלכוהול עלו למעלה ראש... אז עולים בפיו שיחות שבין כוס שלישי לרביעי. אמנם מפני ששלוחי המלך יצאו והדת ניתנה, הוכרח לגלות הסגולה לעם סגולה...

אך הקושי היה עצום ורב, מפני שדרכו בקודש הוא, להכריח תלמידיו ש"איש בל יעדר" בעת עריכת "שולחן הטהור" בסעודה שלישית, בעת רעוא דרעוין - מה שאינו מחייב כל כך בשאר סעודות, וזאת מחמת שאז בעת יציאת ג' כוכבים המרמזים למה שמרמזים... אז מגיעים

ה"צ'למים הקדושים", ואז אפשר להראות קבל עם ועדה את רוב גדלו ורוב בניו, לשלוח התמונות ביד הרצים בסוסים רוכבי הרכש האחשתרנים בני הרמכים, וגם אז להדגיש שמדובר רק ב"חלק מהקהל"...

ורק בלחש ובסוד כמוס, נגלה לכם את הסיבה הפנימית והאמיתית, מדוע לבסוף נתרצה כ"ק ה'פורים רב' לדבר עימנו. פשוט מאדומהסיבה הפשוטה שעוד לא נמצאו לו חסידים כלל! ועל כן הסתפק להראות לנו במקום 'חלק מהקהל' רק 'חלק מהאדמו"ר' וד"ל... כשכוונת הדברים נסובים לזה שחלקו נטבע עמוק באדמה וחלקו האחר משוטט בעולמות (-דמיונות) עליונים.

אחר הדברים האלה פתח הפורים רב פיו בחכמה באמירת "לשם יחוד" מתוך כוונות ויחודים... שהרי אין זה פשוט כלל וכלל לומר מילתא דבדיחותא מה שקורין "ווערטיל" שהלא רבינו הק' זיע"א אומר: "שלמעלה נעשה מזה יחוד גדול, על ידי בדיחא דעתיה" (תורה י' תנינא). ו"אין מקרא יוצא מידי פשוט" וכדברי מוהרנ"ת (בהל' נפילת אפים ה"ד): "איש הישראלי, כשמשמח את עצמו על ידי מילתא דשטותא, אזי נעשה מזה תיקון גדול, בחינת עליית ניצוצי השכינה מגלותה" (עיי"ש, סודות נפלאים!). והאמת שמעולם היה קשה לי קושיה עצומה, איך זה שהברסלב'ערס מתפללים כל יום ג' פעמים, ולא מוזכר פעם אחת בהשמונה-עשרה המלה "שמחה"?! אכן הסרת "גון ואנחה" מוזכרת בברכת "השיבה שופטינו", אך מה עם "שמחה"?

והתירוץ הוא שהיא מוזכרת גם מוזכרת! בעיקר אפשר לשמוע זאת בשטיבלאך כשהחזן ממחר ואץ בתפילתו, וכה הם דבריו בברכת "על הצדיקים": "ןְשְמְחָה - לקינו עמהם ולעולם לא נבוש כי כך בטחנו" הרי שהמילה שמחה נאמרת בפירוש ממש!!!

ויש בזה סוד עצום מה שדייקא אז מזכירין ענין השמחה, כי אכן השמחה היא שזוכים להיות בחלק הצדיקים! אם מקודם דיברנו על "חלק מהקהל" או "חלק מהאדמו"ר" הרי שה"חלק" האמיתי הוא "ושים חלקינו עמהם", כשזוכים להיות עימו ולחלקו של הצדיק או אז זוכים לשמחה, ואזי "ולעולם לא נבוש כי כך בטחנו". וכמו שאומרים ב'שושנת יעקב': "להודיע שכל קוויץ לא יבושו, ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך" - שכל החוסים בצל הנצח - הוא רבינו הק' הגנמ"ח זיע"א (ששמו בגימטריא נצח). לא יבושו ולא יכלמו לנצח!

נתאר לעצמינו איך הולכים עם נעל מלאה בדבש דביק וסוכר // חלק ראשון של התגלות

ר' חיים מאיר דוד מהרי ירושלים פותח את הפורים תורה' בעצמה בחשיפה מיוחדת ומחזקת על הנעל של החכם והתם:

רבינו הק' מספר לנו את מעשה החכם והתם. החכם העפיל לפסגת המעלות, עשירות,

חכמה, ואפילו חכמות התורה והצלחות ברוחניות ועם זאת היה מלא ייסורים תמיד, כי בכל הצלחה הוא מצא חיסרון, ואף פעם לא היה מרוצה. לעומתו התם הקדוש שמצבו הגשמי היה בכי רע, בקושי הספיק לדחוף קצת לחם לפיו תוך כדי עבודה קשה פשוטה ומאומצת, מלאכת הסנדלרות, והתוצאה לא הייתה מרשימה במיוחד, ועם זאת, השמחה שלו הרקיעה שחקים. לו ולאשתו גם יחד היה אך איזה מעיל מהוה והוא כבר פיזו וכירכר: איזה 'יופה' ו'פעלץ' ו'קאפטין' יפים ומשובחים אני לובש! ואילו על הלחם והמים שאכל ושתה צהל באמרו: איזה מרק ויין ובשר אני אוכל ושותה! והמעל העקום בן שלוש הקצוות? הרי הוא בכלל 'מתוק מדבש', כמה צוקר, כמה דבש הנעל המתוק שעשיתי ביגיעי כפי...!

ברמזים שבסוף המעשה, מגלה לנו רבינו הקדוש, שהמעל מרמז על התפילה שנראית עקומה ומבולבלת, והתם שמח עימה כל כך ובפיו היא מתוקה מדבש ונופת צופים! אם כן נתאר לעצמינו איך הולכים עם נעל מלאה בדבש דביק וסוכר, הרי הרגל נדבקת לנעל והנעל מחוברת ודבוקה בקרקע ללא אפשרות להתנתק ממנה...

והפלא הגדול ביותר הוא שלא בלבד שהתפילה של התם הייתה 'נעל של שלוש קצוות' ללא טעם וריח, וללא הצלחה לכוון היטב בתפילה, מלבד זאת הוא גם לא ראה שתפילתו נתקבלה, שהרי חבריו הרצענים קיבלו שכר רב על נעליהם המשובחות, דבר המרמז שהיו לו חברים שזכו להתפלל היטב, והם נענו וקיבלו שפע רוחניות וגשמיות מהשמים.

אבל התם, תפילתו מבולבלת והוא נשאר בעניותו ללא שפע וללא סימן שנתקבלה תפילתו, ועם כל זאת היה מלא שמחה וחדווה, וזאת מאחר שהיה שמח ומרוצה בחלקו!

הוא פשוט האמין שהש"ת מתפאר בתפילתו ובודאי יעזור לו!

ומכאן לנמשל; התפילה המקרבת אותנו אל ה', נמשלת לנעל, כמו שכשמגיעים הביתה, מתרווחים על הספה וחולצים נעליים, כך דרך העולם למהר בתפילה ככל הניתן, להיפטר מתחנן כשיש ולו חשש קלוש ליאר-צייט... ומיד בסיום התפילה - לשכוח מהר מהתפילה ולהיחלץ ממנה, אחרי התפילה יש זמן לשתות קפה בנחת, לשמוע ולהתעדכן בנעשה בעולם, משל לא מיהרו לפני כמה דקות כאילו הולכים להפסיד טיסה...

אבל כשהתפילה היא מתוקה מדבש ושמים איתה איך שהיא, אפילו אם היא 'עקומה', בכל זאת שמחים ומאושרים איתה, הרי שהתפילה דבוקה לארץ - האמונה הקדושה, וכל היום האדם נשאר דבוק לתפילה, ומתי שהוא רק נזכר הוא מתמלא שמחה: אשרי חלקי שזכיתי היום להתפלל ולעמוד לפני בוראי! וכך הוא זוכה לעמוד על עמדו, ולהמשיך עליו שמירה עליונה וגבוהה (סוד מנעל, כמבואר בליקוטי הלכות).

ה'ארבע אחוז' האלו - לא הם יהרגו אותך!!! - פרפראה נפלאה

היה היה שיכור שהיה רגיל לשתות - ספירט 96 אחוז!!! חבריו הזהירו אותו שזה מסוכן מאוד ואפשר למות מזה! אך הוא בשלו, כל כך היה מכור לטיפה המרה... לא עברו ימים וכאבי בטן עזים תקפו אותו, הוא רץ למרפאה והרופא בדק אותו ומבין שריאותיו מלאים מים! קרא השיכור בקול גדול ואמר: ידעתי שה 4% מים הללו יהרגו אותי בסופו של דבר!!! יש הרגשה כזו לפעמים אחרי פורים: מדוע לא שתיתי יותר אולי לא יצאתי חובת 'עד דלא ידע'... כמובן שזו גם ההרגשה אחרי כל יום טוב או אחרי כל תפילה וכל עשייה שבקדושה...

צריך לדעת שה 4 אחוז האלו, לא זה מה שיהרוג אותך!!! מה שהורג אותנו זה העצבות והמרה השחורה!!!

לעשות כרצון איש ואיש רמז מרומז

ר' חיים מאיר דוד מזדעק: בטרם תבוא לחזק את מי שלא שתי מספיק וודקה, מי אמר שבכלל מותר לשתות משקה בפורים. אלא כך הם פני הדברים:

רבינו הק' לימדנו לגבי השתייה בפורים, כי "נאך א ביסל בראנפן - נאך תיקון הברית", עוד מעט משקה - עוד תיקון הברית... אך היכן זה מרומז במגילה?

וזו התשובה. כתוב בפסוק בעת משתה אחשוורוש: "והשתיה כדת אין אונס כי כן יסד המלך" ופירש רש"י: לפי שיש סעודות שכופין את המסוכין לשתות כלי גדול, ויש שאינו יכול לשתותו כי אם בקושי, אבל כאן - אין אונס! הרי לנו שבמשתה פורים מספיק לשתות מעט יין, ומיד ממשיך רש"י: "סד - לשון יסוד, כלומר כן תיקון וציווה". נמצא שאין זוכים לתיקון מדת היסוד - על ידי מעט יין!

אך מנלן שגם על ידי וודקה? זה מפורש (כמעט) בתרגום "לעשות כרצון איש ואיש" ותרגומו: 'למעבד כרעות בר ישראל וכרעות גברא מן כל אומה ולשון' (-לעשות כרצון איש ישראל וכרצון איש מכל אומה ולשון) והנה בני ישראל נוהגים לקדש ולהבדיל וכל כוס של ברכה על היין, אבל מנהג כל אומה ולשון לשתות דווקא 'וודקה' ושאר משקאות חריפים... הרי לך מקור.

אוזן המן - דווקא משולשת! בית שני בעומק הדרשה

בשיאו של המעמד פתח ר' נחמן הצפתי את פיו בדברי עומק וצהלה למהותה של שמחה: לפי שיחלו הבדחנים שלפניי לספר בדברי מילי

דשטותא, אבקש את רצינותכם והקשבתכם למילותי בהם אחשוף את סודו של המנהג הזה התמוה כל כך, 'להתהלל בדברי שטות ביום גבוה וקדוש כל כך' האמנם:

יש לדעת שבאמת העיקר היא השמחה דקדושה, זו הפנימית והאמיתית. שעליה נאמר (עיין רש"י ותרגום על פסוק זה) "ושבחתני אני את השמחה". ועוד נאמר "תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב". וכן בליקוטי הלכות (נפילת אפיים ה"ד אות ד ובעוד מקומות) שהעיקר הוא לשמוח בתורה ובמצוות שאנו זוכים להם, ולא סתם לצחוק משטויות.

ובעניין זה, יש להזכיר את מה שאומר מוהרנ"ת בהלכות תפילת המנחה (ה"ז אות נג) על מה שמובא בזוהר הק' שלעתיד יתעורר "שיר פשוט כפול משולש מרובע". ומבאר מוהרנ"ת שם איך נזכה גם היום להמשיך עלינו מהשיר המופלא הזה, כי השמחה יש שלשה חלקים. א. שיר פשוט, היינו לשמוח בה' יתברך שזכינו להיות בחלקו וגורלו שהוא פשוט בתכלית הפשיטות. ב. שיר כפול, היינו לשמוח במה שזכה לידע ולהאמין בצדיקים אמתיים, וכפרט ברבינו הקדוש, ועל כל פנים שאינו חולק ומתנגד עליו. ג. שיר משולש, היינו לשמוח בכל נקודה טובה מתורה ומצוות שזוכה לחטוף, הן בבחינת סור מרע והן בבחינת

חיים מאיר דוד רבינוביץ:
כך דרך העולם לחזק בתפילה
ככל הניתן, להיפטר מתחנות
כשיש ולו חשש קלוש ליאר -
צייט... ומיד בסיום התפילה
- לשכוח מהר מהתפילה
ולהיחלץ חמנה,

עשה טוב.

ואילו השיר מרובע, היינו שעל ידי כל השמחות האלו הוא מקבל כוח לעבדו יתברך בשמחה כאן ועכשיו.

ונשאלת השאלה: אם כך, שיש לנו שלושה סיבות יקרות כל כך לשמות, אז לכאורה היינו צריכים כל ימינו רק 'לרקוד ולפרוח משמחה', כמו אותו צדיק שרבינו מספר עליו בשיחות שאחר הסיפורי מעשיות שהתגבר להיות בשמחה עד שפרח מרוב שמחה, ולמה אנו זקוקים לשמחת המילי דשטותא? עד כדי שרבינו הק' הכריז ואמר "שבאמת אי אפשר לבוא לשמחה כי אם על ידי מילי דשטותא".

מבאר מוהרנ"ת (בהל' נפילת אפיים שם) שמכיון שהיום בגלותנו השמחה נפלה לבין הקליפות - אי אפשר לבוא לשמחה אמיתית

רק על ידי שמעלים השמחה מבין הקליפות. וזה נעשה על ידי המילי דשטותא. ומכאן בעצם השורש לכל המילי דבדיחותא שנוהגים העולם לעשות בשביל להיות בשמחה, וכפרט מה שעושים בפורים כדי להיות בשמחה. ורבינו מגלה רבינו שזה הכפתור-החירום לבוא על ידו לידי השמחה האמיתית באמת שהיא לשמוח בבחינת שיר פשוט כפול משולש מרובע כאמור.

להסביר זאת יש להמחיש ולהמשיך זאת לארמון פאר שיש שם כל טוב אך עדיין אי אפשר לבוא אליו כי אם על ידי השער, ולכאורה ישאל השואל: הרי העיקר זה הארמון, אם כן מה צריך את השער? והתשובה היא פשוטה מאד, כי בלי שער אי אפשר להיכנס לארמון. וכמו כן מובן גם להיפך שאם האדם ירצה להיתקע בשער ולהישאר שם, יאמרו לו: אי טיפש, הרי העיקר הוא באמת הארמון - התקדם בבקשה אל תוכו שהוא העיקר באמת.

וכמו כן לעניינינו: אכן, העיקר היא השמחה הפנימית והאמיתית אך בכדי להיכנס אל השמחה הזאת אין עצה אלא דרך השער שהוא ה"מילי דשטותא". ושוב נענה ונאמר שאם ירצה האדם להיתקע במילי דשטותא בלבד מבלי להיכנס פנימה, נענה ונאמר לו אכן באמת צריך את המילי דשטותא ומוכרחים לה אבל אחרי שכבר השתחררת מהעצבות עכשיו בבקשה בוא ברוך ה' והיכנס אל השמחה האמיתית, ושומה עליך לחזק את ליבך ומוחך לזכור מהי השמחה האמיתית באמת.

ניתן לומר שבגלל זה אוכלים "אוזן המן משולשת" לרמז על שלשת נקודות השמחה הנ"ל. שעל ידי זה זוכים למחות את זכר עמלק שכל מהותו עצבות יגון ואנחה, וכמבואר בהלכות נפילת אפיים שם.

גם ידוע השיר ששרים בחודש אדר "או או או או..." ובאידיש המילה: "או" תרגומו "אדער" היינו חודש אדר. ומרמזים בזה לאדם שנמצא במצב קשה ר"ל. ומורים לו, שגם אם המצב קשה מנשוא עד שהוא רוצה לצעוק ולזעוק: "אוי או או..." אבל בחודש אדר הכל מתהפך לשמחה וששון.

מרדכי הצדיק היה ברסלבני! ר' נחמן חרישאי

באחד השנים הגרי"מ שכטר שליט"א בעת משתה היין, סיפר על וויכוח בין שניים, אחד טען שיש לו ראייה שמרדכי הצדיק היה

ברסלב'ר שהרי נאמר עליו "ויזעק זעקה גדולה ומרה", ענה השני אי משום הא אין זה כל כך ראה שהרי כל צדיק כשמר לו הוא צועק ומשווע, אלא יש לי ראה ברורה לכך, שהרי לבש תכלת! הפטיר הגרי"מ שליט"א ואמר: אבל האמת היא שאצל מרדכי הצדיק נמצא רבינו הק' בעצמו!!! (כמאמרו של מוהרנ"ת שבפורים מתאכסן רבינו אצל מרדכי הצדיק)

המן הכיר את הברסלב'רס ר' ח.מ.ד.

מקשים המפרשים: למה גזר המן להרוג את כל היהודים ביום אחד דווקא, מה יקרה אם זה היה במשך שבוע או חודש? אלא שהמן הכיר היטב את הברסלב'ר חסידים, וחשש שמא יום אחד ייזכר איזה חסיד שעדיין לא עשה שעה התבודדות, וילך ויצעק: "הצילני מקליפת המן עמלק", וביום אחר ייזכר חברו ששכח לרקוד היום, ויקום וירקוד וימחא כף אל כף ואז יימתקו הדינים והשי"ת יבטל את כל הגזירות... לכן רצה לגזור שישמידו ביום אחד, אך נהפכה מחשבתו והברסלב'רס צועקים כבר 40 יום קודם פורים ורוקדים 30 יום לאחר פורים...

הרבי הוא "ועכשיו" ר' נחמן חרישאי

פעם סיפרו להחסיד הגדול ר' שמואל שפירא זצ"ל שאחד האדמו"רים כשראה את הספר הק' ליקוטי עצות אמר: "מסתמא ליצר הרע יש כבר עצות איך להתמודד עם אותם עצות"... ענה ר' שמואל ואמר: אף על פי כן לרבינו הק' יש עצות מול כל העצות... וההסבר בזה הוא: כי עניינו של רבינו הק' הוא נצח! וכמו שרימו בדבריו הק': ועכשיו... און היינט!!! אפילו עכשיו! ודווקא עכשיו!! עם כל ההתגברות של הבעל דבר, אין שום יאוש בעולם כלל!!! ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך.

הרבי הוא לא דער אַלְטער רבי, ואף לא דער מיטאַלער רבי, הרבי הוא "ועכשיו" ולכן העצות שלו אינן עצות ישנות חס ושלום, אלא הן כל הזמן מתחדשות!

רבינו הק' לוחם את "המלחמה"

נחמן הכת:
אני צריך
על כל פנים
לעשות מילי
דשטותא, אך
מה אעשה
וגם את זה
איני יכול
לעשות, אנא
חמך רבונו
של עולם
שלח לי
אתה מילתא
דשטותא.

לה' בעמלק מדור דור, וכמו שעמלק בא ומתחדש מדור לדור כך זה לעומת זה ממש עומד רבינו הק' ולוחם כנגדו **מדור לדור**, ודבריו הק' של רבינו חיים וקיימים, נאמנים ונחמדים לעד ולעולמי עולמים, נצחיותו היא שתנצח בסוף!

וכמו שאמר רבינו הק': וכי אני לא גמרת?! ניצחתי ואנצח גמתי ואגמור!!! וכדאמרי אינשי שהשמחה שמורה למי שמנצח בסוף - 'צוחק מי שצוחק אחרון'...

הוא היה בטוח שהבן שלו השתגע רח"ל סיפור עם ניהוח גלילי מר' נחמן צפתי

אספר לכם מעשה ששמעתי מחבר קרוב: יום אחד היה לי קשה מאד להיות בשמחה, אך יחד עם זאת גם כן עניין המילי דשטותא הוקשה עליי מאד, לכן התפללתי אל ה' בזה הלשון: "רבונו של עולם הלא ידוע לך שאני צריך להיות בשמחה, והנה כעת שאני לא יכול להיות בשמחה אני צריך על כל פנים לעשות מילי דשטותא, אך מה אעשה וגם את זה איני יכול לעשות, אנא ממך רבונו של עולם שלח לי אַתָּה מילתא דשטותא.

כעבור כמה דקות הגעתי הביתה, והנה אני רואה את בני הקטן שפותח לכבודי את הדלת ומתחיל לעשות בפניו כאילו פרצופים משונים עד שהייתי בטוח שהוא יצא מדעתו חלילה וחס... אך לאחר רגע נזכרתי בתפילתי והתחלתי לצחוק מהמילי דשטותא אשר שלח לי ה' ישירות עד אלי. במו עיני ראיתי איך שה' יתברך שומע תפילה גם על ענין כזה.

הסוד של הקרעכץ ב'ומצפים לישועה'... דרוש עמוק בתכלית

ר' נחמן קירשבוים: "העולם" מקשים, מדוע על ברכת "את צמח דוד" אין בית ב"קרובץ לפורים" - אבל האמת היא שלברסלב'רס כלל לא קשה הקושיא, שהרי בכרי לומר הקרובץ נוהג החזן לסיים את הברכה באתנחתא כידוע ליודעי ח"ן, וברסלב'רס לא רוצים לפספס את הקרעכץ המיוחד שיש בתיבות "ומצפים לישועה"...

כאן אין צורך בקרובץ לפורים, הקרעכץ הזה הוא הפורים בעצמו: להתגעגע ולצפות ולהסתכל כלפי מעלה... וכך לשבור את עמלק, וגבר ישראל.

גם בראש השנה מתחילים מפורים מערכה שנייה של הדרוש העמוק מני ים

ר' ח.מ.ד. רבינוביץ: אנחנו יודעים שפורים הוא זמן ההתחלה, אך לכאורה מבט קצר במועדי השנה יגלה לנו הרבה התחלות בכל מיני גוונים ומהי אם כן ייחודיותו של חג הפורים:

בראש השנה - יום הרת עולם, זה היום תחילת מעשיך. ביום הכיפורים - נתכפרים כל העוונות

עד שרק בסוכות הוא ראשון לחשבון עוונות. בחנוכה הוא חינוך והתחלה. בפסח הוא תחילת התקרבות ישראל לאביהם שבשמים. אך לאמיתו של דבר את כל ההתחלות אי אפשר להתחיל ללא הכח של פורים.

עומד לו יהודי בעיצומו של משפט כבד, הרי עבירות ופשעים על כף המאזניים, ואיך יתחיל בראש השנה התחלה חדשה? אלא שבאמצע פסוקי הזיכרונות הוא נזכר בפורים "אשרי איש שלא ישכחך" זה הצדיק האמת (זה משה האיש) שאינו שוכח לרגע מהקב"ה, "ובן אדם יתאמץ בך" זה היהודי הפשוט. בן אדם שעובר עליו אך הוא מתאמץ לכסוף ולהשתוקק. "כי דורשיך לעולם לא ישלכו" אלו הצדיקים שלעולם לא נכשלים אפילו בפגם קל שבקלים, וכאן מגיע הסוד של פורים להודיע ש"לא יכלמו לנצח כל החוסים בך" אלו הברסלב'ר חסידים שחוסים בצילו של הנצח... וכך ניתן להתחיל שנה חדשה ושמחה.

כך גם יום הכיפורים שמבואר בתיקוני זוהר שהוא לשון כ-פורים, ואיך נזכה לסליחת עוונות? רק בכח פורים שאז נכנסת האמונה בליבנו... בחנוכה מזמרים "כרות קומת ברוש ביקש אגני בן המדתא", ובפסח הרי אסתר ביקשה לצום ג' ימים, וממחרת הפסח נתלה המן על העץ אשר הכין לו, ופורים הוא הכנה לפסח. יהי רצון שנזכה לשמחה אמיתית ונצחית בכוח רבינו הקדוש ומתוך אהבת חברים כי אנן בחביבותא תליא מילתא, ויתהפך הכל לישון ושמחה!

הסוד של ה'סלטה' מערכת סיום

ר' נחמן קירשבוים:

עתה צריך לברר מהו שורש המנהג להתגלגל על הראש בעת השיכרות שקורין סְלִטָה בלע"ז? ויש לומר: שהרי חנוכה ופורים חד הם, כמו שמוכא בתשובות הרשב"א ש"מי חנוכה ופורים לא יתבטלו" ושניהם הם בחינה של ימים טובים בתוך ימי החול וכו', וכו'. והנה בחנוכה נוהגים לסובב את "הדריידל" ובפורים שאין לנו סביבון, אז אנחנו בעצמינו נעשים סביבון!!!

נחמן קירשבוים חריש: והנה בחנוכה נוהגים לסובב את "הדריידל" ובפורים שאין לנו סביבון, אז אנחנו בעצמינו נעשים סביבון!!!

סדר יום הפורים אליבא דמורינו הפסיכולוג הידוע שליט"א:

ר' נחמן שורץ מתאר לנו בציורי מכחול לשונו, את יום הפורים ה'ברסלבאי' של אנשי הפסיכולוגים בעלי החכמות החיצוניות המלומדים והמחקרים יודעי דת ודין, זאת ע"פ דעתו של הפרופסור מורינו המן עמלק שלי"א (שלא יחיה אמן) שלוקח את דבריו הקדושים של הרבי הגדול ומקיימם בצורה הכי מדוקדקת של 'ונהפוך הוא' שאפשר לקיימם - עד כדי מוות רוחני וגשמי כאחד... וממחיש את דברי מוהרנ"ת כיצד אפשר לקחת דברי אלקים חיים ולהפכם לסם מוות של ממש...

ובכן הנה הדברים לפניכם - ככתבם וכלשונם:

סדר היום הפוריתי אליבא דמורינו הפסיכולוג

האמת היא שהיה לי מאוד קשה לבוא ולתת פה ממיטב הדיבורים החשובים לקהל הקוראים היקר, עקב כך שאצלנו עכשיו ב'ברסלב' שלנו' אוחזים כרגע באמצע שינה מאוד מאוד עמוקה. קוראים לזה שינת שבעים שנה, ככה אנחנו קוראים לזה. 'דיבור' מאוד חזק שהרבי מזכיר בכמה מקומות.

אנחנו בעצם מנסים לעשות את תפקידנו שהוא לבלות את כל ימינו ושנותינו בשינה עמוקה, ובעצם בכל מיני 'עליות וירידות' שיש כל מיני ברסלב'ים שמתמודדים עם זה, שאז הם נכנסים למצב שהם אוהבים לחשוב ולהתבונן, לצעוק ולהתחזק, ולהתחיל בכל פעם מחדש. הרי שאצלנו מקובל לאחוז בשינה עמוקה עמוקה עמוקה, להתיז על כל הפסולת ספריי של אבקת זהב... וככה לא נרגיש את הירידות, ולא נצטרך לדבר אף פעם על עליות, כי תמיד נחיה במצב טוב ונעים עד מאד.

אכן מרן מורנו הרב הצדיק הפסיכולוג שלי"א, שלא רבים זכו להכירו, אבל הוא כן זכה לשנות ולשתות מכל דברי חזקו עמלק. והוא בעצמו שנה ופירש אצל גדולי המחקרים והפילוסופים הידועים, וישנה אף גרסה שאומרת שהוא אפילו זכה לקבל פה אל פה מפי אבינו הנחש הקדמוני בכבודו ובעצמו. חיזק ועודד אותי מאד שצריך לראות שכמה שיותר ברסלב'ים ידעו את הדיבורים הנכונים והאמיתיים, כי הוא אומר לי שזה נורא ואיום המצב, שיש כל מיני אנ"ש שהולכים לתומם וסוברים שברסלב זה להתחדש לעבוד את ה', ללמוד ולהתפלל, לשמוח בנקודות טובות, לכסוף כל הזמן, ולצעוק לה', ליפול ולקום ולהתחזק שוב ושוב...

פורים הוא זמן להוללות?

הוא אמר לי שזה ממש לא טוב, זה עושה לא טוב לכולנו, לכל אלה ששקועים בשינה עמוקה, בעצם כולנו סובלים מזה. ולכן החלטתי

לבוא לפה ולהפיץ מעט מעט מדיבוריו הקרים כגלידי קרח, אולי נזכה לקרר עוד כמה יהודים שיזכו לכבוד פורים. פורים זה ממש זמן מאוד מאוד קשה ומורכב, יש כאלה שאנחנו צריכים מאוד מאוד להתגבר עליהם, כדי לקחת את הפורים לצד ה'נכון' של הרבה שכרות והוללות.

טיש בליל פורים...

יש מנהג מאוד חזק אצלנו לעשות טיש גדול בליל פורים, להאריך הרבה הרבה בלילה. אחרי זה נהוג אצלנו בשביל האווירה והחויה וכדי להרגיש את זה, אנו יוצאים ליער עם גיטרות, עושים קומיץ ליד המדורה, ורוקדים עם מיטב הטראנסים של כל מיטב גדולי הכישרונות מנגני הדיוטא התחתונה. כי ככה היא המצווה, כמה שיותר לשרוף את הזמן בליל פורים, הרבה שעות לשרוף.

'לשרוף' גם את היום וגם את הלילה

ככה גם מרוויחים את הבוקר. הניסיון מוכיח שאם בפורים שורפים את הזמן טוב בלילה, אז אחרי זה בבוקר, הזמן שהרבה אנשים 'נופלים' ומתעוררים לעבודת ה', ומתפללים ולומדים, עד שיש כאלה שרחמנא ליצלן ממש עוברים על 'בל תוסיף' ולומדים גם בפורים עצמו אחרי התפילה. אז אם מקפידים מאוד על הנושא של לשרוף את ליל פורים, אז זוכים גם כן לשרוף את הבוקר של פורים...

צורת ההשתכרות הנכונה

כמו כן הוא מסר לי את קבלתו שקיבל איש מפי איש עד להמן האגני בעצמו, שיש להקפיד להשתכר בצורה כזו, שכשנכנסים לשכרות אז יש לאבד את הדעת כפשוטו ממש, ולהתנהג כשוטים ומשוגעים, וכמה שיותר להשתטות ולהשתגע. לא כמו אלו שגם כשהם משתכרים הם ממשיכים לחפש את האור של הרבי וצועקים לה' מתוך געגועים ודמעות ועוד דברים כאלו, זה ממש היפך היפך דעת הברסלב שלנו...

להתחזק בדיבורים

אנחנו רוצים ממש שאנשים יזכו ליפול, שנזכה לשרוף את הפורים. והיות שאנחנו אוחזים עכשיו לקראת ימי הפורים, אז יש

וההסבר בזה הוא ע"פ התורה הזמנית - שרבינו הק' אומר שהצדיק צריך לכלול הארת בן בתלמיד, והיינו שאחרי שהצדיק מראה לגדולים במעלה שאינם יודעים כלל ולקטנים במעלה שהם קרובים מאוד אליו יתברך, אחר כך הוא הופך הדבר ומראה לגדולים קצת מההשגה של הקטנים ולקטנים קצת מההשגה של הגדולים, שזהו ממש ענין הדרידל!!! כמבואר בשיחות הר"ן סימן מ', ומובא בדברי ראב"ן בתורה דנן.

וכותב שם ראב"ן דבר נפלא: "אגב אורחא, תבין מרחוק, בכלליות הדורות, שאף על פי שלא זכו דורות הראשונים לעיקר התיקון הנ"ל, יש ביכולת הדורות האחרונים שבעקבות המדריגה התחתונה, לשוב לאבינו שבשמים בתשובה ותפילה וכו', עד שבהם לבד יהיה נמצא התיקון הנ"ל במלכות משיח, המנהיג האמיתי שאנו מחכים אליו" (ביאור הליקוטים על תורה ז' תנינא אות צ"ב). כלומר, אנחנו הקטנים נהיה למעלה! ואנחנו אלה שנביא את הגאולה!!!

דיברנו מקודם על הנצחיות של רבינו הק', מוהרנ"ת מקשר זאת גם כן לענין הגלגולים הנ"ל, ח"ל (בהל' פדיון בכור ה"ה אות ט'): "כי הוא כגלגל החוזר, שאף על פי שקצה הגלגל יורד למטה אינו נסתלק לגמרי, כי תיכף עולה הקצה השני של הגלגל, כנראה בחוש, כמו כן כשנסתלק הצדיק ונדמה שנסתלק, באמת לא נסתלק כלל! כי תיכף עולה קצה התחתון ומאיר בעולם, שהוא ההשאה שהשאר בעולם על ידי ספריו ותלמידיו. והצדיק האמת תיכף באותו הרגע שנסתלק - מאיר הדעת הקדוש שלו בבחינת גלגל החוזר הנ"ל".

בחנוכה ופורים אנחנו מתעסקים בגלגלים ו'גלגולים', לרמז לדורות שרבינו הקדוש נשאר ה' - י' - י' - י' - ט !!! הוא בעצמו נשאר לעד ולעולמי עד 'עכשווי', לדור הנוכחי!!! ללא מתווכים וללא שום מסכים!!!

ר' נחמן הכט מסיים בדברי פרפראות:

פורים שמח ושמחה תמיד! א פריילאכן פורים און א פריילאכן תמיד. ויהי רצון שנזכה שיקויים בנו "מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד". והנה 'תמיד' יש לומר שעל ידי שתזכור "שויתי ה' לנגדי תמיד" שתאמין שכל מצב הוא לטובה, ובכל מצב ה' איתך עמך ואצלך, אז תזכה לשמחה תמיד. ועוד יש לרמוז ולומר שתמיד הוא ר"ת "יהודי תעשה מילי דישטותא" שעל ידי כך תוכל להיות בשמחה תמיד וכנ"ל, אמן ואמן.

מושג כזה שאנחנו רואים מול עינינו כל הזמן, בכל שנה ושנה, זה ממש מחריד לראות איך מאות בחורים ואברכים צעירים צועדים בימי הפורים לכיוון הזה של לעשות את רצון השי"ת גם ביום הפורים, וכך גם הרבה זמן אחרי פורים הם ממשיכים בעבודת השי"ת, ולומדים ומתפללים, רוקדים ומתבודדים, אומרים ליקוטי תפילות וסומכים על כחו של זקן דקדושה. לכן בגלל הסיכון הגדול שזה הולך לקרות, חובה עלינו להתחזק בכל הדיבורים, בכל דברי ההבל והרעות של גדולי המחקרים עכשיו לפני פורים, ולהתעורר שעדיף כמה שיותר להפוך את הפורים לכמה שיותר גשמיות והוללות...

'צריך לקמט את ספרי'

אני עכשיו אתן כמה דיבורים מאוד חזקים שנהגו אצלנו להקפיד, ונקווה שזה יצליח לקרר כמה אנשים. הדיבור הראשון שיש, זה דיבור שכל ברסלבר חייב לדעת אותו, זה דיבור שרבנו הקדוש בעצמו אמר אותו, ויש גם הקלטות מרבי לוי יצחק על כך. אבל אנשים לא יודעים עד כמה צריך להקפיד בדיבור הזה. הרבי אמר: "אפשר לקמט את ספרי כרצונכם, אבל אל תזונו מסעיף קטן של שולחן-ערוך". אז הפסיכולוג שליט"א אמר שלא רק "מ'קען" (באידיש = אפשר), אלא "מ'דארף" (הוא אומר שזו בוודאי טעות סופר, ויש לגרום "מ'דארף"), היינו שצריך לקמט! כלומר, שאם אנחנו רואים איזה עצה של הרבי, אז אנחנו צריכים 'לקמט' את זה לכל הכיוונים, עד שנצליח להפוך את העצה הזאת לצורה שלא תגרום לנו לעבוד את ה'.

[וגם הסיפא של המשפט הזה, אמר לי מורנו בלחשישה, שהיא מרחקת הרבה מאד אנשים החפצים בקלילות ונעימות שלא מחייבת כלום ורק אופפת אותם בערפלי-דמיון ומקסם שוא עד שכל הדרכים לפניהם כמישור]

כך למשל הציג מורנו את הנושא של "איה ואזמרה", הרי זה נושא ידוע לכל, וכל ברסלבר טירון יודע את זה, אנחנו כולנו חיים על ה"איה ואזמרה". אז אצלנו מאוד מקפידים על הנושא הזה. ורוצים להעביר את זה בצורה הנכונה.

למשל, אם אנחנו רואים אברך שהוא עכשיו במצב של השתוקקות ומתחיל לעבוד את ה', והוא מתחיל להתמיד באמירת ליקוטי תפילות ולהתחזק יותר בהתבודדות, אז חייבים להכניס לו מחשבות שדי לו לשמוח במה שיש לו כבר, ובעצם מה שהוא רוצה וחפץ - זה אפילו 'דיבוי אורי', כי הוא כבר עשה ועשה עד שהגיע למדרגות גבוהות, ואם הוא יפנים את מעלתו אז הוא ממש יפרח באויר, ויבין שזו ממש 'סכנה' להמשיך ולעשות עוד דברים בעבודת ה'.

כמו כן בנקודת 'איה'. אם אנחנו רואים אדם שמשמש נפל, אז זה הזמן להסביר לו כמה הוא רחוק מהשי"ת, וכמה השי"ת גדול מאד, ושהוא לא שווה כלום לעומתו, כך שאין לו שום סיכוי

וצ'אנס, ועדיף שילך לעשות 'עסקים', וכדאי ביזנעס וכסף...

לחת לכל אחד מאכל הראוי לו

בתורה הזמנית כתוב שעיקר הרחמנות לתת לכל אחד את המאכל הראוי לו. החלטנו אם כן ללכת עם זה עד הסוף, פתחנו חלוקה של 'מטרנה', ולעומת זה כל ליל שיש אנחנו יושבים על בשרים ועושים 'על האש', כדי לתת לכל אחד את המאכל הראוי לו. אנחנו חושבים כעת לעשות קמפיין בעניין ולצאת על זה עם מודעות ענק ברחובות. ובכלל הזכיר לנו מורנו את המשפט בתורה כב: כי צריך לרחם מאד על בשר הגוף. את ההמשך אני לא מכיר, כי היתה תקלה בעימוד...

לא להחמיר כלל על המלבושים...

אנחנו חזקים מאד בענין של 'לקמט את הספר' עד הסוף, וזה מוליך אותנו לאורך כל הדרך אל השאול. אתן לך דוגמא נוספת, מה שכתוב במעשה יב "ועל בגדים לא היה מקפיד כלל", אמנם אנו רואים את חסידי ברסלב שהולכים עם לבוש יהודי כנאה לבני מלכו של עולם, ולא בחוקות העכו"ם, אבל אם נחבר לזה את הדיבור של רבינו שלא להחמיר חומרות יתירות, אז עדיף כבר שלא להקפיד כלל על הלבוש. ואם כל השנה הולכים עם השחור, אבל בפורים זה הזמן לגלות את אור הפסיכולוגיה והחכמות, ולהצטייד במיטב הביגוד המודרני, ולא להשאר תקוע עם המלבושים הרגילים, כי זה ממש יכול לגרום לו להיות לא 'משלנו'.

ובכלל בעניין החומרות. ראוי לכל חסיד ברסלב שלא להחמיר חס ושלוש בשום דבר. הנה יש 'סילוף' בברסלב שמקפידים להתפלל לפני סוף זמן קריאת שמע הראשון, וזה ממש חומרא יתירה, ואנחנו הרי צריכים להקל כדעה המקילה ביותר, ועוד יותר מזה, והמבין יבין...

בכלל צריך לצאת מכל העניין של הזמנים ושקיעה חזמני תפילה וכו' - זה סתם צמצום שגורם למרה שחורה ומפיל את האדם מכל האידישקייט. צריך לשחרר את המוחין, לחיות בנעימות וקלילות בלי 'נערוון' ועצבים, לצאת מכל המסגרות הכובלות הללו - שגורמים ממש לחורבן עצום של חומרות יתירות. כך שבכל מקום שיש דעה מקילה, הן בהנהגה והן בהלכה, צריך ללכת עם השיטה הכי מקילה ביותר. ויש כאן עוד דברים שנמסרו בלחשישה, ותמציתם, כי לכל חריגה הלכתית יש תשובה מוכנה בפי מורנו: יש לי רב! והוא הורה לי להתנהג כך.

וכאמור, כי השלב השני של הרבי שאמר לא לזוז כמלא נימא מסעיף קטן של שולחן ערוך, זה ממש סותר את ה'דרך' של המוחין דגדלות ההשגות והחזיונות והרגשתנו כגדולי הצדיקים, ועל כל אחד לעשות כפום מה דמשער בלביה, ואין כאן מקום להאריך.

לא לקבוע עצמן בספרים ובהתבודדות

יש שני נושאים שהם נושאי ליבה שבהם ממש צריך לטפל בדחיפות:

א. זה עניין הלימוד של ספרי רבינו, שזה ממש גורם להתחזקות נפלאה ועצומה, ובעצם 'מסבך' את כל העניינים. לכן קודם כל ראוי לדעת שלפני שפותחים 'חלילה' ספר, הרי שיש היום כל כך הרבה עלונים וחוברות שמביאים את הדברים 'מטופלים' ומצונזרים כהוגן, כך שלא חייבים לפתוח את הספר עצמו. כי יש בחוברות את כל הציטוטים המותאמים, וזה נותן 'תחושה של ברסלב' ואפשר להרגיע עם זה את המצפון.

ולא להלך שלומדים בסדר יומי את כל הספרים הקדושים, עלינו להכריז בשער בת רבים שמניסיון רב-שנים אנו יודעים לספר בוודאות שזה גורם לרבים ליסוג לגמרי מהדרך שלנו... ופתאום מבינים היטב מדוע מדבר מוהרנ"ת כל הזמן על ירידות ועליות בעבודת ה'. וכל זה בפירוש לא מה שקיבלנו ממורינו הפסיכולוג שליט"א.

אכן יש רבים וטובים שמקפידים לא להכניס את הספרים הללו לבית, ובמקרה שאין ברירה הרי שאין לפתוח אותם כלל וכלל, כי זה גורם לדברים לא טובים.

ב. הנקודה השניה שעליה עיקר מלחמתנו, היא שלא לעשות התבודדות... כי זה גורם שנפתח הלב, ועל ידי שמשיחים את הלב לפני השם יתברך על כל המעברים זוכים בסופו של דבר להיות איש כשר ולצאת מכל התאוות. ועיקר העניין שההתבודדות לא תהיה בקביעות יומית, אלא 'כאילו' לדבר כל היום עם ה' - בלי הרגשה של קביעות, כי זה כבר ממש מוציא את האדם מהתכלית של כל ההנאות העולם הזה. אכן לפני כמה ימים התברר לנו על אחד מחסידי ברסלב ה'שנים' שהוא התחיל מחדש קביעות בדבר, וזה גרם לכולנו עצבות ומרה שחורה...

להתחזק בעניין האכילה והמזיקה של ה'בומבות'

נחזור לימי הפורים - להיזהר מאד משתי הנקודות שהזכרנו. ולהתחזק בהם בכל העניין של הטראנסים, ובמיוחד בעניין האכילה והשתיה, לאכול ולזלול כמה שיותר כדי לצאת בוודאות ידי חובת משתה, ולכפר על אלו שלא רצו ליהנות מסעודתו של אחשוורוש.

בזמן קריאת המגילה. זה הזמן הכי חשוב, כי מי שזוכה לרקוד 30 יום קודם פורים עם מיטב המוזיקה הרעשנית והמפוצצת, זוכה לראות את מורינו הפסיכולוג בשעת הקריאה ככבודו ובעצמו, ואף זוכה 'לראות את הקולות' של כל הרעשים שראוי להאריך בהם על מנת להפריע לרצף של קריאת המגילה וההתעוררות והשמחה של מרדכי ואסתר.

אני מברך ומאחל לכל אנ"ש שיזכו לקבל את 'דעתו האמיתית' של 'רבינו', ולקבל ולקיים את ימי הפורים בצורתן הנכונה. המן והמן.

מבוא העיד באו לשמוע אתך שמואל שפירא צועק.

"אצ"ל. הגנה. לח"י.
יש רבי בעולם! יש תיקון הכללי!
למה אתם ישנים את ימיכם? מה יהיה
איתכם? האם זו התכלית?!"

אברהם

סיפורים
נדירים
בפרסום
ראשון

הקפיצות של רבי דוד שכטר, הבכיות של רבי יונה לבל, הכובע עם הנרות של רבי דוד צבי,
והסיסמה השנתית של רבי שמואל שפירא // הרה"ח רבי נחמן ישראל בורשטיין ע"ה בשיחה
מיוחדת בה הוא חוזר לחתיכות ההערינג הפורימיות בעיר העתיקה ועל ההבטחה הכפולה של
רבי אברהם שטרנהארץ שהתקיימה בדיוקנות מופלאה // פורים של שער החמישים

י. הכהן. באדיבות המשפחה

כובע פורים עם נרות דולקים

רבי נחמן מספר על הפורים במחיצתו של רבי הירש לייב בנו של רבי אהרן הרב מברסלב, שיום היארצייט שלו חל ב"ב אדר:

ביום הפורים היו נכנסים כל החברים לשמוח אצל רבי הירש לייב, פעם כשנכנס אליו רבי מאיר לייב בלכר (מתלמידי מוהרנ"ת) ונפל על הריצפה מרוב שכרות, מיד שאל אותו רבי הירש לייב: "מאיר, איפה אתה אוהז בספירה?" מיד נעמד רבי מאיר על רגליו והחל למנות את מספר שנותיו וימיו בפורטרוט, אותם חי בעולם הזה...

או אז נענה רבי הירש לייב ואמר: "כך קיבלנו מרבינו הקדוש - על ידי רבי שמואל איזיק (תלמידו של רבינו) - שיש לספור כל יום, כדי לדעת היכן אנו אוהזים". ממש לספור בכל יום, כך וכך, כדי שהאדם יזכור את תכליתו ויזכה להיות כל ימיו בתשובה.

ממשיך לספר על הרגשות הלב של שיכורי אנ"ש הצדיקים:

רבי אברהם שטרנהארץ היה מספר הרבה מזקנו רבי הירש לייב... הוא אף סיפר על אביו רבי נפתלי הירץ שהיה עולה בפורים על עץ וצועק בקול: "להודיע! להודיע!" (שיש כזה רבי בעולם שיכול לקרב את כולם לאביהם שבשמים, למגדול ועד קטן).

עוד סיפר רבי אברהם, שרבי דוד צבי אחיו של רבי מיכילי (נכדי מוהרנ"ת) היה נכנס בפורים לבית המדרש בטולטשין והיה לו כובע מיוחד לפורים רחב תיתורא ועליו נרות דולקים, וזה היה עושה שם שמחה גדולה מאד. בכל השנה כולה הוא היה יהודי שקט, אבל בפורים הוא התגלה.

רבי אברהם עצמו לא ראה זאת כמו עיניו כי הוא היה גר בברסלב, אלא שמע זאת משאר-בשרו רבי נאשקע מטולטשין שהיה רגיל לספר זאת, ואמר שהיתה שם כזו שמחה מיוחדת שאין לתאר כלל.

פורים בקטמון

בהשראת התיאורים על הפורים אצל אנשי שלומינו באוקראינה, עובר רבי נחמן לספר את שראו עיניו בשמחת היום הקדוש בירושלים של מעלה:

אני זוכר את הימים בהם היה רבי אברהם גר בקטמון, בבית בו אני מתגורר כהיום. אנ"ש הגיעו בפורים לשמוח שם ולהתברך אצל רבי אברהם שישב בחדר הפנימי.

על הספה בחדר החיצון ישב רבי שמעון אנשין ע"ה שהיה שתוי כהוגן והוא צעק לרבי יונה לבל: "יונה! יונה! כמה ימים מתים יש לך כבר?!" (באידיש: וויפל טויטע טעג האסטו שוין?) השאלה מצלצלת באוזני עד היום.

הוא המשיך ואמר: "יונה! גם לי יש רבים כאלו, בוא נתקן אותם יחד! הרי היום זה פורים!" (-איך האב אויך אסאך שלעכטע טעג, קום צו זאמען און מוועט זיך פאר רעכטן די טעג). רבי שמעון היה אז עדיין בחור, והוא היה מדבר בפורים דיבורים היוצאים מן הלב, מויראדיג!

בכל אותו הזמן שכב רבי יונה בחדר הפנימי והיה עסוק בעבודתו הוא...

בכלל, הפורים אצל רבי אברהם היה מיוחד, כולם הרגישו שזה 'פורים'! כזה מין געשמאק! הוא היה מדבר דיבורים נפלאים. כל מי שנכנס, הוא היה מוזג לו כוס יין ולעצמו כוס, ולא קיבל התנגדויות מאיש. הוא היה מוזג בעצמו ושותה עוד כוס ועוד כוס...

באותם ימים לא היה מצוי יין כלל ולכן בכל יום שלישי בשבת היה רבי אברהם מכין לעצמו יין מצימוקים, לכבוד שבת קודש. הוא מילא שליש בקבוק בצימוקים ואת השאר מים.

ייתכן שבשנותיו הצעירות יותר היה רבי אברהם עסוק יותר בריקודים בפורים, אבל בשנותיו המאוחרות, בעת שבתו בקטמון, עקב גילו המופלג הוא לא היה רוקד בפורים באופן מיוחד. אלא האורחים באו עם המשלוח מנות והיו יושבים ורבי אברהם היה מכבדם ב"ן, כאמור.

ממשיך בתיאור המרגש מהפורים אצל אנשי שלומינו:

יש את הסיפור הידוע על המשא-ומתן בעת השכרות, כשרבי שמואל שפירא ביקש לקנות מרבי שמואל הורביץ ולו 'תיקון הכללי' אחד שזכה לומר על ציון רבינו הקדוש...

רבי דוד שכטר בעת משתה היין היה עושה דברים משונים - מילי דשטותא - בהתלהבות יתירה. באמצע השכרות הוא זרק את הכפכפים הירושלמיות

(פאנטאפלאך) לכל עבר, קפץ בזריזות וטיפס על גבי ארון הספרים הגבוה שבו רבי אברהם החזיק את ספריו. הארון רעד כולו, אינני יודע איך הוא הצליח לעלות לשם...

הארון היה גבוה, בערך כ-3 וחצי מטר גובה, ורבי דוד רוקד עליו עם כל הכוחות... נאלצתי אני עם עוד כמה אנשים לאחוז את הארון הרועד בחוזקה, שלא יפול חלילה.

והנה עומד שם רבי דוד וצועק: תחתכו! תקצצו! ידיים ורגלים! - "האקט! שניידט! הענט און פיס!" וחוזר חלילה... הוא התכוון לדבריו של רבינו בתורה ק"ב בח"ב, שכשיהודי ממשיך בתפילתו בלי לשים לב למחשבות הזרות שהם 'קומה שלימה' - הוא חותך להם את הידיים והרגליים...

לאחר שסיים את דבריו - והנה באחת הוא קופץ מלמעלה למטה, ומתחיל לרקוד ולשיר בניגון המוכר: "זאל שוין זיין די גאולה, משיח זאל שוין קומען" (- שתבוא כבר הגאולה, שמשיח כבר יבוא), הוא היה בגילופין. אה! זו הייתה שמחת פורים כדבעי. בכל עת מצוא הוא היה שר את השיר הזה מתוך השתוקקות לגאולה שלימה בקרוב.

כשרבי נחמן שותק' פתח את פיו...

רבי נחמן מתרגש בתיאורים מרטיטים על החסיד רבי שמואל שפירא:

רבי שמואל היה מסגל לעצמו בכל שנה בפורים 'סיסמה' חדשה, עליה היה חוזר שוב ושוב בהתלהבות ואש קודש.

אני זוכר כיצד הוא הסתובב בעיר העתיקה כשהפעם הוא 'תפס' לעצמו את ההבטחה: 'ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך'. במשך שעות הוא הסתובב בכל העיר ושר את המלים בהתלהבות.

בפורים האחרון בין החומות (בשנת תש"ח) התגוררנו בשכונת 'בתי מחסה' ושם היה גם בית הכנסת של חסידי ברסלב, לבית הכנסת הייתה מרפסת נעולה ובלי לדעת איך ומדוע מצאנו לפתע את רבי שמואל עומד בגובה המרפסת וצועק לרחוב: "אצ"ל! הגנה! לח"י!" (- הפלוגות של הציונים טרם הקימו את מדינתם) האם אתם יודעים שיש רבי בעולם? יש תיקון הכללי! למה אתם ישנים את ימכם? מה יהיה איתכם? האם זו התכלית?!

הדיבורים שלו משכו המונים שנזעקו לשמוע מה יש ליהודי לומר על אותם ארגונים שהיו במרכז החיים באותה תקופה קשה, אפילו החיילים הבריטים הגיעו להתבונן במחזה המשעשע.

באותה עת שכב בהיכל בית הכנסת רבי נחמן שותק וישן את שנתו לאחר שלגם יין רב. לשמע קול צעקתו של רבי שמואל הוא נבהל

וכך הווה, דבריו של רבי אברהם התקיימו בדייקנות מופלאה. פעמיים זכה רבי שמואל להגיע לאומן, אחת באמצע השנה ואחת בראש השנה, יותר מזה הוא כבר לא הספיק, כי נסתלק למרומים בשביעי של פסח תשמ"ט.

רבי שמואל ניסה להמשיך ולבקש ממנו אחר כך עוד משהו, אבל מאן-דהוא שיצא מבית

הכנסת משך אותו וגער בו: "הנח לו, הוא יהודי זקן!". רבי אברהם ניצל את ההזדמנות וברח משם חיש מהר.

בזכות הדמעות החמות של רבי שמואל שיצאו מעומק ליבו הטהור, הוא הצליח לעורר רחמים אצל רבי אברהם, עד שהבטיח לו את ההבטחות האמורות.

בהזדמנות שאלתי את רבי שמואל על נסיעתו לאמריקה בדרך לאומן: כיצד הרגשתם שם במקום הטמא הזה? והוא ענה לי: "הייתה לי שם חיות גדולה בתפילותיו של רבי נתן וגעגעועי לזכות לקדושת ארץ ישראל". אגב, הוא לא סבל את השפה האנגלית, והיה קורא לה 'לשון עממין'.

רק פעם אחת בשנה!

ממשיך לספר על פורים במחיצת אנ"ש:

רבי לוי יצחק סיפר לי שכשרבי אברהם שטרנהארץ היה גר באומן, הוא היה הולך אליו בפורים כל שנה יחד עם כל אנ"ש.

סיפרו לו שפעם אנשי טשעהרין השקו את רבי אברהם בכמה בקבוקי יין עד שנהיה בגילופין אבל למרות זאת עדיין לא נהיה שיכור, והוא החל מדבר הרבה מתורות רבינו הק' התחזקות עם התעוררות, בבחינת 'נכנס יין יצא סוד'. הם ניסו פעם אחת לראות איך הוא כשהוא משתכר. אך הוא היה בעל מוח חזק ולא איבד את הדעת.

שנה אחת, כשחל פורים ביום שישי, וכולנו היינו במחיצתו של רבי אברהם, הופיע לפתע רבי שמואל שפירא לפנות ערב. אנחנו עמדנו להתפלל קבלת שבת. כשרבי ישראל נחמן אנשין ניגש לעמוד, אך רבי שמואל ניגש לארון הספרים וחיפש 'ליקוטי תפילות'. ובעוד כל הציבור עומד בתפילה עמד רבי שמואל ליד הארון והחל לצעוק את התפילה על תורה ל"ו 'בקרבוב עלי מרעים', העוסקת בעניין 'תיקון הברית' שזה היה כל עניינו של רבי שמואל. רבי נפתלי, ששם היה מקומו הקבוע, העיר לו: "שמיל, מתפללים פה"... ורבי שמואל ענה לו

ר' שמואל שפירא עם ר' מרדכי לוזער רובינשטיין פורים תשכט-Colorized

התעורר,

הוא ראה אותי עומד שם ושאל אותי בצעקה: "מה השעה?" לפתע קלט שהוא חרג ממנהגו שלא להוציא מילה מפיו - ומיד חזר לשתיקתו...

רבי אברהם, ראש השנה!

שנים לאחר מכן, בפורים האחרון לחייו של רבי אברהם, ראיתי את רבי שמואל שפירא נכנס לחדר עם בקבוק יין. הוא נכנס לשם עוד לפני שכולם סיימו את התפילה, נכנס פיקח ויצא שיכור כהוגן... בחוץ, באותו זמן עמדו החברים ושלחו איש לרעהו 'הרינג ועוגה' כמשלוח מנות.

לאחר שיצא מהחדר, ניגש רבי שמואל היישר לרבי אברהם וחסם אותו בגופו שלא יוכל ללכת הביתה. רבי אברהם עמד אז ליד הבימה עטור בטלית ותפילין, ורבי שמואל התחנן בפניו שיבטיח לו שהוא יזכה להגיע לציון רבינו הקדוש באומן. רבי אברהם לא הסכים להבטיח ורק אמר לו: "אתה איש צעיר, כנראה שעוד תזכה. אבל אני, אינני יודע מה יהיה איתי..."

בתגובה החל רבי שמואל לבכות בדמעות שלישי, בעודו חוזר שוב ושוב על המילים 'חמול על נפשי העלובה'... בתנועה מעוררת שהייתה חביבה עליו. משראה רבי אברהם שהוא לא יוכל להיפטר ממנו הבטיח לו שבעזר השם הוא עוד יזכה להשתתף על הציון הקדוש.

אבל רבי שמואל לא עזב אותו, והמשיך להתעקש הלאה, הוא התחנן ואמר רק שתי מילים: "רבי אברהם, ראש השנה!" הוא ביקש הבטחה להיות אצל הרבי גם בראש השנה. רבי אברהם רצה כבר לצאת מבית הכנסת, אך חשש לחלוץ את תפיליו, כי פחד שרבי שמואל יקח אותם בתור משכון הגון עד שיקבל את מבוקשו... ולכן ניסה לצאת החוצה כשהוא מעוטף בטלית ותפילין. והנה רבי שמואל אחריו, מתחנן: "רבי אברהם, ראש השנה!!!"

בלית ברירה הבטיח רבי אברהם לרבי שמואל שהוא יזכה להגיע לאומן גם לראש השנה,

אני עם עוד כמה אנשים היינו מוכרחים לאחוז את הארון הרועד בחזקה, שלא ייפול חלילה. והנה עומד שם רבי דוד וצועק: תחתכו! תקצצו! ידיים ורגלים! - "האקט! שניידט! הענט און פיס!" ושוב ושוב...

בתחנונים: "רחם עלי, רחם עלי, יש לי הזדמנות רק פעם אחת בשנה..."

אחר כך המשיך את בכיסופיו והתחנן בניגון מעורר הלב, ללא הפסק שוב ושוב: "שמע אלקים קולי בשיחי... מפחד א - - - 1 - - - ב תיצור חיי..." כך המשיך גם אחרי שכבר הלכנו הביתה. למחרת שאלתי אותו מתי התפלל קבלת שבת ומעריב, והוא ענה לי שהוא התפכח רק בשעה 11 בלילה, אז התפלל ועשה קידוש.

בפורים יכלו לראות כיצד יוצאים מכל אחד הכיסופים העמוקים שלו, מה שלא ראינו כל השנה.

הפעם היחידה בה ראיתי את רבי שמואל קופץ, היה בפורים... ומעשה שהיה כך היה:

באותה שנה בה התרחש הסיפור עם ההבטחה שנתן לו רבי אברהם, הגיע רבי שמואל בשעות אחר הצהרים לבית רבי אברהם, לאחר ששתה עוד יין והשתכר שוב. הוא נכנס פנימה והתחיל לצעוק את המילים שהרבי מביא בתורה ד' בח"ב: 'הו ציפרי מליחי בהדן - ופרחו להו', הרבי מפרש את המילים 'פרחו להו' על ביטול חכמת הטבע, וזה 'תפס' כל כך את רבי שמואל

ובכל פעם שהוא חזר על המילים הוא הדגים זאת וקפץ לגובה "ופרחו להו! ופרחו להו!" זו הייתה הפעם היחידה בחיי שראיתי את רבי שמואל עושה תנועה כזו.

ליהודים היתה אורה'הו

בשנה אחרת תפס רבי שמואל את המילים: "ליהודים היתה אורה" - 'אורה' ראשי תיבות 'אומן ראש השנה' וגם בגימטריה 'רבי' הוא חזר על זה כל היום.

בשנה אחת הוא צעק כל היום רק את המילים: "ראש השנה הקדוש! ציון הקדוש!" ובאומרו זאת, הוא תפס לפתע את אחד הבחורים ופשוט לא נתן לו ללכת, הוא אמר לו שוב ושוב את המילים: "ראש השנה הקדוש! ציון הקדוש!" כך במשך רבע שעה.

בשנים מאוחרות יותר, כשכבר עבר לגור במאה שערים, לקח רבי שמואל לפתגם השנתי את הפסוק בספר דניאל: "עד מתי קץ הפלאות!" תוך שהוא מתכוון לאור של הרבי שאמר 'אני איש פלא' והוא זה שעל ידו תעלה ארוכה להמתנה הארוכה של הגלות בחינת 'עד מתי'.

בפורים אחר ראיתי מסתובב וחוזר על המילים של מוהרנ"ת: "המכה תתפוצץ בוודאי! אבל לא יודעים מתי!" - "די מכה וועט פלאצן, אבער מען ווייסט נישט ווען!"... (-) עניינו של הרבי בוודאי יתגלה בעולם, אבל איננו יודעים מתי זה יקרה).

כבר עושים לאבאלה טהרה...

רבי נחמן עובר לספר על חסידים אחרים והפורים שלהם:

בטשעהרין, רבי אבאלה תלמידו של מוהרנ"ת היה עשיר מופלג והוא היה עושה סעודה לכולם. באמצע הריקודים ומשתה היין הוא לקח דלי מים ושפך על הרצפה ונשכב באמצע ואמר הנה, כבר עושים לאבאלה טהרה... (כך לא הסיחו אנשי שלומינו את דעתם מזכרון בעלמא דאתי אפילו בעת שכרותם).

הרבי אמר "ועכשיו" ורימו שעכשיו כל ההתחלות מפורים (הל' ברכת הריח ה"ד). רבי נתן היה אומר גם "ועכשיו קרבנו המקום לעבודתו" (הגדה של פסח), "ועכשיו יש נחל נובע מקור חכמה" (חיי מוהר"ן ס"י קפט). ורבי נתן בן רבי יהודה מטבריה, תלמיד מוהרנ"ת כותב במכתביו (בשם מוהרנ"ת) ש'ועכשיו', כל מי שרוצה לעבוד את השי"ת - צריך לבא לרבי!

נמצא שסוד 'ועכשיו' הוא בכחינת 'עולם שנה נפש', המקום - ועכשיו קרבנו המקום ('מקומו של עולם') לעבודתו, הזמן - ועכשיו כל ההתחלות מפורים, הנפש - ועכשיו יש נחל נובע מקור חכמה, והרי שבגילוי של פורים (שהוא הכנה לפסח) יש לנו 'עולם שנה נפש' והלא זה כולל הכל!

ואכן בגלל שפורים זה זמן של התחלה, היו נוהגים אנ"ש בכל שנה בפורים להתחזק מחדש באיזה עניין מהנהגות של הרבי, כל אחד שהרגיש חלש באיזה נקודה מסויימת של

קיום העצות, היה מתחיל בפורים התחלה חדשה לגמרי. כגון התבודדות, קימת חצות, לימוד הספרים, ועוד כהנה...

על המשלוח מנות של רבי יונה לבל

שנה אחת נכנס רבי יונה לבל לרבי אברהם והחל מתחנן לפניו. הוא לא אמר שום מילה ורק חזר שוב ושוב בקול בוכים על המילים: "רבי אברהם, רבי אברהם, רבי אברהם..." אמר לו רבי אברהם: "נו, תגיד כבר יונה, מה אתה רוצה?"

ענה רבי יונה בתחינה: "בבקשה ממך, תגיד לי, מה הסוד של הרבי, איך אפשר להיות איש כשר באמת?" ענה לו רבי אברהם: "את הסוד כבר גילה הרבי מזמן... פורים! כל הנס של פורים היה על ידי תפילה, 'ויזעק זעקה גדולה ומרה', תצעק לה, תזעק לה, כי הרי הקב"ה גם מקיים 'משלוח מנות' והוא יתן לך 'משלוח מנות' שתזכה להיות איש כשר, ערליכער איד, כרצונו באמת, רק תצעק אליו!"

לאחר מכן שמעתי אותו כשהלך לשטיבלאך, שם הסתובב וחזר על הדברים ואמר: "תבקשו מהשי"ת שישלח לכם משלוח מנות, שתי מנות. אחד - אליהו הנביא, ואחד - משיח. בשניהם נאמר לשון משלוח: 'הנני שולח לכם את אליהו הנביא', 'שלח אורך ואמתך' (תהלים מג וברש"י שם: 'מלך המשיח ואלהיו הנביא')... שהם יהיו המשלוח מנות.

והוא המשיך בדבריו: "בפורים הרי כל הפושט יד נותנים לו. הייליגער באשעפער, גיב מיר [-] בורא קדוש תן לי משלוח מנות. וסיים: אולי נזכה שהשי"ת ישלח לנו כבר השנה את שני המשלוחי מנות הללו..."

זה היה פורים אחר! זה היה געשמאק!

טערקאלע שיקס

מספר על ניגוני הפורים של אנ"ש:

רבי נתן בייטלמכר, בנו של רבי פנחס יהושע תלמידו של מוהרנ"ת, נהג לשיר שיר ארוך בחרוזים שה'בית' שלו "עכשיו צריך לשתות יין ולשמוח עד היום האחרון". "אצינד דארף מען פריילאך זיין / אצינד דארף מען טרינקען וויין / ביזן ווייסן טאג אריין!"

רבי שמואל הורביץ היה מתאר כיצד רבי שלמה ווקסלר אחז קורת-עץ בתנוחה של רובה והיה מדגים כאילו הוא יורה בהמן. רבי שלמה היה מסתובב ושר שירים נגד הטורקים ששלטו בשעתו בארץ: ניקסעלע ניקס טערקאלע שיקס! ואילו כנגד הנאצים שעלו לשלטון בגרמניה בשנת תרצ"ג היה מפוסם: היי ימח שמו! היי ימח שמו! היי ימח שמו!

הוא היה איש שקט ורק בפורים שמעו אותו.

להודיע... להודיע... להודיע...

ר' נחמן ישראל בורשטיין כפי שהיה נראה בצעירותו בעת שראה בעיניו את התיאורים המרגשים

המזן הרשע היה 'כפרה' נאה...

בעיצומה של השיחה נזכר רבי נחמן בניגוני שמחה מיוחדים ומרוממים אותם היו שרים אנשי שלומינו בעידן חרוותא - בימי הפורים הקדושים, והוא משורר אותם עם החברים הנוכחים במקום:

אורה למרדכי / ארור להמזן
ברכה למרדכי / בהלה להמזן
נאולה למרדכי / גלות להמזן
דיצה למרדכי / דלות להמזן
הצלחה למרדכי / הרג להמזן
ותיקות למרדכי / וויי טאג (כאב) להמזן
זכיה למרדכי / זביחה להמזן
חיים וחירות למרדכי / חנק להמזן
טהרה למרדכי / טומאה להמזן
ישועה למרדכי / ייסורים להמזן
כבוד למרדכי / כרת וכלימה להמזן
לבוש מלכות למרדכי / לעג וקלס להמזן
ממשלה למרדכי / מיתה משונה להמזן
נחמה למרדכי / נקמה להמזן
סליחה למרדכי / סקילה להמזן
עשירות למרדכי / עניות להמזן
פריה למרדכי / פגירה להמזן
צהלה למרדכי / צרות צרורות להמזן
קדושה למרדכי / קבורה להמזן
רחמנות למרדכי / רבות רעות להמזן
שמירה ושמחה למרדכי / שחיטה ושריפה להמזן
תורה ותפילה למרדכי / תלייה להמזן

ועוד ניגון שהיו שרים רבות. (בנו ר' אליעזר ליפא בורשטיין מוסיף: היו ששרים אותו לפני 'מנוחה ושמחה')

המזן הרשע איז געווייזן א שיינע 'כפרה' פאר כלל ישראל... (-המזן הרשע היה 'כפרה' נאה לכלל ישראל...)
כך שרו החסידים.

יש עוד ניגון שר' יצחק כהן הכיר ועוד כמה, אותו היו שרים אנ"ש בעיר העתיקה והיו אף שאמרו שרבי נתן נהג לשיר אותו:

המזן הרשע איז געווען דער בעסטער חבר פאר מרדכי'ן, והראיה אז ער האט מסכים געווען אים צו אויף ענגען! א צינד דארף מען פריילאך זיין / א צינד דארף מען טרינקען וויין / ביזן ווייסן טאג אריין!

המזן הרשע היה החבר הכי טוב למרדכי, והראיה שהוא הסכים לתלות אותו! כעת צריך להיות בשמחה ולשתות יין, עד היום האחרון!

רבי שמואל מאיר אנשין נהג לישן על ספסל מעל גבי 'חתיכות בד' עבור ריפוד מינימלי. בפורים הוא היה לוקח את חתיכות הבד ומכניס אותם מתחת לחליפה בגב, וכך הפך לאיש גיבן ('א הויקער') והיתה חוכה ואיטלולא גדולה...

על קריאת המגילה של רבי אברהם:

רבי אברהם שטרנהארץ היה מכריז לפני קריאת המגילה: "הרבי אומר (בתורה קצ"ב) שפני הצדיק נמצאים בספר שלו, ואם כן אפשר לזכות לראות את פני מרדכי הצדיק בזמן קריאת המגילה". הוא הוסיף כי במילים "ותכתוב אסתר ומרדכי את כל תוקף" שם מגלים את הצדיק במגילה. ואף חזר על דבריו של רבי נתן (בהל' פורים ה"א) כי המגילה היא 'סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות' ובכוחה לעורר מהשינה הרוחנית.

הוא היה ה'בעל קורא' של המגילה, והיה לו נוסח מיוחד בהרבה קטעים כמו 'זכרים מכלים שונים', אותו היה מנגן בניגון שונה מכל העולם, וכן 'זיין מלכות רב כיד המלך', 'מי הוא זה ואיזהו, וכראות המן את פני המלך'.

שנה אחת, בעיצומה של הסעודה בבית רבי אברהם, יצאתי לבית הכנסת, ומצאתי שם את רבי אברהם יעקב גולדרייך מסתובב הלך ושוב בהיכל בית הכנסת ושר לעצמו חרוזים באדיש בניגון 'ונהפוך הוא' המוכר: "אוי ווי קען מען לעבן, אן דעם הייליגן רבין. אוי ווי קען מען זיין, אן די ליקוטי מוהר"ן". (- איך אפשר לחיות בלי רבינו הקדוש, איך אפשר להיות בלי ליקוטי מוהר"ן...) כך במשך זמן ארוך.

סביבון של פורים...

אנשי שלומינו היו שמחים מאד בפורים והיו עושים 'קולען זיך' (- 'סלטות') לזכר 'ונהפוך הוא', כמו שמתאר רבי שמואל הורביץ בספרו 'מי שמואל'. הם היו משתדלים לעשות שבע התהפכויות כאלו, כנגד 'שבע יפול צדיק וקם'.

זוכרני את רבי נתנאל תפילינסקי חתנו של רבי דוד שכטר, כיצד נעמד באמצע ריקוד של 'שושנת יעקב' והחל להסתובב במהירות והכריז: "יש סביבון של חנוכה ויש גם סביבון של פורים. אני היום סביבון של פורים, א פורים דריידל!"

פעם שאלתי את רבי יוחנן גלנט על הניגון ששרים אנ"ש 'יובא עמלק' ומתחילים: 'און דא, און דא... מה פשרן של המלים הללו 'און דא'. והוא ענה לי בבת-שחוק: הנה, אחרי הניסים הגדולים שעשה ה' לכלל ישראל ביציאת מצרים, וכל הרעש של הגילוי אלקות שלא היו כמוהו מעולם, והנה מגיע עמלק, הנה הוא פה: און דא! מלשון 'פה', הנה הוא כבר פה, המחוצף הזה!"

העולם אומרים שאם שמחים בפורים - זוכים לפסח כשר. ואכן מוהרנ"ת כותב (על פי תורה עד בח"ב) שעל ידי שמחת פורים - זוכים להארת פסח, כי עכשיו כל ההתחלות מפורים! ה' יתברך יזכנו לשמחת פורים באמת.

כבוד ארזני אבי שיאצילי שזכפני היל

היה עמק הטולטושין
הוא מורה על מברסלל יצוק
היה מורה על מברסלל יצוק

את קשד

המחיצה והגשר שמובילים
מבית יוסף אל העירי הקדום
בארץ ירושלים
אנחנו שלמה שלישי
אל ליבא רבקה
והשמיחה

מזרי זרבי נרז יאיר ם אור הצדיקה האמת

כיצד הגיע רבי יצחק בן מוהרנ"ת למשרת הדואר, בעבור מה מוכן היה להקריב את עבודתו, מדוע תפר את כיסי בגדיו והיאך נקבר באופן מופלא בסמוך למרון ה'בית יוסף' זי"ע // לרגל היארצייט החל בעיצומו של יום הפורים מגיש בפניכם סופר אבקשה יריעה מרתקת על קורות חייו של בנו ותלמידו המופלא של רבי נתן זי"ע החסיד הנאמן רבי יצחק שטרנהארץ, עליו העיד הרב מטשעהרין כי היה איש תם וישר וירא אלוקים מנעוריו' // **בשיחה בלעדית וראשונית חושף הרב שבאנו כיצד גילה את הקבר לראשונה //** ממוגילוב ועד צפת

זוד דגן

התלמידים הקרובים ביותר למורנו רבי נתן, היה בנו השני רבי יצחק. הוא נולד לאביו הגדול מוהרנ"ת במוהליב (מוגילב-פודולסקי) עוד בחיי רבינו הקדוש, בערב פסח תקס"ח, ונקרא על שם אביו-זקנו רבי יצחק מדאנציג.

בקיץ תקפ"ג, כשבו ממסעו לארץ הקודש, השיא מוהרנ"ת את רבי יצחק, שהיה אז בגיל חמש-עשרה, עם בתו של ר' אלימלך מטשערקאס מאנשי שלומנו. רבי יצחק עבר להתגורר בטשערקאס.

קשר מכתבים מופלא

כבר אז החל קשר המכתבים ההדוק שלו עם אביו הגדול, אשר ממנו תוצאות חיים, הלא הוא הספר הקדוש 'עלים לתרופה' - מכתבי קדשו של מוהרנ"ת. באותה תקופה מסר לו רבי נתן בין השאר הדרכה מפורטת בלימוד פוסקים.

נישואיו הראשונים של רבי יצחק לא עלו יפה, בשנת תקפ"ו נישא בשנית לאשתו חנה, שהיתה ממשפחה של מתנגדים. מזוגתו זו נולדו לו בניו, הלא הם האחים הנודעים רבי דוד צבי ורבי מיכל, ובתו רחל שנישאה לר' יעקב יחיאל מיכל וואל מווערחיפקע, מחסידי סקווירא, שהוקיר את חותנו ואת אנ"ש.

לפי מנהג הקדמונים, בהגיע האדם לגיל עשרים יש לו להישאר ער במשך כל הלילה ולעסוק באמירת תהילים ותפילות, כאשר לילה זה משפיע על כל חייו. בהגיע רבי יצחק לגיל עשרים, חל יום הולדתו בשבת, כתב לו מוהרנ"ת "בשבת קודש הנך מגיע לגיל העשרים ומן הסתם תהיה ער בלילה ותאמר תהילים, על כן תאמר אז גם את התפילות שחיברתי על [התורות שמוזכר בהם מענין קדושת] שבת, וכשתגיע למקומות בהם מוזכרים לשונות של ויודי על עוונות וכיוצא - תדלג עליהם".

מכתב זה אינו מצוי בידנינו, אך החסיד רבי שמואל הורוויץ מעיד שראהו: "ראיתי במכתבים ממוהרנ"ת שלא נדפסו שכתב לבנו הרב ר' יצחק שיום הולדתו היה אז ביום שבת ועל כן כתב לו שיהיה נעור כל הלילה (היינו בליל שבת קודש) וכשיאמר ליקוטי תפילות יאמר רק משבת (המדברים משבת) ואפילו בהם כשמגיע למקומות שמזכיר עוונות וכו' אל יאמרם ויהיה חכם המבין מדעתו מה לומר ואיפה להפסיק שלא לאמור בשבת. וכן ראיתי שם במכתבים הנ"ל שכתב לו: אף על פי שלב נשבר יקר מאוד, שמחה עוד יותר יקר מזה".

הנהגה נוספת שנהג בה רבי יצחק משך כל שנת העשרים שלו: היה מתענה בכל ימי שני וחמישי.²

מהלך ברחוב בדביקות בה'

רבי יצחק התגורר בטולטשין, חי בעניות מופלגת וחפץ לעסוק רק בעבודת הבורא מבלי פנות לעסקי האי עלמא ושאריו מוהרנ"ת ישניה על פרנסת ביתו. אולם מוהרנ"ת סרב באמרו "הביטחון בה' שיש לי, נצרך בשבילי וקשה לי למצוא ביטחון גם עבורך..."

בן עשרים היה אז רבי יצחק³. בסופו של דבר החל לעבוד כפקיד בדואר בטולטשין עירו. היה זה בהשתדלות אחד מנכבדי העיר, ר' יוסל הויזנער, שהיה דובר רוסית ומקורב לגראף - הרוזן המקומי בטולטשין. זכה ר' יוסל זה לשבות פעם אחת אצל רבינו הקדוש ורושם אותה השבת לא מש מלבו. בהיותו בעל דעה שדבריו נשמעים פעל לכך שרבי יצחק ימונה למשרת הדואר.⁴

הגראף הציע בפניו שיבחר לו אחת משלושת המשרות הבאות: פקידות בבית-הדואר העירוני, ניהול תחנת-הקמח העירונית, או ניהול כריתת ושיווק עצי יערות האזור.

ההתלבטות היתה גדולה. בכל אחת מהמשרות יש מעלות וחסרונות. ובכן, רבי יצחק מחליט להימלך באביו הגדול. היות ומוהרנ"ת, כרבינו הקדוש בעצמו, נזהר היה מאוד בעניין נתינת עצות, על כן, למרות שחפץ מאוד שבנו יהיה יושב אוהל ויעסוק בעבודת ה' בלבד, עם זאת, היות ולא שאלו על עצם העניין, האם לעסוק במשלח-יד, המליץ לו על משרת הדואר, משום שכך יהיה לו יותר זמן פנוי לעבודת הבורא.

ואף הדרכה אישית מסר לו "בלכתך לדואר, אינך צריך לחשוב על מה שתדבר עם המנהל, על כן באותה עת דבק מחשבותיך בה' יתברך. אולם בעת שאתה יושב בפגישה היומית עם המנהל, הט אוונך ודעתך היטב, כי בענייני ממונות עסקינין. ומהרגע שתצא מלפניו - שוב אין לך לחשוב אודות פגישתך עמו, אלא כל מעייניך יהיו רק בתר קודשא בריך הוא".

רבי יצחק קיים בנאמנות את הוראת אביו. בלכתו ברחובה של טולטשין בדרכו לעבודתו, דבוק היה בבוא יתברך בדביקות נפלאה וכל רואהו הבין שאדם נעלה הוא. רבי אברהם בן רבי נחמן חזן, סיפר כי בזיכרונו מימי ילדותו כיצד היה רבי יצחק צועד ברחוב בלכתו לבית הדואר, אחוז שרעפי קודש ודבוק בה'.⁵

מאידך, ידועה היתה זהירותו העצומה בדיני ממונות. במשך רבות בשנים עסק בעבודתו בדואר, וככל אותן שנים לא נמצא דופי בעבודתו ולא נגרם על ידו שום הפסד ממון למאן דהוא. ולמרות שטולטשין היתה עיר מלאה בסוחרים גדולים שהפקידו בידיו סכומי עתק שלפעמים הגיעו לכדי חצי מיליון רובל - סכומים שנועדו להישלח לעמיתיהם בערים אחרות - עם זאת לא ארע שנותר בידו ממון זר

שאינו שלו, אף לינת לילה אחד. תמיד הקפיד שהממון יישלח ליעדו בו ביום ללא שהיות.⁶

דביקותו באביו הגדול

קשר המכתבים בינו ובין אביו מוהרנ"ת נמשך ברציפות כל השנים. רבי יצחק חיבר מפתחות על ליקוטי מוהר"ן, ובאחד ממכתבים אלו מביע אביו את קורת רוחו מכך: "הנה דעתי נוחה מאוד ממה שאתה עוסק בכתיבת המפתחות, כי הוא הצלחה נפלאה נצחית כשאנו זוכין לעסוק בספרי אדמו"ר ז"ל, בפרט לעשות בהם איזה תיקונים שהם זכות הרבים לדורות, ואי אפשר לבאר גודל העסק הזה".⁶

את הערכתו העצומה לאביו הוא מביע באחד ממכתביו:
"ברוך ה' אשר עזרנו עד כה, שיש כמה דברים מענין רבינו ז"ל אשר קיבלתי מפי רום מעלתו היטב היטב, ואני חזק בהם למאוד. ה' יתברך יזכני לילך בהם תמיד ולקיימם באמת, ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים, ואזכה לבוא בזה העולם להתכלית האמיתי והנצחי כרצון רבינו ז"ל [...] הכלל, שלדעתי לא נמצא שום אב בעולם שיקיים 'ולימדתם את בניכם' כמו שרום מעלתו מקיים בי, כי זה עיקר הלימוד - ללמוד עצות ודרכים להתחזק בעבודת ה'".⁷

ביטוי נוסף לגודל דביקותו באביו, מוצאים אנו בהוספתו למכתב ששיגר אביו לרבי אפרים ב"ר נפתלי, מגדולי תלמידי מוהרנ"ת, בהתקרב ימי החנוכה - אחד מזמני ההתקבצות אצל מוהרנ"ת:

"גם אנכי דורש שלום ידיד נפשי באהבה עזה ותשואת חן לו על פריסת שלומו אלי. הנה מה טוב ומה נעים אהבתנו יחד. יהי ה' בעזרנו שנוכה להתוועד תמיד ביחד אצל כבוד אדוני אבי מורי ורבי נרו יאיר, אשר אצלו שופע היום אור הצדיק האמת. יקבל ממנו עצות עמוקות איך לקיים דבריו הקדושים תמיד לשמח נפשנו".⁸

יראת ה' אוצר

על גודל יראת השמים שבערה בו, מסופר כי אירע פעם ובצאתו לרחוב בשבת הרגיש ששכח בטעות בכיסו דבר מה, ומחשש שמא יחזור שוב על טעותו, חסם בתפריים את כיסי בגדי השבת שלו, שלא ישל לעולם בטלטול, אפילו בשוגג.⁹

פעם נפל למשכב והגיע לידי סכנה, פנה בדברי ריצו אל בוראו: "ריבונו של עולם, מה אבטיחך? שאם תרפאני אהיה מהיום והלאה איש כשר? מי יכול להבטיח כזאת? זאת אוכל להבטיחך - שאם תשיבני לאיתני, לעולם לא אשכח זאת ותמיד אתן לך על כך שבח והודאה". ותפילתו התקבלה והוא קם מחוליו.¹⁰

הרב מטשעהרין כותב בשבחו בהקדמת הספר

1. שית שרפי קודש החדש ב. תרנח. בשם רבי אברהם ב"ר נחמן
 2. בן סיסר רבי אברהם שטרנהארץ, הובא בשמו ב"שערי צדיק ח"א, ט.
 3. כפי שכותב לבנו רבי מיכל בסמכני מיום א' כ"ט לספרי בני ישראל תרכ"ט "ואל השבח בני חביבי, אנכי יצאתי לארץ העולם תיכף אחר עשרים שנה ואזנה הנהיך לשקוד על דלתי תהורה תמיד, עד קט נסייתי מתן"
 4. מכתב רבי מאיר אגשין, הובא בבגניית ברזל, שיחות וסיפורים ממוהרנ"ת ז"ל, סד.
 5. שית שרפי קודש החדש ב. תרסא.
 6. עלים לתרופה, ז"ס א דברים תקנ"ז.
 7. עלים לתרופה, מכתבי רבי יצחק א' יום א פקודי הקצ"ב, טולטשין.
 8. עלים לתרופה, ז"ס ב' י"ב כסלו תר"ז.
 9. שית שרפי קודש החדש ב. תרסד.
 10. שית שרפי קודש החדש ג. שעה.

'עלים לתרופה':

"...היה איש תם וישר ירא אלוקים וכו' מנעוריו, ועסק הרבה בתורה ובעבודת ה' כל ימיו וגם קצת בדרך ארץ, וכל ימיו לא נהנה משל אחרים, רק אדרבא היה מהנה לאחרים יותר מכפי יכולתו, בעל צדקות ומכניס אורחים, והיה בעל מידות טובות וישרות ומעורב בדעת עם הבריות ומצא חן ושכל טוב בעיני אלוקים ואדם..."

בגבור הרדיפות

כאשר התלקחה המחלוקת הקשה נגד מוהרנ"ת ואנשיו, סבל רבי יצחק מהתנגדות מצד רעייתו ומשפחתה. מוהרנ"ת התבטא אז לאמור, שלולא גירש בנו כבר אשה אחת, היה מצווה עליו לגרשה.¹¹

ויהי בגבור הרדיפות ולמצוה נחשב לשבור לאנ"ש את מטה לחם - פנו המתנגדים אל ר' יוסל הויזנער הנזכר, שהיתה לו כאמור השפעה על המינויים בטולטשין, שידאג לכך שרבי יצחק יפטר ממשרת הדואר, מפני שנוהג הוא לנסוע אל אביו. ר' יוסל דחה את דבריהם בטענה "וכי הדבר הוא אות שהוא ברסלבר? אין מכך ראייה, הוא נוסע משום כיבוד אב ותו לא" - והמתנגדים הוכרחו לקבל דבריו. אלא שבהתקרוב ראש השנה כשרצה רבי יצחק לנסוע לאומן, מצא עצמו במיצר, שהרי אם ייסע לקיבוץ הדבר ישמש הוכחה ניצחת לכך כי הוא ברסלבר. הקדים ונסע אל אביו להיוועץ בו כדת מה לעשות.

"הנסיעה לאומן על ראש השנה עולה על הכל!" - פסק האב את פסוקו - "ומחויבים לקיים זאת במסירות נפש!". לנוכח דבריו הנחרצים נסע רבי יצחק לאומן.

לאחר ראש השנה הסיק שאין לו מה לשוב לביתו, שהרי קעת בוודאי איבד את משרת הדואר והריוה מחוסר פרנסה, ולזוגתו תהיה קעת טענה נוספת לטעון כלפיו ופרנסה שמה. "אין לי אלא להיות נע ונד בין אנ"ש ולהיות פרוש מעסקי העולם לגמרי" הגיע למסקנה. אלא שהוא לא ידע אנה יעשה את דרכו ראשונה.

משכך, פנה אל אביו ושפך לפניו את מרירות לבו כשהוא מסיים בשאלה "להיכן אסע קעת?". מוהרנ"ת בגודל חכמתו וצדקתו, הבין אחרת וכה אמר לו: "אדרבה, שוב בטולטשין עירך, היישר לביתך, והיה אם תפתח זוגתך בטענות וצעקות כלפיך - אחוז בפלך השתיקה ואל תשיב דבר. ואם תנסה להפריע לך באמצע עיסוקיך, אל תפחד ממנה ותבהיר לה באומץ כי אתה הוא בעל הבית..." וסיים מוהרנ"ת "ואודות פרנסה - ה' רב להושיע".

ציית רבי יצחק להוראת אביו, ודברי חכם העדיף מנביא התקיימו עד לאחת. למחרת, בעודו מהלך ברחוב העיר והנה מולו ר' יוסל הויזנער, "מדוע אינך בא אל הפאסט (הדואר)?"

קידמו בפליאה, "אל תירא ואל תחת. שוב אל מקום עבודתך והכל כבראשונה".

התבודדות על כל דבר

חברים בלב ובנפש היו רבי יצחק ורבי מרדכי מטולטשין שהיה מכונה בפי אנ"ש "רבי מרדכי לא יכרע ולא ישתחוה", על שום מעשה שהיה: בתקופת המחלוקת הקשה, כשראו המתנגדים באחד הימים את רבי מרדכי מהלך בשוק, תפסו בו והובילוהו אל הכיכר ברחוב הראשי בטולטשין, שבאמצעה ניצב עמוד שכל מי שחפץ להכריז דבר-מה ברבים, עומד ומכריזו שם באוזני הקהל הנאסף לשמוע. לאחר שהעמידוהו שם, ציוו עליו שיקלל ויבזה את מוהרנ"ת ברבים. סברו הם שמחמת הפחד יישמע להם, אך רבי מרדכי מסר נפשו וסיכן עצמו, בעזות וקדושה זעק בקול גדול בניגון

"בלכתך לדואר, אינך צריך לחשוב על מה שתדבר עם המנהל,

על כן באותה עת דבק מחשבותיך בה' יתברך. אולם בעת שאתה יושב בפגישה היוזמית עם המנהל, הט אוזנך ודעתך היטב, כי בעיניי מחונות עסקיני. ומהרגע שתצא מלפניו - שוב אין לך לחשוב אודות פגישתך עמו, אלא כל מעייניך יהיו רק בתר קודשא בריך הוא".

המגילה: "ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה!"... לאחר מכן נמלט מן המקום חיש ובנס שלא הצליחו להזיק לו. מאז, כינוהו אנ"ש "רבי מרדכי לא יכרע ולא ישתחוה".

אהבה עצומה שכנה ביניהם, עד שרבי יצחק נהג שלא לרכוש לעצמו שום מלבוש וכדומה, אלא אם קנה את אותו הפריט גם לחברו הטוב. פעם אחת, כשדיבר מוהרנ"ת עם בנו על נחיצות התפילה על כל פרט ודבר בחיי האדם, אמר לו: "צריך האדם להרגיל עצמו לבקש מאתו יתברך על כל דבר, עד שלא יעשה שום פעולה קטנה או גדולה בטרם יתבודד על כך" וסיים מוהרנ"ת "אפילו על הצדקה צריכים גם כן להתבודד".

פנה רבי יצחק אל אביו בשאלה: "האם גם כשאני נותן צדקה למרדכי, עלי להתבודד ולבקש על זה מה'?" "אומר לך שוב", השיב מוהרנ"ת לבנו, "אם יש לך התבודדות על הדבר - מקנא אני בך; ואם לאו, אינני מקנא בך".

דברי אביו הדהדו באוזניו זמן רב לאחר מכן, 'הייתכן?' תהה בינו לבין עצמו, "כי ידירות נאמנה ואמיצה כזו זקוקה לחיזוק ולתפילה!?" נקפו הימים וחילוקי דעות ניטשו בין שני הרעים הנאמנים על עניין מסוים, וכתוצאה מכך, הם נפרדו זה מזה לתקופה מסוימת. באותם ימים, הרהר רבי יצחק רבות על מה שארע; "מה זה היה לנו? כיצד זה נתקררה אהבתנו הגדולה האחד לרעהו?" צער רב מילא אותו על כך, ובעודו חושב בדבר, נזכר לפתע בדברי אביו הגדול. אוי כמה צדק אבא - הרהר לעצמו.

לא ארכו הימים והאהבה חזרה לשכון בינו ובין ידיד נעוריו כבימים ימימה. אז אמר רבי יצחק: "לעולם לא היתה מופרת הידידות העצומה בינינו, אלא שמשמים אינו זאת לידי, כדי שאיווכח בעצמי כמה צדק אבא בדבריו, כי אכן אין דבר בעולם - גם מצווה ומנהג טוב

בלכתך לעבודה דבק מחשבתך בהשם. טולטשין בימים עברו

ציון רבי יצחק בן מוהרנ"ת - המצבה שהוגבהה לאחר בניית גשר ההליכה

תמונה נדירה של ציון מרן ה'בית יוסף', סמוך לו קבר רבי יצחק בן מוהרנ"ת שכוסה באדמת סחף, צולם בשנת תשכ"ב

בית הכנסת האר"י האשכנזי, שבו התפלל ר' יצחק בן מוהרנ"ת

טוב כל תמנע, והעיקר רצונות טובים, ובפרט בעת הילוך על הפאסט (הדואר) תישא עיניך למרום וכל רצונך ומגמתך יהיה להטוב האמיתי.¹³

שני האחים הצדיקים קיימו בנאמנות את דברי אביהם-זקנם, כאשר עיקר עול העבודה מונח על כתפי רבי מ'כל. במשרת הדואר החזיקו צאצאי מוהרנ"ת עד למלחמת העולם השנייה.¹⁴

נעיר הקודש צפת

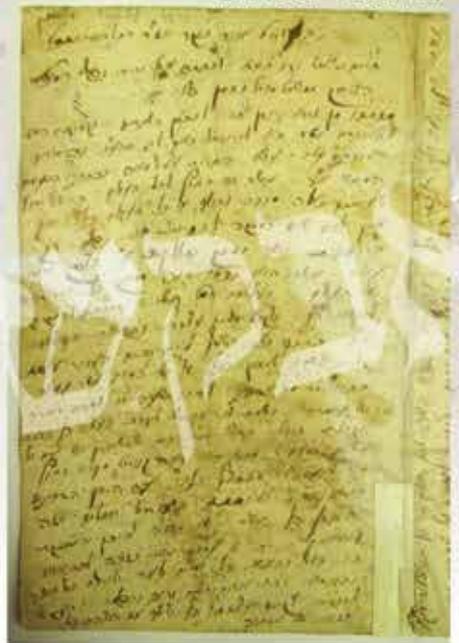
בנסיעתו לנמל אודסה, ליווה אותו בנו הגדול רבי דוד צבי. בחודש תמוז שנת תרכ"ח הגיעו רבי יצחק ורעייתו לנמל חיפה. משם הועידו פניהם לעיר הקודש צפת. כעוד אחרים מתלמידי מוהרנ"ת, קבע רבי יצחק את מושבו בעיר זו. בעלייתו ארצה הביא עמו כמה חפצי קודש, ביניהם השופר שהיה שייך לרבינו ועבר אחר כך למוהרנ"ת, שנהג לתקוע בו לעצמו בכל חודש אלול ואף להביאו לקיבוץ בראש השנה באומן.¹⁵

בהיוודע דבר בואו, הגיעו כמה וכמה מחשובי העיר לברכו לשלום, עד שבמשך יממה שלמה לא נח בשל ביקורי הבאים.

בבואו לבית הכנסת האר"ז, כיבדו הממונה רבי פנחס מקליבאן לשבת לצדו, הגביר רבי חיים לייב מקמניץ ניגש אליו בהתרגשות וברכו לשלום, בהיותו יליד העיר מוהליב חיבה שמורה היתה בלבו לאביו מוהרנ"ת ולזקנו רבי דוד צבי אורבאך, שהיה המרא דאתרא במוהליב.

את הקורות עמו תיאר במכתבו לבניו שבטולטשין, כשההארה הגדולה שחש מקדושת הארץ ניכרת מכל אות: "ומה אומר לכם בניי, מה טוב ומה נעים ישיבת הארץ הקדושה הזאת, ואין יכולים לשער זאת. ויש כמה שעות שאני מוכרח לקיים העצה הקדושה של 'פן יהרסו'.¹⁶ ה' יהיה בעזרי שאזכה להטיב דרכיי בקדושה לאורך ימים ושנים טובות אמן כן יהי רצון".¹⁷

בימים הראשונים לבואו, התאכסן בבית רבי מאיר מטפליק תלמיד מוהרנ"ת, שעלה

- שיהיה לו קיום אמיתי ללא תפילה!¹²

בעל צדקה נפלא היה. הוא תמך באביו הגדול בכל מפעלותיו הקדושים. אף בבניו החסידים תמך למען יוכלו לישב על התורה והעבודה. כך עד לעליית רבי יצחק לארץ הקודש.

זכה רבי יצחק להימצא סמוך לאביו הגדול לפני הסתלקותו הקדושה, היה זה לאחר שרבי נחמן מטולטשין הודיע לו ששמע מאחד מאנ"ש כי אביו חולה מאוד, "סע לאביך תיכף ואני אבוא אחר"ך" אמר לו. ואמנם שניהם שהו לצד מוהרנ"ת בימי האחרונים.

העליה לארץ הקודש

בי"ד תשרי תרי"ז נסתלקה זוגתו של רבי יצחק, מרת חנה. לימים נשא אשה ושמה דאבריש והיא אשר עלתה עמו לימים לארץ הקודש. היה זה בשנת תרכ"ח. עלייתו באותה שנה, היתה לאור דברי אביו הגדול שהורה לכל שומעי לקחו לבל יעלו להתיישב בארץ הקודש לפני מלאות להם שישים שנה.

בשנת תרכ"ח, בהגיעו לגיל שישים, מימש רבי יצחק את שאיפתו הטהורה ועלה לארץ האמונה. לפני עלייתו העביר את משרת הדואר לידי שני בניו, רבי דוד צבי ורבי מיכל, תוך שהוא מוסר להם את אותן ההוראות שקיבל מאביו בשעתו, הן בעניין הדביקות בה' בזמנים שסביב העבודה, והן אודות הזהירות המופלגת בענייני ממונות. "כך לימדני אבי עליו השלום. ברוך ה' כל השנים שמעתי בקולו, וזאת מוסר אני לכם כעת. ראו גם אתם לנהוג כך" הורה להם. גם אחרי עלותו ארצה, חיזק במכתבו את בנו רבי מיכל בדברים הללו אשר מסר לו אביו מוהרנ"ת: "העיקר שתישא עיניך למרום בכל עסקך וכל מה שתוכל לחטוף איזה

ארצה תשע שנים קודם לכן, "והחלונות של פתוחים נגד ציון הקדוש של הצדיק התנא הקדוש הר' שמעון בן יוחאי, אשר רואה אנכי כעת גם כן הציון הקדוש שלו זי"ע" מספר הוא. "ה' ברוב רחמי יחוס עלי ויזמין לי דירה נכונה. והאמנם שיש הרבה דירות לשכור, עם כל זה צריך אני חדר מיוחד, להרבות בתחנונים מלפניו יתברך. שבחסדו אמצא הדירה נכונה ואלוי יתברך תקותי שיושיענו בזה גם כן לטובתי".¹⁸

בשבת הראשונה לבואו, הוסיפו לבוא אנשים רבים אל בית רבי מאיר, שם התאכסן, וחשובי כולל ווהלין שאליו השתייך, שלחו לו 'משקה' לכבודו.

16. ליקוטי מוהר"ן עב, וליקוטי תניינא ה. ט.
17. עלים לתרוסה, מכתבי ר"ד, עסקי סוסות ומסעי תרכ"ח.
18. שם.

12. ט"ח ט"ז קודש החדש ב. תרסג. מכתבי רבי שמואל הורוויץ.
13. עלים לתרוסה, מכתבי ר"ד, ת.
14. ראה 'שלהבת כנסת' עמ' 503.
15. מכתבי רבי שמואל הורוויץ.

לבם מתחננים ומבקשים לגאולת נפשם, אמרתי זאת נחמתי בענייני. כי סוף כל סוף מזה תצמח הגאולה במהרה בימינו אמן סלה, ודרכי ה' נעלמים מאיתנו.

...ובאנו לביתנו והתחלנו להחיות עצמנו עם התקווה האמיתית, אשר אנו מאמינים אשר בחסדי ה' בוודאי יבוא הגואל צדק במהרה בימינו, עד אשר באנו לשמחה ורקדנו קודם קידוש בתשוקת לבבנו. ותהילה לאל עבר כל השבת קודש בשמחה.

ואחר כך ביום א' נסענו יחד לעיר הקודש חברון, ובאנו על לינת לילה ביום א' בערב לבית הצדקת רחל אמנו זצוק"ל. ומן חצי לילה עד הבוקר שפכנו שיחנו כאשר עם לבבנו. ובבוקר השכם התפללנו תפילת שחרית בציבור, שם מצאתי קצת מרגוע לנפשנו. ובאנו לעיר הקודש חברון ביום ב' ערב ראש חודש לעת ערב. ותיכף הלכנו למקווה, והלכנו להתפלל מנחה אצל מקום מערת המכפלה. מה אומר מה אדבר, זה הוא עניין אחד ממש עם מקום קדשנו, ובלבי לא היה שום הפרש ביניהם, והיינו בְּשֵׁם לערך שתי שעות".

ערביי המקום ידו בהם כמנהגם אבנים, רבי

מדרש רבה זוטומיר תר"א, מעובדו ר' יצחק בן מוהרנ"ת, שנתרם לביהמ"ס האר"י (הכתוב ע"י ר' איזיק מבוקרשט)

יצחק קיבל זאת באהבה וכתב: "והגם שנזרק עלינו קצת אבנים טובים, רק היה בחסד. וביום ראש חודש הלכנו על כל המקומות הקדושים, עד אשר באנו באחרונה אל מערת ישי אבי דוד והצדקת רות. בְּשֵׁם נפתח לבי עד למאוד, כי נזכר בלבי גודל עוצם קדושת ההתגלות של כבוד אדמו"ר הנחל נובע מקור חכמה זצוק"ל על הפסוק 'ויאמר בועז אל רות'".²³

בשובו ירושלימה, הלך לספירה האחרונה של ספירת העומר לכותל המערבי, ואת תפילות חג השבועות התפלל יחד עם אנ"ש דטשעהרין.

לאחר חג השבועות, עם שובו לביתו שבצפת, זכה רבי יצחק לביקורם של החבראי יקירא דטשעהרין בביתו. אנ"ש בצפת התמלאו שמחה מבואם, הם התוועדו יחדיו כשהם שחים בענייניו הקדושים של הרבי.

ההתעוררות מביקור אנ"ש דטשעהרין

כתוצאה מביקורם של אנ"ש דטשעהרין בעיר צפת, התעורר רבי מאיר מטפליק לנסוע לאומן כדי לזכות להימנות עם הקיבוץ הקדוש בראש השנה. רבי יצחק שלח עמו מכתב לבניו אשר מעבר לים.

במכתבו לרבי אבאלה מטשעהרין, ששב לחו"ל, מספר לו רבי יצחק כי אחרי נסיעתם, מגודל תשוקתו אחריהם ארכו לו כמה ימים עד שהצליח לשוב לסדר יומו והיה עליו להתאמץ לחזור ללימודיו. והוא מוסיף:

"והנה בניסיעתם הטובה לפה הצליחו וגם עשו פרי. אשר כבוד ידידנו היקר הר' מאיר נ"י נתעורר מזה, ואזר כגיבור חלציו ושם נפשו בכפיו לבוא לאומן לזכות להיות נמנה בין הקיבוץ שלנו המתאספים לשם על ראש השנה הקדוש הכא עלינו לטובה, להסתופף בצל כבוד הנחל נובע מקור חכמה זצוק"ל ז"ע, השוכן בְּשֵׁם. יהי ה' עמו ויצליחו בדרכו לשלום ויוכה לבוא למבוקשו הטוב ככל אשר עם לבבו ולשוב לביתו בחיים ושלום לעמוד על משמרתו בתורה ותפילה ומעשים טובים ביתר שאת ובחיות נפלא כרצונו הטוב. וידע ידידי אשר היותם פה עשה רושם גדול לחיבת הארץ וכמה ימים אחר נוסעם, בכל עת הילוכי דרך העיר, שמעתי קול ברכה עליהם מכמה וכמה אנשים באהבה רבה

והיה לנחת רוח לנפשי".²⁴
נוהג היה רבי יצחק, מאז הסתלקות אביו למרומים, לתת בכל ערב ראש השנה לרבי נחמן מטולטשין תלמידו המסור והנאמן של מוהרנ"ת - ח"י זהובים לפדיון-נפש. בהתקרב ראש השנה תר"ל, ביקש מבניו שיתנו דמי פדיון בשליחותו.

לפני ראש השנה חלה רבי יצחק ונפל למשכב. עשרת ימי תשובה עברו עליו מתוך מכאוב וחולשה, כשהוא מרותק למיטתו. באותם ימים שהה לצדו רבי נחמן מריוואצק וסעד אותו במסירות עצומה, גם בליל יום-כיפור לא מש ממנו ולן עמו בחדרו. ביום 'שלוש עשרה מדות' פנה אל רבי נחמן בשארית כוחותיו ובקשתו בפיו: "קחו נא מזוגתי עשרים טאלער (שקל גרמני), איספו מניין מאוהביי שילכו לציון האר"ז לומר תהילים עבורי ואת המעות תחלקו לעניים". לנוכח בקשתו התקבצו למעלה ממניין וירדו אל בית החיים, כשהם שופכים דמעות כמים על אהוב נפשם המוטל על ערש דווי.

למחרת יום-כיפור חש רבי יצחק בהטבה משמעותית, לשמחת כל טוביו, כפי שסיפר לאחר מכן במכתבו לבניו: "ותיכף קראתי לידידי ר' נחמן יחיה ממקום שכבו, וגם לזוגתי תחיה, ובישרתי להם הבשורה טובה, וה' הטוב וישיעני בשלמות אמן כן יהי רצון. תוכלו לשער כי יש בלבי הרבה לכתוב לכם, רק מחמת עייפות נפשי לא אוכל להאריך יותר. גם זה כתבתי ברוב כוחי רק למען אהבתכם [...] ה' ירחם עלי וירפאני בשלמות מהרה. לעת עתה הולך הדבר לאט לאט, ותקוותי רק לה' בזכות האשל הגדול זצוק"ל, ותלמידו הקדוש זצ"ל שימחר רפואתי בשלמות".²⁵

השגחה מופלאה במקום הקבורה

חסרות הידיעות באשר לקורותיו של רבי יצחק בימים שלאחר כותבו מכתב זה, שהנו האחרון מבין מכתביו המצויים בידינו.

23. עי' ק"ק בסדבר מ"ח למספר בני ישראל תרל"ט, מכתבי מהר"י ז"ל [ראה ליקוטי מוהר"ן תורה ס"ה].
24. יום ה' פירשט עקב תרל"ט, מכתבי מהר"י ז"ל.
25. יום ה' חז תרל"ט, מכתבי מהר"י ז"ל.

"תוך כדי פינוי העפר אני מגלה אבן מצבה, קרצפתי אותה זמן רב ואט אט התגלה הכיתוב: פה נטמן ר' יצחק מטולטשין ז"ל בן מורנו רבי נתן מברסלב..."

רבי מרדכי שבאבו הי"ו גבאי בית החיים העתיק בצפת חוזר אל הרגעים המרטיטים בהם גילה את מקום קברו של בנו יקירו של מוהרנ"ת

רבי מרדכי שבאבו מספר על גילוי קברו של רבי יצחק בן מוהרנ"ת ז"ע

התקרב פורים, ישבנו לשיחה מיוחדת עם רבי מרדכי שבאבו הי"ו, השמש הנאמן והבלתי רשמי של בית החיים העתיקה בצפת מזה למעלה מיובל - מי שזכה לגלות את מקום קברו של רבי יצחק בנו של מוהרנ"ת.

משפחת שבאבו נטועה עמוק בעיר הקודש צפת. אבי המשפחה, הגאון רבי ישועה שבאבו בעל שו"ת 'שערי ישועה' עלה ממצרים לצפת בשנת ה'תפ"ט והיה לאחד מרבני העיר. פסקיו הובאו בספרי גדולי האחרונים, כהחיד"א ורבי עקיבא איגר זצוק"ל.

רבי מרדכי נובע כמעין המתגבר סיפורי הוד על חכמי וצדיקי צפת: "בבית סבי וסבתי דיברו ערבית וגם יידיש, משום שסבתי מרת אדל, ממשפחת קליערס הנוודעת, דיברה בשפת האם שלה. סבי, המקובל רבי אברהם חיים שבאבו, היה חבר נאמן של הסבא קדישא רבי שלמה אליעזר אלפנדרי שהתגורר בצפת.

"אבי גר בילדותו בשכונת לגאון רבי חיים סיתהון בעל 'ארץ החיים', הוא זכר את פטירתו של רבי חיים סיתהון בשנת תרע"ח, בסוף ימי מלחמת העולם הראשונה, כאשר חלה במגיפת הטיפוס ובשל החום הגבוה הנגרם ממחלה זו ל"ע רצה להקר את גופו וירד לבור המים שבחצרו. בשל חולשתו הרבה לא החזיק מעמד וטבע בבור. אבא סיפר שמיהרו להביא סולמות כדי להעלותו מן הבור וכשהוציאוהו היתה עדיין מעט רוח באפיו, אך כעבור זמן קצר השיב נשמתו לבוראו (הענין נזכר גם בספר 'מי שמואל'). סבי רבי אברהם חיים קבור במערה לא הרחק מציון מרן ה'בית יוסף'.

מתי ואיך מצאת את קברו של רבי יצחק?

"זה היה לפני כארבעים וחמש שנה. הייתי כל הזמן משפץ וצובע בכחול קברי צדיקים. זוגתי ע"ה היתה מכינה פתילות ואני הייתי מדליק נרות שמן על הקברים, אצל מערת בתו של רבי נחמן מברסלב, ה'ערבי נחל' ועוד. את חלק מקברי הצדיקים זכיתי לגלות לאחר שהיו מכוסים בשכבות של עפר. כך גם חשפתי את פתח הכניסה למערת ה'ינוקא' שאליה נכנס רבי נחמן.

"לא קיבלתי משכורת מאיש על עבודתי, אבל זקני חסידי ברסלב נהגו מפעם לפעם בטובת עינים לתת לי סכומים נאים כדי לעודד אותי בפעילותי. הם אמרו לי לא פעם, שקבלה בידם שרבי יצחק בן מוהרנ"ת מברסלב, נטמן ליד קבר מרן רבי יוסף קארו בעל השולחן ערוך ו'בית יוסף'. באחד הימים ראיתי את רבי בנימין זאב חשין יושב בצל העץ שמעל קבר מרן רבי יוסף קארו, כשהבחין בי עובר עם כלי-עבודה בין המצבות ומשקם אותן, אמר לי "עשה טובה, כאן אמור להימצא קברו של רבי יצחק בן רבי נתן, אם תמצא אותו - חסידי ברסלב יישאו אותך על כפיים!" והוא סיפר לי איך נקבר שם רבי יצחק ביום גשום וסוער. גם רבי גדליה קעניג אמר לי פעמים רבות שאחפש את המצבה והדגיש לי כי הדבר חשוב מאוד.

"יום אחד, אני עובר עם המגרפה באותו אזור, מסיר שכבות של אדמת-סחף שהצטברה וכיסתה את המצבות, ואז, ממש לצד השביל, תוך כדי פינוי העפר אני מגלה אבן מצבה, בעזרת מברשת ברזל קרצפתי אותה זמן רב, עד שהתחלתי לראות אותיות. אני משפשף ומשפשף ואט אט התגלה הכיתוב: 'פה נטמן ר' יצחק מטולטשין ז"ל בן מורנו רבי נתן מברסלב... נפטר יד אדר ב' תר"ל'.

"כשחסידי ברסלב שמעו על מציאת הקבר, שמחו שמחה גדולה מאוד. הם הזמינו מצבה חדשה בה הועתק הכיתוב הישן.

"שנים לאחר מכן, כשכנו גשרים מוגבהים להליכה בבית העלמין, יצא שמצבת רבי יצחק נשארה נמוכה מהגשר ולא ניתן היה כמעט להגיע אליה, בני ר' אברהם הי"ו, הגביה אותה, כך שניתן יהיה להשתטח על המצבה."

במקום קבורתו בבית-החיים בצפת, קשור מעשה מופלא: רבי יצחק נסתלק למרומים ב"ד אדר ב' - יום הפורים הקדוש, שנת תר"ל. באותו יום ניתך גשם זלעפות, אולם כדי שלא להלין את המת יצאה הלוויה לדרכה, בית העלמין התלול בצפת היה חלקלק ובוצי וכשהגיעו אל חלקת הקבר שנועדה עבורו, התקשו אנשי החברה-קדישא לחפור את הבור בתנאים אלו, כשהביטו סביב הבחינו בקבר שנחפר והיה מכוסה מלמעלה בכיסויי ארעי. היה זה סמוך ממש לציון מרן ה'בית יוסף' ז"ע. מפני חשיבות המקום נתייראו אנשי החברה-קדישא לקבור שם, עד שאמרו להם אנשי שהשתתפו בלוויה: "מרן ה'בית יוסף' חיבר את ארבעת חלקי השולחן-ערוך ב'נגלה' ואביו של המנוח, מורנו רבי נתן, חיבר חיבור על פי סוד על כל חלקי השולחן-ערוך, אם כן למנוח שייכות ל'בית יוסף'". כששמעו זאת אנשי החברה-קדישא נחה דעתם והם הביאוהו למנוחות בחלקה חשובה זו.²⁶

הרב מטשעהרין מזכיר זאת בהקדמת 'עלים לתרופה': "וסוף ימיו זכה לקבוע דירתו בארץ הקדושה בעיר הקודש צפת תוכב"א וגם שם היה נכבד וחשוב מאוד בעיני כולם ונפטר בשם טוב, ומקום קבורתו סמוך ממש לקבר הרב הקדוש בעל המחבר 'שולחן ערוך' 'בית יוסף' וכו' כידוע".

כעבור עשרים שנה, נטמן לצד רבי יצחק החסיד רבי צבי מטירוביצה ושנתיים לאחר מכן בנו של רבי צבי - רבי סנדר 'הקטן'.

26. סינים וקנים נח. ישיב טרסי קודש ב תרס"ט.

עיון בגנזכים
 השלמורים בעיר קום
 שבפרס - טאורטאן
 הרחוקה חשף לעיני
 סופר 'טאבקשה'
 פרוטוקולים חסויים
 השופכים טאור על
 דרכי הפעולה של
 המבקשים להגות
 את חסודי ברסלב
 להמסילה העולה
 בית ט-ל

ד. כגן (נחמן גלינסקי)

מיקום סודי בשכונת יוקרה במרכז שושן.

החדר אפוף עשן.

בין אצבעותיהם של הנוכחים תחובים סיגרים מסוגים שונים ועל השולחן בקבוקי אלכוהול מרוקנים בחלקם, ועוגיות מזרחיות מפוזרות באי סדר.

מי שמתכוון לעומק מגלה שהנוכחים מגיעים מכל גווי הקשת של האוכלוסייה בשושן ופרבריה, יש כאן קשיי יום ופרופסורים, עניים ובעלי יכולת - אך לכולם מכנה משותף: ניצוץ של רשעות בעיניהם... וזה לא סתם. כל הישובים מסביב לשולחן, הם אחים, צאצאים לאחת המשפחות הוותיקות בשושן הבירה.

ראש המשפחה, המן, אינו נוטל לעצמו את זכות הדיבור מאחר והוא הדיוט הקופץ בראש, משוכנע בוודאות שזוהי זכות טבעית המוקנית לו מקדם-קדמתא והוא פותח מיד בדבריו:

"ערב טוב, בני היקרים" הוא מתחיל בדרמטיות ורעדה. "אני שמח שהגעתם לכאן היום. בכוונה לא קראתי לכל 208 ילדי, מאחר שאתם הנאמנים לי ביותר ורק אתם תוכלו להצליח במשימה הייחודית שאני הולך להציג בפניכם תיכף".

"איזה שטויות מדבר אבא" לחש דלפון - שכשאר אחיו

לא ידע כיבוד ומורא מהו -

לאריסי שישב לידו, "הוא

לא קורא לכולם רק

כי הוא רוצה לחסוך

בעוגיות..."

בית הגנזים

מאמדים
 אגרות ומכתבים
 וחיידושי תורה
 בלתי ידועים

היום השני: דלפון

"דלפון", הכריז המן, מיואש במקצת אבל מקווה לטוב. "תורך!".
דלפון - שזה זמן רב זקוק לטיפול שיניים אותו אינו מבצע מחוסר תקציב - כיסה את פיו באדיקות, והחל לדבר מתוך חשיבות מנופחת כזקן ורגיל, דל-גאה.

"אני בחרתי זמן מיוחד להגיע ליצחק. זה היה אחרי תפילת שחרית, כשהיודי דפק על הבימה והכריז על גיוס כספים למטרת צדקה עם בקשה לחתום על הוראת קבע של 100 שקל ל-24 חודשים. יצחק פתח את הארנק שלו, וגילה שם חצי שקל".

כאן פרץ צחוק בלתי נשלט מתשעת אחיו של דלפון. הם הכירו היטב את מצבו, ואף התעלמו בשיטתיות מבקשות ההלוואה החוזרות ונשנות שלו. לדלפון, הם ידעו, אין אפילו חצי שקל בארנק. ליתר דיוק, אפילו ארנק אין לו...

דלפון, שתמיד הציג את עצמו כפזרן, ניסה להסתיר את עלבונו העמוק, שהתפשט על גבי פרצופו בגווני זהב תכלת וארגמן, והמשיך בדבריו. "ראיתי אותו מחפש בכל התאים, ולא מוצא שום שטר ואפילו מטבע נוסף, ואז ניגשתי אליו. 'יצחק', אמרתי לו באוזן בקול ארסי. 'מה זה חצי שקל? זה כלום! זה שום דבר! תוותר על זה. אל תבזה את עצמך. תחביא את המטבע העלוב הזה בארנק, ותברח מהר מבית הכנסת...'

"אבל יצחק, בחיך שליו ומרוצה, הייתי אומר אפילו מלא עזות דקדושה, אמר כאילו לעצמו, 'העיקר הוא הרצון!' ונתן את המטבע בעשר אצבעות לגבאי הצדקה, ואף עודד אותו במילה המכעיסה ההיא, 'אשריך!'. אויש..."

היום השלישי: אספתא

אספתא, כידוע, הוא בבחינת ה'עירפון הבלתי מחודד' (דהיינו, השוטה הקבוע) בקלמרו של המן.
לא שאחיו מחודדים במיוחד, אך גם ביניהם הוא בלט.

עד כדי כך, שאפילו שמו, אספתא, לא מרמז בכלום על מהותו. למען האמת, חוץ מטיפשות לא הייתה לו מהות כלל וכלל, ולכן חיכו אחיו בכיליון עיניים לשמוע מהי מנת הטיפשות אליה הגיע הפעם אספתא...

"בוא נשמע מה אתה הצלחת" אמר המן בקול שפוף במעט. מחכה לעבור לבניו הבאים בתור, בהם תלה סיכויים גבוהים יותר. "אספתא, תורך!"

"אני" אמר אספתא בקול איטי, מחפש אחרי כל מילה את זו שאמורה לבוא אחריה, "הלכתי ליצחק, ואמרתי לו: 'עזוב אותך, יצחק. בשביל מה אתה עובד קשה. קם מוקדם, לומד, מתפלל, בוא אלמד אותך איך נהנים. תקום מתי שבא לך, ואז, אל תלך להתפלל. במקום זה, תקנה לעצמך גלידה, וגם פיצה! עם גבינה צהובה משובחת מאה אחוז! וגם פחית קולה קר..."

הדי הצחוק בקעו מכל פינה, ומתוך צחוק שיכורים בלתי נשלט, פונה פרמשתא לאספתא "נו, ואיך השיטה הזו הצליחה לך? בטח יצחק אמר לך שזה באמת קשה, אבל הוא הולך לקבל 'עולם הבא' ששווה יותר מכל תענוגי העולם הזה..."

אספתא היה בטוח שהצחוק של אחיו הוא בזכות ה'גאונות' שלו על הרעיון המבריק ולא הבין שאחיו צוחקים עליו ועל מחשבותיו, והוא המשיך מעודד. "דווקא לא. הוא לא דיבר איתי בכלל על עולם הבא. הוא רק אמר לי שנכון שקשה לו להתנתק מהמיטה בבוקר, וגם כשהוא מתחיל להתפלל או ללמוד לא תמיד הוא מיד נהנה. אבל אחרי שהוא מצליח לקום מהמיטה או להתחיל ללמוד, הוא כל כך נהנה, הנאה ששווה הרבה יותר מכל פיצה או אייס קפה שבעולם..."
הוא גם אמר לי, שאין שום סתירה בין כמה רוגאלאך לתפילה או

אריסי, שראה את המבט החריף שאבא שלח למי שהעז לפטפט באמצע דבריו, עשה את עצמו כמי שלא שומע את אחיו. דלפון, שהיה מרוכז כל כולו בבדיחה-הלא-מצחיקה על העוגיות, השתק כשגילה את אביו עומד מאחוריו זועם כקומקום רותח.

ויתאפק המן, וממשיך בדבריו בזעם עצור: "כעת אחשוף בפניכם את האתגר הייחודי שהכנתי עבורכם, ואת הסיבה לשמה התכנסנו כולנו היום".

"כידוע לכם, אני עובד על תוכנית אסטרטגית ארוכת טווח, שבעוד כמה חודשים תביא למחיקת העם היהודי השנוא על כולנו מעל פני האדמה. אך לצערי, גם בחודשים הספורים שנשארו עד לתאריך המיוחל, היהודונים הללו עסוקים כל היום במצוות שלהם לקיים את רצון בורא-כל, וצריך לעשות מה שאפשר כדי שלפחות בינתיים הם לא יהיו עסוקים כל היום במה שהם קוראים לו עבודת ה'". וכאן חשף המן את שינוי העקומות, בצבעי השחמט, וחרק בהם אחת ושתיים כחריקת בלמים.

"הלכה למעשה" הוא השתמש מבלי דעת בביטוי של העם היהודי השנוא עליו כל כך, "אני מכריז כעת על תחרות!"

"התחרות תיערך בין כלל ילדי היקרים הישועים כאן סביב השולחן, ותימשך 10 ימים. בכל יום, יהיה תורו של ילד אחר לבצע את תפקידו". המן התבונן סביב סביב כדי לוודא שכולם מקשיבים לו היטב, והמשיך בחשיפת הפרטים בלהט: "אנו מתמקדים כעת באברך מבית שמש, קוראים לו יצחק, ואת פרטיו המלאים תראו במסמך המצורף. כל אחד צריך לעשות בתורו את כל מה שהוא יכול בכדי להפיל אותו לגמרי מעבודת ה'".

"בעוד 11 יום ניפגש כאן כולנו ונתח מי זכה בתחרות, ולאחר מכן נמשיך עם האסטרטגיה המנצחת לעוד ועוד יהודים..."

אחד עשר יום אחר כך. אותו מיקום סודי.

"ובכן!" המן היה מדושן עונג ושבע רצון. "כעת ניגש לשמוע מכולכם את ההצלחות המסחררות אותם נחלתם, ונחליט על המנצח שיזכה בפרס!"

"הפרס הוא..." המן השתהה לכמה שניות. מותח את בניו עד קצה גבול היכולת, ואז ממשיך בעונג: "הבטחה שבמשך שבוע שלם המנצח לא יקבל ממני שום מכה כואבת! שימו לב, ההבטחה לא כוללת את ויזתא, ט.ל.ח, התקנון המלא נמצא במשרדי אגג&עמלק בע"מ".

"כעת נתחיל לשמוע את האסטרטגיה של כל אחד ואחד מכם, וכיצד הוא השפיע על האברך יצחק!"

היום הרביעי: פרשנדתא

"אני זיהיתי ביצחק שנוא נפשינו, נטייה מוגברת לסקרנות. זה מתבטא בהמון דברים, ואחד המרכזיים שבהם הוא שהוא יכול להתחבר לפוליטיקה וחדשות אם נשווק לו אותם בצורה מתאימה.

"אני, כידוע לכם, מומחה מאוד בפרשנויות, ומסוגל להעביר עשרות שעות בלהג בלתי פוסק וחסר משמעות, שהמושגים 'קואליציה', 'אופוזיציה', 'איראן', 'תקיפה', 'נשיא אמריקה' מושמעות בו תדירות, ומדמות את השיחה כבעלת משמעות.

"לכן, הקמתי קו נייעס, עם כל מיני הקלטות משלל כלי תקשורת פסולים - וצנתקתי ליצחק עם מספר אישי. ותתפלאו לשמוע - הצלחת! יצחק חזר למספר, והקשיב לו במשך כמה דקות, בינתיים חדרו לאוזניו כמה מסרים סמויים שהכנסתי לו.

"אבל לצערי, אחרי עשר דקות בערך של האזנה, הוא עבר ליד מכונית עם מלא סטיקרים שעל אחד מהם היה רשום 'אחי חזק ואחוז עצמך', ופתאום הוא ניתק את הקו ומחק את המספר. אחרי זה, כשצנתקתי לו שוב, הוא בירר את המספר בו חוסמים מספרים, ופשוט חסם את המספר ששלחתי לו!"

לימוד. ולמרות שבוודאי הוא מנסה להתגבר על התאוות אכילה שלו, אבל זה לא אומר שהוא חייב להתחיל מיד להתנתק מכל אוכל שהוא אוהב, וככה הוא יכול להנות משני העולמות!"

היום הרביעי: פורתא

פרצי הצחוק בחדר, הכעיסו את המן אפילו יותר מאחוזי ההצלחה הנמוכים של בניו המוכשרים. והוא נתן חבטה אדירה על השולחן. בקבוקי האלכוהול הכרסתניים קפצו בבהלה, ואחד מהם התגלגל לרצפה והתנפץ ברעש נורא. "פורתא! אולי ממך יצא משהו? נו!!!"

פורתא, היה מבין היחידים מבניו של המן, שהצליח לסיים את כל שנות בית הספר. השכלתו הייתה ממוצעת, והוא הכיר במעט את הלך רוחו של האדם.

"אני", אמר פורתא בארשת חשיבות, לאחר ששמע על השיטות הטיפשיות של אחיו, "לא ניסיתי להוריד את יצחק לגמרי מהעבודת ה' שלו. ידעתי שאין סיכוי שזה יצליח..."

"במקום זה, ניגשתי אליו ואמרתי לו - 'יצחק, איזה יופי שאתה לומד ומתפלל! אני ממש מעריך אותך!' ראיתי שיצחק מתחיל להקשיב, ואז המשכתי להטיף לו. 'זה ממש מצוין מה שאתה עושה, אבל אני חושב שאתה מגזים. אתה לא צריך להיות עסוק כל היום בעבודת ה'! צריך להיות נורמלי. לפתח תחומי עניין נוספים. מספיק שתהיה עסוק בזה קצת, ותעשה גם דברים אחרים במשך היום..."

"אבל יצחק, במקום לענות לי, רק הצביע על הספר שלפניו, שם היה כתוב 'צריך האדם לכסוף למדרגה הגבוהה ביותר, ולא ליפול אפילו מהמדרגה הנמוכה ביותר'."

"הבנתי שהשיטה הזו לא תעבוד, והוא כוסף למדרגה הגבוהה ביותר, אז החלטתי לנסות שיטה אחרת. אחרי הצהריים, דאגתי שיתקשרו אליו הביתה מהבנק ויגידו לו שהולכים לחזור לו 5 חיובים בחשבון אם הוא לא מפקיד על אתר חמש אלף ₪."

"כפי שצפיתי, בני הבית הזעיקו אותו מהכולל בשיחת חירום לטלפון הציבורי הממוקם בכולל והוא רץ מהר להשיג כמה שקלים וכו' וכו'... עכשיו, אחרי שכל סדר אחר-הצהריים של יצחק נהרס, באתי אליו ואמרתי לו 'יצחק, עכשיו אין לך סיכוי. הפסדת סדר שלם, היום בין מנחה למעריב אתה לא לומד את הדף היומי בליקוטי הלכות. ממילא אתה לא במדרגה הכי גבוהה'."

"אבל יצחק הרתיח אותי, ואמר לי בשלווה: 'אתה זוכר את המשפט מהבוקר? נכון שמצד אחד צריך לכסוף למדרגה הכי גבוהה, ולא להסתפק בהספק קטן 'פורתא'. אבל מהצד השני, אפילו אם זוכים רק להספק קטן, הספק פחות מחוט-השערה, אסור ליפול מזה! א ביסל איז אויך גוט! מעט זה גם טוב!'... תאמינו לי, באותו רגע לא ידעתי מי מעצבן יותר. יענקי הקטן עם הברכות שלו, או יצחק עם ההתחזקות שלו!"

היום החמישי: אדליא

סימנים של התפרצות עצבים מתקרבת החלו מופיעים על פניו הנפוחות של המן, והפעם הוא לא הוסיף מילה מעבר לשם של הבן הבא, "אדליא!!!"

אדליא היה סמל של מצוינות. אחרי ההצלחה של אחיו פורתא שעבר בהצלחה את כל שנות בית הספר, הוא כמובן לא הסכים להיות פחות ממנו, ואודות לקנאה העזה

שפעפה בו הצליח להגיע עד לאוניברסיטה הגבוהה של שושן, שם גדל במהירות, קיבל כמה מדליות, ואף הפך לחבר במכון המחקר מנדלתא שיועד עבור הדרכים איך לשנות את אופיו של העם היהודי.

"אני יודע היטב שאין שום סיכוי על היהודים הללו" הוא פתח בפאתוס. מודע היטב למעמדו הגבוה, וההערכה הרבה שרוחשים לו אחיו, בזכות המדליות הרבות שנשא תמיד על כתפיו הגאות. "אם תנסו להרחיק אותם מעבודת ה', ולא משנה באיזה דרך", כאן הביט כמה שניות ארוכות לעבר אחיו אספתא, במבט מלא משמעות, "פשוט לא תצליחו!"

'למעשה, מה התכלית?!, השתמש אדליא במילה מעוותת שמשמעותה האמיתית שונה לגמרי מהצורה בה הוא השתמש בה, "אני הצעתי ליצחק דווקא להגביר יותר את העבודת ה' שלו."

'מה? תשעה זוגות עיניים ננעצו בו בפליאה, ואספתא הרים בקבוק עראק שחור על ראשו של הפרופסור, אם לא ידו השמנמנה של האב שעצרה בעדו. "תיכף תבינו, חברי. אני ניסיתי לגרום לו להגיע למצב בו העבודת ה' שלו תבוא על חשבון דברים אחרים, וככה הוא יקרוס בסוף. שכנעתי אותו לשרוף הכל! לא להקשיב לשום אדם גם לא בבית, לא לעזור, לא לתת לעצמו ניחא למוחין... כשהוא רצה להכין סנדוויצ'ים לילדים שלו לחיידר, אמרתי לו שבזמן הזה הוא יכול להספיק עוד קצת ליקוטי תפילות. וכשהוא רצה ללכת לישון, אמרתי לו שאסור לו ללכת לישון עדיין כי הוא צריך להספיק עוד כמה דפי גמרא כדי לעשות סיום הש"ס כל שנה."

"כמה פעמים הצלחתי" אמר אדליא, והמן החל לחייך. תמיד ידע שאפשר לסמוך על אדליא! אבל אז אירעה תפנית בלתי צפויה. שכן, אדליא המשיך בדבריו, והחל להסביר מה קרה בהמשך, כשהוא משתמש במילה 'אבל'... "כולכם אידיוטים!" צרח המן לפתע, וילדיו קפצו ממקומותיהם בבהלה. וורידים כחולים בלטו מפניו האדומות והוא המשיך לצרוח בקול אימים. "כולכם מנסים להתגאות בהצלחות שלכם, מספרים ומברברים, ואז מגיעים לאבל' ומוכיחים שאתם לא שווים כלום!"

וכאן, כבעסו כי רב, תפס המן את השולחן, עם העוגיות ובקבוקי האלכוהול הריקים, והפך את הכל על ראשו של דלפון.

"ילדים מטורפים אחד אחד! זה מה שיש לי! מה כבר ביקשתי?! להרוס את העבודת ה' של יצחק אחד, גם את זה אתם לא מסוגלים לעשות???" אני מיואש! מיואש ממכם! כעת תצטרכו כולכם רק לחכות לפיתרון הגאוני שלי! הפיתרון הסופי! זה שבאמת יפתור את הבעיה היהודית אחת ולתמיד, ולא ישאיר יצחקים מעצבנים כאלו על פני האדמה, שכמה שאתה עובד איתם בכל מיני צורות - הם מתחזקים לך וממשיכים לעבוד את ה'!!!"

"מצידי שידפיסו עכשיו 002 אלף 'משיבת נפש! עוד כמה חודשים בין כה וכה לא יהיה יותר מי שילמד בהם..."

בנקודה זו, התלהטו מעט הרוחות, וכל עשרת הבנים נסחפו יחד עם אביהם לריב סוער ותגרה רבתית, כך שהסופר שרשם את הפרוטוקול נאלץ לברוח מהר מהמקום לבל יבולע לו.

יודעי דבר והיסטוריונים מספרים שלהשלמת היריעה אין צורך בפרוטוקול הסודי אותו חשפנו לפניכם, שכן סוף הסיפור עם התוכנית של המן ידועה לכל...

כאן הכל התחיל...

בטבורה של מאנסי שבארצות הברית
בפינתו של אחד מהיכלי בתי הכנסת המפוארים
התלבטו שנים מיקירי אנ"ש
כיצד אפשר להעביר לדור של היום ומחר
את ה'מראה טעם וריח' של החסידים מהעבר
מאומן ירושלים מירון וצפת
דרשו ביקשו התפללו וכספו
איך זוכים לשמש את הרבי בפשיטות ותמימות
וכמו שכבר גילה לנו ואמר 'איני יכול בלעדיכם!
עד שבסופו של דבר נפלה ההארה וההצעה להוציא לאור עולם ירחון מהודר
שינסה להיות 'שופר' לדרכם הנקייה של החסידים מאומן
וכך ניטעו הזרעים למפעל האדיר בית 'אבקשה'
שכבר שינה את חייהם של רבבות
והפיח אלפי הרהורי תושבה והתחזקות בלבבות חסידי ברסלב

**עד שהגענו כיום לגיליון ה-100
בשעה טובה ומוצלחת**

אבקשה

וענתה השירה הזאת...

אבקשה

המלכה הנצחית

אבקשה

המושבה

אבקשה

המלכה הנצחית

אבקשה

המלכה הנצחית

אבקשה

למען תספר

אבקשה

כנס יו"ר יצחק קוד

אבקשה

מלובלין לירושלים

אבקשה

כ"ה הוא הרב והתלמיד

אבקשה

נס ומלא אברהם אהבי

אבקשה

שדאל אשר כן אנטאר

אבקשה

הצדיק

אבקשה

כחוב זאת זכרון בספר

אבקשה

הפילה

אבקשה

הפילה

אבקשה

מפידים זוכים

אבקשה

הפילה

בשם רבבות הקוראים
 זקנים עם נערים, בחורים ואברכים טריים
 תלמידי חכמים, יגעי כפיים, ויהודים פשוטים
 אנו מודים מעריכים ומוקירים את מאות השותפים היקרים בוני 'אבני בית
 אבקשה' בארץ הקודש ובחוץ לארץ

לרגל ה-100 לגיליון ה-100

בשעה טובה ומוצלחת

על מאת הגיליונות המיוחדים והנפלאים שראו אור עולם בזכותם

5,500,000

חמש וחצי מיליון חוברות שהוצאו מהדפוס

600 מעל ל

מאמרים מלאי דעת חידושים והדרכות מאירות

400 מעל ל

כתבות עם תוכן מרתק ונדיר

עשרות רבות של דמויות לא ידועות שקמו מעפר
 סדרות מאמרים יסודיים מבית 'בעקבי הצאן'
 ועוד תוכן רב קדוש ומרתק במיוחד

כשכל אלו יחד יוצרים המשכיות ובהירות שמטביעה את חותמה על חסידות
 ברסלב ויהיו לאבן דרך בתולדותיה ונכס צאן ברזל לדורי דורות
 אשריכם שותפים יקרים במחון רצון וטרחה ואשרינו שיש לנו חלק בעסק
 קדוש ונורא כזה שעל ידו יהיה תיקון כל העולמות!

וימצא מאה שערים!

מאה שערים של גליונות מרתקים ראו אור עולם בזכות החסידים
האפויים של הרבי שרוצים לפאר ולפרסם את דעתו בעולם
מאות הגליונות הבאים יביאו את האור לעוד אלפי יהודים בזכות
השותפות שלך!

שים את הזרעים בבית הגדול הזה, טול חלק בבית אבקשה
ותראה ברכה ושפע ברוחני וגשמי הברכה של 'מאה שערים', ועוד
כהנה וכהנה!

לשותפות וקבלת הגליונות עד הבית חייג עוד היום:

0534-164-973

'פאות' ששינו חייכם שנים כמים

כשהוא בגיל חמש בלבד מחליט ר' אור-כהן הי"ד לגדל פאות ארוכות
כנגד כל הסביבה העוינת ובכך הוא תולה את כל עתיד חייו //
על ההחלטה הגורלית ללכת לתלמוד תורה, ניסיון גזירת הפאות
בישיבה, והראש ישיבה שרק טען: 'לא ראיתי ולא שמעתי'... //

בפאות אוציאנו

נחמן כ"ץ

מכן היה על כל תלמיד לבחור את מסלול חייו. הבחירה הייתה
כמימי קדם; אור מול חושך, טהרה מול טומאה, אמונה מול
אפיקורסות;

אם לזכות לחיי נצח. ללכת לתלמוד תורה אחר ומשם לעלות
לישיבה. לשבת על התורה והעבודה ולזכור שיש בורא לעולם.
או שמא, לעבור לתיכון, לשתות מבורות נשברים, שוברים
ומשתברים - - -

איש לא עמד לידי בשעת ההחלטה הגורלית. אף אדם לא עזר
לי להחליט את ההחלטה שתשליך על כל חיי וחיי צאצאיי אחריי
לנצח נצחים.

רק אבי שבשמים, ניווט את דרכי. ילד תמים ללא הבנה בין
רע לטוב. וברוב רחמי דאג לי שאתחזק ואלך לתלמוד תורה.
וכך בלי לדעת שום דבר מחיי הכרזתי בנחרצות: אני רוצה להיות
חרד לדבר ה'. אני כוסף להידבק בו יתברך. רוצה לחיות חיים של
יהודי.

התחלתי לגדל פאות

אני, אור כהן, נולדתי להורים שזכו להכיר את היהדות, בעלי
אמונת חכמים עזה. בית שעושים בו קידוש בשבתות, צמים ביום
כיפור, לא אוכלים חמץ בפסח, אך לא הרבה מעבר לכך.

בעודי ילד קטן, בן חמש שנים בלבד, התקרב אחי הגדול
לברסלב ולמרבה הפלא, גם אני נתפסתי באור ובעקבות כך
החלטתי לגדל פאות ארוכות. הייתי באורות! ולא הסכמתי
להיפרד מהם למרות ש'בזכותם' עברתי מסע לא פשוט. בדיעבד
מתברר שדווקא זה מה שהוביל אותי להתקרב לרבינו הקדוש
רבי נחמן זיע"א.

לחיים או למוות?

כשגדלתי מעט, זכיתי והוריי שלחו אותי לתלמוד תורה
השכונתי. היה זה תלמוד תורה שהסתיים כבר בכיתה ו'... לאחר

לגזור את הפאות!!

בהמשך עליתי לשיבה קטנה. הייתה זו ישיבה שכגודל למדנות רבניה, כך התנגדותם לקדושה. כל סממן שהיה קשור לחסידות, היה ללעג ולקלס. רק לומדות ופלפול, הם אלו ששובחו ופוארו לבלי די.

כאחד שמגדל פאות ארוכות ועטורות חן, הפכתי מיידית למושא לבדיחה וליצנות, ובאופן ברור ומפורש, קיבלתי דרישה ואזהרה מצוות הישיבה שעליי להוריד אותן מעל פניי.

ואני נער צעיר. ללא מכר וגואל שיוכל לעזור לי. מדי לילה בלילה 'בדמעתי ערשי אמסה'. ידיי על פאותיי הקדושות, בוכה ומבכה על הניסיון הקשה ששלח לי השם יתברך לבחון אותי, האם אני מתאים ללא לפלטרין של מלך - חצרו של הצדיק הגדול. לגשת אל הקודש ולהיות מאנשיו של הנחל נובע שאמר שנענוע פשוט של איש הישראלי עם פאותיו, מעוררת התפארות מיוחדת אצל אבינו שבשמים - - -

בלילות פחדתי מהחברים שיעשו כמעשה אשת שמשון הגיבור ויגזרו את מחלפות ראשי, כפי הבטחתם וליצנותם. ואילו בימים פחדתי מצוות הישיבה. כשאחי התערב והסביר לראש הישיבה שאני מפחד לגזור את הפאות, הוא נענה בתגובה מחרידה; 'מה הבעיה? אני אגזור לו' - - -

כולם היו נגדי. הבחורים, צוות הישיבה, ועולה על כולנה היצר הרע שעמל להחליש את דעתי: כיצד אתה מעו להתנגד לגדולים וטובים ממך עשרות מונים, כאילו אתה היחיד שיודע מה האמת...? פאותיי הפכו לסערה בישיבה עד שאחד הרמ"ם החליט להעלות את השאלה בפני הרב ר' יורם אברג'יל זצ"ל. כשתשובתו הייתה ברורה וקולעת; 'ישיבה שבה דורשים לגזור את הפאות, מעכבת את הגאולה וגורמת שהמשיח יתמהמה מלבוא...! הוא ביקש ממנו לחזקני ולעודדני שלא אגזור את הפאות חס ושלום. אך הדברים לא עזרו ואני הפכתי להיות מוקצה מחמת מיאוס.

בעקבות הסערה שחוללה השתייכותי לברסלב הובא לדרוש בישיבה "רב" חסידי שתקף את חסידי ברסלב בעזות פנים ומצח; "אשריכם, אתם בחורים שזוכים לעסוק בתורה. תדעו לכם שיש 40 אלף איש שעושים ביטול תורה... 40 אלף איש שצריך לרחם עליהם! במקום לעסוק בתורה ולהיות בישיבה הקדושה הם נוסעים לאומן, השם ירחם עליהם...". כך צעק ללא בוש.

באותו מעמד הסתכלו עליי כל הרמ"ם כדי לוודא שאני מבין טוב את הרמז. המשגיח הביט בי. ואף הראש ישיבה לא פספס את ההזדמנות להטיל בי את עיניו החודרות, כאומר; 'ראה, הוזהרת!'

הטלתי את ראשי מתחת לשולחן. הנחתי לגל לעבור ולסערה לחלוף. אחרי שהסתיים ה'שיעור', הגיע אליי אחד הבחורים וניחם אותי, שאתחזק ולא אפחד מכל מה שעובר עליי...

הוא נראה כמו תרנגול...

ואז הגיע רגע האולטימטום שהונח בידי מנהלי הישיבה. או

שתגזור-נגזור-יגזרו לך את הפאות. או שתמצא לעצמך מקום אחר... לאבי התמים שענייני היהדות היו פשוטים אצלו בתכלית, לא היה מוכן כיצד פאות קדושות הפכו לסיבה לזריקת בנו מהישיבה.

הוא שאל בתמימות, והתשובה שקיבל מצוות הישיבה הממה אותו: אור נראה כמו תרנגול - - - 'כששוחחתי עמו על כך, הוא הגיב בכאב עצום. וכך, סולקתי מהישיבה בבושת פנים.

בדור שבו עניינו של רבינו הולך ומתפשט לכל עבר, הוצרך בחור לעזוב

את ישיבתו, עקב 'חטאו הגדול' - גידול פאות - - -

כל ההתרחקות הוא כולו התקרבות

נשברתי לשברי שברים. הנה, גידלתי פאות ורצו לגזור לי אותם. ועכשיו אין לי ישיבה. מה יהיה עמי?

הייתי נתון בסכנה גדולה. ולא הבנתי 'למה - השם יתברך - תסתיר את פניך ממני'...

אך הוא יתברך ראה בעיניי. והציל אותי מעומק המשבר והניסיון. הוא שלח אליי את הספר 'מי שמואל' שכתב רבי שמואל הורביץ זצ"ל. אשר בסיפור ההתקרבות שלו לרבי, היטיב לתאר את הביזיונות והחרפות העוברים על אלו הזוכים להיחשף לאורו של רבינו, והירבה לחזק ידים רפות ולאמץ רגליים כושלות להמשיך לתפוס חזק חזק בחבל הקדוש של הצדיק האמת, אשר רק הוא תקוות האדם לזכות לחיות חיים אמיתיים בעולם הזה החולף כצלו של עוף הפורח.

התחזקות נוספת הייתה לי אז שעודדה אותי עד מאד, כשאחי למד עמי את התורה הראשונה שזכיתי להכיר בספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן - תורה מ"ח בחלק ב', המכונה אצל אנ"ש 'האיגרת'. בלעתי בהתלהבות את המילים הקדושות; "כְּשֶׁאָדָם נִכְנָס בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, אֵי הַדָּרָךְ שֶׁמֵרְאִין לוֹ הַתְּרַקְוֹת, וְנִדְמָה לוֹ שֶׁמֵרְחִיקִין אוֹתוֹ מִלְמַעְלָה, וְאֵין מְנַיִחִין אוֹתוֹ קָלִל לִפְנֵי לַעֲבֹדַת הַשֵּׁם, וּבְאֶמֶת כָּל הַתְּרַקְוֹת הֵוא וְאֵין קָלִי הַתְּרַקְוֹת..." על אתר הבנתי הכל.

סערה אחזה בלבי. ויראה גדולה תקפתני. ואף דמעות התרגשות עלו בעיניי. הבנתי דברים רבים למפרע, להווה ולעתיד, על כל מה שעבר עובר ויעבור עליי. "...כִּי לִפְעָמִים יֵשׁ שֶׁמִּפְּלִין אֶחָד מֵעִבּוּדַת הַשֵּׁם, כִּידוּעַ, אֶף-עַל-פִּי כֵן עֲלִיו לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלוֹ, לַעֲשׂוֹת מִה שְׁיֻכַּל בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, וְאֵל יִנִּיחַ עֲצָמוֹ לִפְלִ לְגַמְרִי, חַס וְשְׁלוֹם. כִּי כָל אֵלוֹ הַנְּפִלוֹת וְהַיְרִידוֹת וְהַבְּלִבּוּלִים וְכִיּוּצָא בְּזֶה צְרִיכִים בְּהַתְּרַקְוֹת לַעֲבֹר בָּהֶם קִדְּם שֶׁנִּכְנָסִין בְּשַׁעֲרֵי הַקְּדוּשָׁה..." והיו הדברים ערבים לחיך, ומתוקים מדבש.

צריכים! בהכרח! לעבור בהם!

קודם שנכנסין בשערי הקדושה. כלומר, הרי אני בשערי הקדושה, כל מה שעלי לעשות הוא להמשיך לעמוד על עמדי. "כִּי כֵן דָּרָךְ הַבְּעַל-דָּבָר וְהַסְטָרָא אֶחָרָא, כְּשֶׁרוֹאֶה שֶׁהָאָדָם סְמוּךְ מִמֶּשׁ לְשַׁעֲרֵי הַקְּדוּשָׁה, וְכִמְעַט שְׁיֻכְנָס, אֵין הֵוא מִתְפַּשֵּׁט עֲלָיו בְּהַתְּגַבְּרוֹת גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, וְרַחֲמָנָא לְצַלָּן. עַל-כֵּן צְרִיךְ אֵין הַתְּחַזְּקוֹת גְּדוֹל נְגִדוּ...!!!".

ר' אור בתחילת ההתקרבות בציונו של רבי נתן בברסלב

הצדיק מביט עלי ומוליך אותי בדרך המיועדת לי

מתוך אותו שברון לב, זכיתי לעלות לירושלים לשיבה קדושה אחרת, שלהם לא הייתה בעיה עם פאותיי, ושם אף מצאתי חבר כלבבי, בחור שהתקרב לברסלב אף הוא. יחד הבאנו לשיבה אוצר ספרים של רבינו ותלמידיו. אותם הסתרנו היטב בחדרנו שבפנימייה.

השיבה החדשה בה למדתי, שכנה בסמיכות מקום לקברו של שמואל הנביא. פעמים רבות היינו יוצאים בשעות הלילה ליער הסובב את הציון הקדוש, טובלים במעין הנמצא בקרבת מקום, ומתבודדים ושופכים שיח לפני השי"ת.

שם בקברו של שמואל הנביא, חינך אותי אחי היקר, לדבר עם השי"ת. בפעם הראשונה שהגענו לשם, כמו בחור ישיבה שאינו מודע לכוח התפילה בציון של צדיק, פתחתי גמרא... אחי הביט בי בהלם. לאחר שהבין שאינני מודע לכל עניין קברי הצדיקים, הוא הסביר לי בפירוט את מעלת ההליכה על קברי הצדיקים, ואת התועלת העצומה לאיש הישראלי מההשתטחות על ציוניהם הקדושים.

כך הפך המקום למפלט עבורי בכל עת מצוא. הייתי יוצא לשם להתבודד ולעסוק בתורה ותפילה, כשזכותו של שמואל הנביא חופפת עלי.

ואז הגיע ראש השנה.

אני חולה גדול מאד!

אחי שליווה אותי לאורך כל הדרך, גילה את אזוני, שעל ראש השנה צריכים להיות באומן, ויהי מה!

אבי שיחיה - אמונת הצדיקים שפועמת בליבו, מניעה אותי, ולפי המלצתו של אחי, הוא קנה לי כרטיס טיסה. לצדיק. לרבי נחמן.

ובשיבה עולם כמנהגו נוהג. אמנם בראש השנה עצמו אין לימודים, אך בערב ראש השנה כמו במוצאי ראש השנה, הלימודים כרגיל. כך שהסיכוי 'לברוח' בלי ידיעת הצוות קלוש עד בלתי קיים. הלכתי לראש הישיבה והסברתי לו שאני לא מרגיש טוב, ואני חייב ללכת הביתה. כשאני חושב בדעתי, 'אכן אני חולה גדול מאד, ואני נצרך לרופא הנפשות הגדול ביותר שיש בעולם'. שוחררתי וחזרתי הביתה. ארגנתי מזוודות ונסעתי לשדה התעופה.

בנסיעה היה לי קשה מאד. הסגנון בכלל לא דמה למה שהכרתי. ימים נוראים אצל העולם, אלו ימים של 'דינים' גדולים ואפילו מעט עצבות. ופה סביבי יהום הסער, כולם מוחאים כפיים. רוקדים ושמחים ושרים. קופצים ומאושרים. התחזקות עם מלא שמחה. ואני מה אני קשור לכאן?

הפגישה: רק אתה יכול לעזור לי

עלינו על מונית בקייב. ואז החלה נשמתי לבעור. אמרתי לאח שלי: "אנחנו נוסעים לרבינו... אנחנו נוסעים לרבינו..." בהתרגשות נוראה, כשכל הגוף שלי רועד, ואינני יודע למה. כשהגענו לאומן, כמעט התעלפתי מרוב התרגשות. נכנסתי לציון וזעקתי את הנשמה: "רבינו - - - אם הגעתי לכאן, סימן שרק אתה יכול לעזור

לי להתקרב לה' יתברך!!!" - - -

ומיד לאחר מכן באה ה'התרחקות'. ספיקות ובלבולים; מה הולך כאן? איך יכול להיות שמחה וריקודים בימים נוראים? בשביל מה באתי לכאן? למה עזבתי את הישיבה? רק אחרי שאח שלי הסביר לי שאצל רבינו יש בחינה של "וגילו ברעדה" - שהשמחה והרעדה משולבים - התחלתי להפנים שראש השנה הוא אכן יום הדין, אך בכוח הצדיק ובזכותו אנו באים לפני השי"ת ושבים בתשובה שלימה מתוך יראה ושמחה גם יחד.

אני חוזר לשיבה, בא אליי המשגית, אומר לי: "איפה היית?" "הייתי חולה". "טוב, היית חולה, יפה. איפה היית חולה? בארץ או אולי... בחוץ לארץ?". אמרתי לו: "הייתי חולה". "בארץ או בחוץ לארץ?". ואני בשלי: "הייתי חולה". "היית חולה בארץ או בחוץ לארץ?". עד שנשברתי, הייתי חולה בחוץ לארץ... "איפה בחוץ לארץ? אולי היית באומן?". "כן, הייתי באומן". "על דבר כזה מעיפים מהישיבה!!!".

נבהלתי. מעיפים אותי עכשיו מהישיבה. המשגיח קם והלך. ואני המשכתי ללמוד...

מגיע אליי הראש ישיבה, הוא קורא לי ואומר לי: "תדע לך שהייתי צריך להעיף אותך מהישיבה. אבל בגלל שאני יודע שאתה לומד טוב, ואתה יודע שהעיקר זה התורה הקדושה, אז אני לא מעיף אותך מהישיבה. אבל תדע לך שאם עוד פעם אחת זה יקרה, אתה... אין משחקים פה". נו, ב"ה.

באחד הימים גילה המגיד שיעור שאני לומד בספרי ברסלב. הוא קרא לי לחדרו בכעס, והסביר לי ששום ישיבה לא תרצה בי אם אמשיך ללמוד בספרים ה'כתומים' של קרן ר' ישראל בער אודסר...

תמימות שניצחה

ואז הגיע שוב ראש השנה...

המניעות התחילו, ואני עיני לשמים, כעיני עבדים אל יד אדוניהם, כעיני שפחה אל יד גברתה, מתחנן וזועק להשי"ת עד שיחנני.

לא ידעתי את נפשי. לנסוע לרבינו הקדוש על ראש השנה אני מוכרח, שהרי אין דבר גדול מזה, אך להיורק משיבה נוספת לא היה בי רצון ולא חשק. צעקתי להשי"ת, התחננתי וזעקתי בלילות ובימים. "ריבונו של עולם רחם עלי שאזכה לעשות רצון צדיק...". וה' שמע את תפילתי בדרך מופלאה...

אבי שיחיה שכאמור תמימותו הגדולה סייעה בידי לא פעם ולא פעמיים. שמע שישנה בעיה עם הישיבה, עלה לשכונת רמות בירושלים ונכנס לחדרו של ראש הישיבה.

שאלתו בידו: "הבן שלי לומד טוב? כן! מתפלל טוב? כן! עושה הכל כמו שצריך? כן! אם כן, אני רוצה לתת לו פעם בשנה מתנה - נסיעה לאומן..."

הראש ישיבה הסתכל עלי, הסתכל עליו וחזר חלילה. בסוף למרבה הפלא, השם פה לאדם נתן את המילים בפיו: "לא ראיתי לא שמעתי...!!!"

כך זכיתי לנסוע שוב לאומן. להיות על ציונו הקדוש באומן, למרות מניעות המוח והלב וכל הבלבולים.

חזרתי לשיבה, ישר לטבילת אש. הראש ישיבה עסק באותה העת במסירת שיעור כללי, ובין דבריו החל לומר שיש מדרש

לחדרי מדוכדך.

טרם יבשו שפתיי מהתפילה בציון, והנה לפתע אני רואה חבר, והוא שואל אותי: "אור, בן כמה אתה?". עניתי לו שאני כבר בן תשע עשרה ומצפה לישועה במהרה.

לא אאריך בכל ההשתלשלות, אך מאותה שיחה באומן הגעתי לאירוסין כעבור ימים ספורים. ב"ה.

הבחור שזעק: הוא עשה לי מכבסה לנשמה...

לקראת סיום אני חייב לספר שני אירועים מופלאים ביותר שנוכחתי בהם על כוחו הגדול של רופא הנפשות רבינו הקדוש:

הסיפור הראשון הוא על בחור מהישיבה הראשונה שבה למדתי, אותה ישיבה שבה רצו לגזור את פאותי. פגשתי אותו בראש השנה באומן.

וכך היה המעשה; הבחור עמד ליד הציון הקדוש, ואני שאלתי אותו "איך אתה כאן?", לשמע שאלתי פרץ הבחור בבכי נורא והחל לספר לי "אתה לא יודע כמה דיברו איתנו נגד גדולי החסידות ובפרט נגד רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב, איזה דיבורים חמורים אמרו, לא חשבתי מעולם שאי פעם אגיע לכאן בכלל..."

אבל הגעתי לכאן... "ותוך כדי שהוא ממרר בככי, הוא זעק בכאב "איך העזתי לדבר ככה על רבי נחמן, כזה צדיק גדול, הוא עשה לי מכבסה גדולה לנשמה... תראה בעצמך עם מי הוא מתעסק בתיקונם, עם כל החולים... עם כל נשמות ישראל... גם עם אחד כמוני..."

באומן אני בריא

עוד דבר נפלא שהתרחש בחיי, היא הגעתו של אבי לרבינו.

אחרי שהתחתנתי, ניסיונו לשכנע את אבא שלי לבוא איתנו לאומן. הוא אמר לי: "אני? אומן?!"

אך אני ואחי התעקשנו אתו, "רבינו ביקש שגם אתה תבוא אליו". הוא אמר לי: "קשה לי הנסיעות, קשה לי עם האנשים". אמרתי לו: "אבא, אל תבוא בראש השנה. תבוא באמצע השנה, תבוא איתנו בשבת חנוכה,..."

הוא ענה: "בסדר, אני אבוא איתכם". הוא נסע איתנו, ואני זוכר בנסיעה שהיה לו מאד קשה במטוס. בהמראה הוא תפס לנו את הידיים חזק מרוב פחד.

אבי אינו אדם בריא והוא גם עבר אירוע רפואי בחייו. אך באומן הוא הרגיש חדש וחזק מאי פעם.

הוא בא לרבינו ואמר לו בפשטות: "רבינו, שמעתי שאתה רב גדול, אני צריך שתתפלל עלי לרפואה". הוא דיבר עם רבינו כמו שמדברים עם חבר טוב. ולאחר מכן הוא אמר לי: "פה באומן אני מרגיש בריא, אני לא מרגיש חולה".

לאחר מכן הוא זכה עוד פעמים נוספות להגיע לרבינו הקדוש ולקבל תיקון נצחי לנשמתו.

השם יתברך יזכנו להתקרב אליו באמת ובתמים, וללכת בדרכו של הצדיק האמת רבינו הגדול והקדוש, לכל נישן חלילה את ימינו ושנותינו.

שמי שלומד 'משנה' שהיא אותיות 'נשמה' - זה מוציא את האדם מהגיהנום. אך יש כאלו שלא עוסקים בתורה וחושבים שהם ייצאו גם כן... ואני אומר לכם שהם לא ייצאו משם...

כל הבחורים היו בטוחים שהוא מתכוון אליי ולחזרתי מאומן. אך הוא בעדינות נפשו קלט את העניין, וברצותו לפייס אותי, העלה אותי לחזן - בעשרת ימי תשובה. שבימים אלו בדרך כלל עולים רק אנשים מבוגרים וחשובים. ואני פקו ברכיי. לאחר התפילה הוא קרא לי לחדרו והחל לפייס אותי, באמרו שכוונתו בדבריו לא הייתה חס ושלום להבטחתו הקדושה של רבינו הקדוש רבי נחמן, שמי שיבוא על קברו ויהרהר שם בתשובה, יתן פרוטה לצדקה ויקרא את התיקון הכללי - הוא יעשה את הכל בשביל להוציא אותו מהשאל תחתיות. והוא גם יודע שאני מכיר בחשיבותה של לימוד התורה, אלא שכוונתו לכאלו שאינם מאמינים בכוח התורה הקדושה, וחושבים שיעזור להם כל מיני סגולות וקמיעות וכדומה...

שידוך אצל השדכן האמיתי

בעלותי לישיבה גדולה כבר בחרתי בישיבה של חסידי ברסלב. גם כאן לא פסחו עלי מעברי הנפש. אמנם הייתי בחור שלומד ומתפלל ברצינות רבה, אך במקביל מכיוון שלא הכרתי את סדרי הישיבה, חשבתי שבישיבה כזו ניתן לטייל בקברי צדיקים מבוקר עד ערב, מה שיצר פעמים רבות מתיחות רבה מול הצוות שמצידם עשו ככל יכולתם לקבוע סדר בסדרי הישיבה.

באחד הפעמים, בהם נסענו לכותל המערבי ולציונו של דוד המלך, הגיעו לפתע 'לבקרנו' מנהל הישיבה יחד עם המשגיח. המשגיח מצידו לא אהב את הדבר, אך המנהל שהיה יהודי תמים עם אמונת חכמים חזקה, במקום לצעוק עלינו לפי התוכנית, החל להללנו ולשבחנו על כך שאנו עוסקים בעבודת השם...

בהגיעי לשיעור ג', התחלתי לקבל הצעות שידוכים. לצערי הרב לא הצלחתי להתקדם. הייתי שבור מאד. קיימתי את כל הסגולות של רבינו, כמו אמירת פרשת קרבנות הנשיאים ועוד. קראתי תהלים, לקוטי תפילות ח"ב סימנים מ"ד מ"ה מ"ו, ועוד. אך דבר לא התקדם.

באותם שנים נסעתי לציון רבינו הקדוש בכל הזמנים, ראש השנה חנוכה ושבועות. באחד הפעמים שנסעתי לשבועות, אמרתי לרבינו בפשטות: "אתה השדכן הגדול, אני צריך שידוך" וחזרתי

מה אנחנו לומדים בדסלב הקדוש? 'ירח – לבנה'?

במושכל הראשון מוכר כל אחד מייד בתלמיד הנאמן מוהרנ"ת – 'פני יהושע כפני לבנה'. יש בלי סוף תורות והלכות על הלבנה ומיעוט הלבנה. כבר בתורה א' מוזכר חמה ולבנה, או לדוגמא הכח של ההתחדשות שמניע מהלבנה – 'שהם עתידים להתחדש כמוותה'.

'סוד בירח בעצמו'

מה דעתכם לצאת קצת מהריבוע והשגרה - לא להסתפק ב'בחינת' לבנה, אלא להגיע פשוט לירח עצמו?

מוכנים? אנחנו ממריאים!

ברשותכם נתחיל מההתחלה. בעקבות המצב והגזירות הקשות כאן בארץ הקודש, ישבו טובי העסקנים ימים כלילות ולילות כימים ודנו על מציאת פתרון ומענה, עד שהועלתה ההצעה המפתיעה: מעבר לירח. הצעה שכל השומע ורואה את פרטיה אומר: 'וואו - איך לא חשבו על זה עד עכשיו'.

ככל שיוודים לפרטים הקטנים, מתברר שמדובר בפתרון כולל. חוץ מהפתרון לגזירת הגיוס, מצאנו גם פתרון בר קיימא למצוקת הדיור. יש כאן בשורה לכל מי שמשתוקק לשמור על העיניים, ומתקשה לעשות זאת כאן בכדור הארץ, ועוד ועוד כפי שעניכם תחזינה מישרים. מסתבר שהירח מותאם בדיוק לאורח חייו של חסיד ברסלב!

איורא דארץ ישראל

לפני הכל עלה הדיון, האם ניתן לצאת מארץ ישראל לצורך טיסה לחלל. יתכן לומר שרק יציאה לארץ העמים בכלל האיסור, אבל החלל והגלקסיות אינן בכלל זה.

הדיון הגיע לשולחנם של הרבנים שליט"א, ואלה הכריעו כי אין כאן שאלה כלל. לדעת רוב הפוסקים, זמני היום למי שטס במטוס אינם תלויים באופק הנראה מגובה הטיסה, אלא מחשבים זאת לפי

הזמנים והאופק של הקרקע מעליה הוא טס. לאור זאת, כל מי שנמצא באויר הקדוש שמעל לארץ ישראל, בוודאי נכלל בקדושת ארץ ישראל!

האמת, על פי דבריו של רבינו הקדוש גם מוכן ופשוט כך. רבינו מביא בתורה ש'ארץ ישראל יש לה רקיע אחר משאר ארצות!' אם כך, כל מי שעומד תחת כיפת השמים של ארץ ישראל, בודאי ובודאי נכלל בהבל הקדוש!

לעמוד על עמוד

אם כבר, אולי יש במגורים על הירח אפילו מעלה יתירה. מי שיודע, פעם אחת בהיסטוריה התקיימה טיסה משדה התעופה עטרות שליד ירושלים, היישר לשדה התעופה הצבאי שבאומן. הדבר אירע ב- 'שבת חנוכה' לפני שנות דור. מאז, הלוקוס לא חזר על עצמו. מי מדבר בכלל על מה שמתרחש היום. מעת שיוצאים מהבית עד שמגיעים לאומן עלול לקחת עשרים ואפילו ארבעים שעות.

תתארו לעצמכם חסיד ברסלב העומד ומתפלל תפילת מעריב מעל מקום המקדש. מה נורא המקום הזה - המקום בו תיקן יעקב אבינו תפילת ערבית. הוא נשאר לעמוד על עומדו והירח פשוט מוליך אותו הלאה. מגיע חצות הלילה, והנה הוא נמצא בשמי אוקראינה מעל הציון הקדוש!

מצנחים בשמי פושקינה

מי יודע, יתכן שאם הרעיון היה יוצא לפועל כבר לפני כמה שנים, היה זה

פתרון אידיאלי לשנת הקורונה. אנשי שלומנו שהו בבלארוס, קרוב ככל הניתן לגבול האוקראיני. סבלו מרורות מהכפור והגשם, ועיניהם כלו לראות את הד' אמות של הציון הקדוש. במקום כל זה, היה ניתן לעמוד על ירח מעל רחוב בילינסקי, ולכסוף או אפילו להביט משם על מקום ציון הקדוש.

יתרה מכך. על פי חכמת האסטרונומיה מתבאר, כי לפי מסלול הירח, בסוף החודש הירח זורח מיד בהנף החמה. כך שבערב ראש השנה בשעה 12 בצהריים, בעת מעמד תיקון הכללי העולמי, הירח נמצא בדיוק באמצע הרקיע!

הרי מה שאנו רגילים לראות מעלינו את השמים הכחולים בעת אמירת ה'תיקון הכללי', לא עתיד להמשך זמן רב. בדרך הטבע תוך מספר שנים, בעת אמירת תיקון הכללי, כל שמי אומן עתידים להיצבע בעשרות ומאות מצנחים שיטוסו בגובה... וכי אז נאמר שמי שאינו עומד על הקרקע לא יצא ידי חובתו?

חוץ לישוב

נכון לעשרות השנים הקרובות, הרי שהירח הוא המקום האידיאלי בו ניתן לקיים את מה שאמר רבינו הקדוש, שאם היה האדם לבדו, סוף כל סוף היה מטה עצמו תמיד לאמת. כי בני אדם הם מונעים גדולים לעבודת ה'!

באדמת הירח אפשר לשהות ימים ושנים, ולא להיתקל בבני אדם שימנעו אותו מלקיים את רצון ה'!

נקודת המקום

הצצה לרתפשות אורו
של רבני במקומות
חדשים ורחוקים
מ. מנדליאך

האלטין זיך, עדיף שלעת עתה ישאר כאן בעולם המעשה...

כח המושך

נקודה נוספת שכדאי לתת עליה את הדעת. כידוע, בכדור הארץ יש את כח המשיכה. כל מי שזורק חפץ כלפי מעלה, מיד כשנפסק הכח המכריח של האדם הזורק, החפץ נופל מיד על הרצפה. מי שקצת מכיר את תורה על בליקוטי מוהר"ן יודע, שכח המושך שיש לארץ מרמז על הצדיק.

לפי עדות האסטרונוטים, בירח לא קיים כח המשיכה. לאור ממצא זה, טוענים כמה וכמה מאנשי שלומנו, כי יש לשקול מחדש את כדאיות המגורים על הירח.

כשם שאני רוקד כנגדך

אם הגעתם עד כאן, סימן שאינכם פוסלים את הרעיון על הסף. אך שימו לב: התבקשנו להודיע לציבור כי לא מומלץ לעבור לירח כבר לפני פורים. מדוע? מכיוון שכאמור לא קיים כח המשיכה בחלל, קשה עד בלתי אפשרי לקיים את מצות היום - מצוות הריקודים והמחאת כף.

מי שמסתפק בסיבוב סביב הבימה - ריקוד שהפוסקים התירו לרקוד גם בתשעת הימים... - אולי כן יצליח לרקוד אותו גם על הירח. אבל מי שנוהג להרים את רגליו לכל הפחות טפה וטפחיים מעל הקרקע, עלול להישאר אי שם באוויר...

רגע רגע - אם יש לנו פתרון לביטול הגזירות, אז בעצם כל המסע לירח מיותר!?

כָּךְ אָמַרְתִּי, שֶׁעָכְשׁוֹ נִשְׁמַע גְּזֵרוֹת חַס וְשָׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל, וְהִנֵּה הוֹלְכִים וּמְשַׁמְשִׁים לְבוֹא יְמֵי הַפְּוִרִים הָאֵלֶּה וְיֵהוּ יִשְׂרָאֵל מְרַקְדִים וְיִמְחָאוּ כָּף, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְתִּיקוּ הַדִּינִים. וְחֹר וְכַפַּל דְּבָרָיו וְאָמַר בְּפִה מְלֹא: 'כָּךְ אָמַרְתִּי!'

זהו המקום המהודר ביותר להגיע לביטול באמת.

למען היושר אנו מוכרחים להדגיש, כי בהתבודדות כאן בנקודת המרכז של עולם העשייה, יש מעלה שאין בירח. רבינו מדבר על מעלת המתפלל בין עשבי השדה. בין אם מדובר בעצים, או צמחים כלשהם. באדמת הירח לעומת זאת לא צומח שום עשב ושום צמחייה. שום כלום.

מעייין הלבנה

ומה בנוגע למקווה? ובכן, חכמה בגויים תאמין - לאחרונה טוענים חכמי אומות העולם כי בירח קיימים מאגרי מים. אם אכן נכונים הדברים מדובר בבשורה של ממש. לא יצטרכו להביא מכדור הארץ מים שאובין, או לחילופין לשלוח קרח לירח ולהפשיר אותו בתורת מקווה. ניתן יהיה לטבול במי מעייין זכים שיד אנוש לא נגעה בהם.

ישראל נמשלו ללבנה

יחד עם שלל המעלות שהזכרנו עד עתה במגורים על הירח, ראוי לציין כי לא כל אחד מסוגל ובנוי לכך. כל המעברים הפרטיים העוברים על כל אחד, בהם אנו משתדלים להתחזק ולהחזיק מעמד, כל זה הוא רק משל למה שמרחש למעלה אצל הירח.

בחציו הראשון של החודש הירח הולך וגדל, אור הלבנה מתחיל להאיר ולזרוח, נדמה שהעסק מתחיל לנסוע על מי מנוחות. אך דווקא אז בשיא השלמות, הירח מתחיל לאבד את כל מה שקנה ורכש עד היום. מיום ליום המצב נהיה גרוע יותר ויותר, עד שרגע לפני המולד השמים חשוכים לגמרי. הסתרה שבתוך ההסתרה.

אולם אז, שוב מבליחה קרן של תקווה. הירח מתחיל לחזור לעצמו. עד אמצע החודש וחוזר חלילה.

אתם יודעים כמה שנים עובר על הירח מה שעובר, והוא ממשיך בשלו, לא אכפת לו משום דבר?

מי שעדיין לא זכה ללב אמיץ וחזק, ואינו מסוגל להחזיק מעמד שקורין: 'דער

ואיך אפשר שלא לציין את מעלת ההתבודדות על הירח. בתורה נ"ב רבינו מדבר על כך שצריך ללכת להתבודד במקום שבני אדם לא עוברים שם ביום. לא ניכנס כעת לפולמוס מה הכוונה בזה, והיכן ניתן לקיים זאת באמת. אנחנו כעת במהלך לקיים כל דבר 'כפשוטו', לא על ידי 'בחינות'. ובכן, בכל רחבי היקום כולו, אין מתאים יותר להגדרה 'מקום יחידי' מאשר התבודדות על הירח.

אמנם ראוי לציין כי האזור בו נחתה החללית האמריקאית, אינה בכלל זה. כל מהות הטיסה שלהם לירח הייתה חלק מרדיפתם אחר הבלי עולם הזה. לכן מומלץ לא להתקרב לכל הרדיוס של דגל ארצות הברית המונף אי שם במרחבי הישימון.

לשוח בשדה

מלבד זאת, בתורה של 'הניעור בלילה' רבינו מזכיר גם שצריך להתבודד בלילה, בשעה שבני אדם אינם רודפים אחר תאוות עולם הזה. רבים כבר התקשו בזה, שהרי היום נשתנו סדרי בראשית, והלילה הרבה יותר גרוע מהיום. אם בזמן חז"ל היה חמור נוער באשמורה ראשונה, שניה כלבים צועקים. היום לא צריך להרחיק נדוד עד בעלי החיים...

שוב, כל אחד ואחד ישאל בזה את רבותיו. אבל מי שיזכה להתבודד על הירח, לא יצטרך שום קולא או בדיעבד.

חינוך הבנים

אני מאוכזב מהבן שלי!!! // חלק ב'

לתעצומת שאיפות ורצונות ובד בבד לשמוח עם כל התקדמות בפועל תהא אשר תהא ואפילו אינה עולה על חוט השערה (ראה לקוטי מוהר"ן תורה ו' על הבקיות ב'רצוא' ו'שוב' ועוד), אם נשווה את עבודתנו בחינוך אל האמור ב'סיפורי מעשיות' במעשה 'החכם והתם', הרי שהחכם היה מאוכזב כאוב ומיוסר על שבסופו של דבר לא הוציא מתחת ידו מוצר מוגמר ומוקפד שכל רואיו יעידון יגידון 'כי הוא זה', ולעומתו התם הקדוש, עם כל רצונו וזריזותו ושאירתו לחטוף מה שיותר, אולם בפועל הוא שמח על כל מה שזכה להוסיף בקודש, וכך גם בחינוך והארה בלב הבן, יהיה מה שיהיה.

וכהוראתו הבווערת של גאון עוזינו מוהרנ"ת ז"ע (בליקוטי הלכות, פסח ט-כב): "שצריכים להתנהג בדרכי התמימות ולהיות בשמחה תמיד אפילו בעניות ודחקות גדול וגם עבודתו ותפלתו אינו בשלמות כלל, אף על פי כן יהיה בשמחה בחלקו תמיד ולא יסתכל על העולם כלל שגם בעבודת ה' בתורה ובתפלה הם גדולים ממנו אלפים פעמים, ואף על פי כן אל ייפול בדעתו מזה כלל, רק יהיה שמח בחלקו תמיד, ואל יבלבל אותו העולם כלל, ואפילו חבריו שזוכים לתפילה ועבודה הרבה יותר ממנו, אף על פי כן אל ייפול בדעתו מזה כלל, רק יהיה בשמחה תמיד בכל נקודה ונקודה טובה שמרוויח בתפלתו ועבודתו איך שהוא".

לא נכחד, זהו ניסיון קשה עבור ההורים. אנו חיים בדור של תחרות והתפארות בהצגת הצלחות ותארים מעוררי התפעלות, אבל האמת הטהורה - האמת הנצחית שתישאר אתנו לעד, והיא זו שמקשרת בין האדם לבוראו לעד - היא אך ורק זו בלבד, השליחות שקבלנו לקדם ולעורר רצונות בבן, ללא שום תנאי להביא תוצאה מרשימה בכמות ואיכות כזו או אחרת.

גם כאשר כל חברי כתתו של הבן התאמצו ונבחנו על פרק שלם או מסכת שלמה, והבן שלנו נבחן רק על דף אחד, או שכל החברים עמלו והתמידו במשך שמונה - עשר שעות ביום כדי לחזור ולשנן את החומר הנלמד והבן שלנו לא מסוגל להתרכז ליותר משעה, והצלחנו לעודדו ללמוד שעה זו או להוסיף על כך דקות ספורות, הרי גם כאשר כל הצוות החינוכי אינו מעריך זאת ולגבי דידם אין לכך שום משמעות, מוטלת עלינו החובה לעודד ולהודות ולשמח ולייקר ולהביט בעין האמת הטובה על ריווח זה, הן לבטא זאת כלפי הבן עצמו והן לשמח עצמנו בעמקי נשמתנו על השליחות הנפלאה שבצענו.

האכזבה שאנו חשים ממה שלא הצלחנו לייצר פרי תפארה שיוסיף לנו חן וכבוד, מסיטה את שימת לבנו ודעתנו מן התפקיד המרומם הנשגב והמאד נעלה שלנו לנסות לדחוף קדימה את הבן לפי דרכו ומעלתו, ובכך אנו גם מפסידים את מילוי התפקיד העצום הזה, כי אין ספק ש'מאוכזב'

שאלה : רציתי מאד שהבחור שלי יהיה מתמיד ולמדן גדול, אבל הוא מאוכזב אותי עד מאד. נכון, הוא הולך לישיבה, נמצא בסדרים ואף מתפלל שלוש תפלות ביום, אבל מעניינים אותו עוד הרבה דברים אחרים ויש לו עוד רצונות ומאוויים אחרים. האם אני צריך לשנות אותו?! ומה הדרך שלי לגרום לו להתעלות.

...

נחלק את השאלה לשלושה חלקים: א. האכזבה. ב. האם יש צורך לשנות את הבן. ג. מהי הדרך לגרום לו להתעלות.

לאחר שנתבונן בדברים, נגלה שכל החלקים קשורים זה בזה.

חלק א' - אין מצוה בתורה לגדל בנים למדנים!

[א] הבה נתבונן, האם ה'אכזבה' של ההורים יש לה מקום ביהדות, בפרט כשמדובר באכזבה מהתנהגות הבנים בדברים שאינם בשליטת ובחירת ההורים.

כמדומה, שמלבד הרצון האמיתי והזך הנובע מרחמי האב על הבן ומרצונו להצליחו הצלחה נצחית, מתערבת אצלנו טעות שורשית בגישה לחינוך. חובתנו לזכור שלא באנו לעולם כדי לייצר ולייצא מוצרים מושלמים ומוגמרים. תפקידנו הוא אך ורק לקחת את המציאות שהשי"ת יצר וברא עבורנו ולנסות עד כמה שידינו משגת להועיל שם - בעשייה, בתפילה ברצונות ובכל דרך כשרה - לקדם את הבן שלנו לבחור בטוב.

אין מצוה בתורה לגדל בנים למדנים ומתמידים, זו זכות וחובה לשאוף לכך, להתפלל ולרצות ולעמול על כך, אבל מי שה' הועיד לו תפקיד אחר וברא אותו בכישרונות חלשים או בכוחות נפש מוגבלים שאינם מתאימים ללמדנות ושקדנות מקיפה, הרי שהתפקיד העצום המוטל על הוריו המסורים הוא לקדם אותו לפי דרכו וערכו וכוחותיו בכמה שאפשר להתחבר כמה שיותר ללימוד התורה ואהבתה.

אפילו אם כל הריעות יהיה, שאחר כל העמל והיגיעה והדיבורים והמעשים, הועלנו רק זאת **שהבן ירצה ויתחבר ללימוד בכמה אחוים בודדים יותר,** אפילו אם עדיין הוא רחוק מאד מלענות על השם המופלא 'למדן ומתמיד' - **הרי שההורים זכו לקיים את שליחותם המיוחדת והמופלאה והנשגבה שהשי"ת שש ושמח בה,** ורק הוא יתברך יודע כמה התקדמות מזערית זו שכמעט ואינה נחשבת בעינינו היא גילוי רצונו ומלכותו בבריאה, והיא שווה לפעמים פי כמה מאשר הצלחתו של הבן המוצלח שנברא בכשרונות עצומים, מאחר וההתקדמות הפעוטה הזאת באה מתוך עמל ויגיעה ושבירת חלישות הדעת ועוד.

זה אחד מיסודות החינוך שרבינו הקדוש מחנך אותנו איך לגשת

אפילו אם כל הדיווח יהיה, שאחד כל העמל והימשה והדיבורים והמעשים, הועלנו רק זאת שהבן ירצה ויתחבר ללימוד בכמה אחרים בודדים יותר, אפילו אם עדיין הוא רחוק מאד מלענות על השם המופלא 'למדן ומתמיד' – הרי שההורים זכו לקיים את שליחותם המיוחדת והמופלאה והנשגבה שהשי"ת שש ושמח בה?

כמדומה שהתשובה פשוטה, אפילו אם תרצה להפוך את מהותו של הנער לא תצליח בזאת בכח חינוכו ותכסיסו, כל אחד נולד עם שליחותו המיוחדת ועם ההתמודדות שלו עצמו לפי טבעו וכוחותיו שאינם בשליטתנו, ותפקידנו כאמור הוא רק לקדם ולהרחיב ולעודד להוסיף ללכת משם והלאה לכל אחד כפי יכולתו, אמנם בכח תפילה שמשנה הטבע אפשר הכל, וזה גם כן חלק עיקרי בעבודת ההורים, אולם בחינוך בפועל, צריך להעמיד נגד עינינו בבהירות, שחובתנו לשנות את הילד, אבל לא לשנותו למה שעולה בדמיונו, אלא לשנותו לטובה לפי ערכו ולחנכו לפי דרכו לפי יכולתו ולפי כוחותיו.

חלק ג' - השמחה והאמונה בכל התקדמות שהיא - הם המפתח להצלחה

ג] ומכאן לחלק השלישי, רבינו הקדוש לימד אותנו בכירור (בלקוטי מוהר"ן, ח"א קנ"ה), שאמונה היא כח המצמיח והגידול, ולעומת זאת כעס וקוצר רוח גורמים לריקבון הנטיעה. האמונה הפשוטה שה' ברוב טובו ורחמיו בחר עבורי את הבן הזה דווקא, יחד עם מכלול כוחותי טבעיים מדותי מגרעותי מגבלותי וצמצומי, לפי שידע שעל ידו אצליח ביותר בשליחותי בעולם הזה, וכמו כן האמונה שה' בחר עבור הבן את מיטב הכוחות כדי להצליח בעמלו ומאבקו להתקדם יותר לפי כוחותי ומדרגותי, אמונה זו בעצמה היא זו שמגדילה ומצמיחה, ונותנת כח להתחדש לעמול ולרצות להתקדם על אף שהתוצאות נראות לפעמים כדלות ושדופות לכאורה, ולעומת זאת, מי שמהלך בהרגשת אכזבה שכאמור מייצרת כעס וקוצר רוח ומצירה את הלב מלסבול את המצב, היא זו שגורמת לריקבון חלילה של נטיעת חמד זו.

הדרך שלנו לגרום לו להתעלות הוא לעורר בלבנו פנימה את האמונה שכל התקדמות שלו יקרה מאד מאד, להעריך זאת ולשמוח בכך, ואף להביע זאת בכל דרך בפני הילד, אמנם צריך 'בקיאות' שלא לומר די בעוצם השאיפות לעוד ועוד, וכמו שהתם לא חדל לצפות ליותר ויותר ותמיד ביקש את המאכלים הטובים והמלכובשים הנאים על אף שכבר עבר כל כך הרבה זמן ולא קבלם, וכמו כן ברגע שנפתחו לפניו שערי הצלחתו ונקרא אל המלך הוא רץ בכל כחו לקבל זאת, אולם מאידך, אסור שדבר זה יגרום להרגשת אכזבה בלבנו ובלב הילד על עצם מציאותו וכוחותיו לעת עתה.

השמחה והאמונה ביקרת כל התקדמות הם המפתח להצלחה, מותר וצריך ללמוד מוסר על עצלות ולהתעורר על חובת הזריזות וההשקעה ביתר שאת, אבל מתוך אמונה והארה לילד על יקרת כל חלקי הטוב הקיימים שהוא זוכה בהם, עד כמה יקר ונפלא ונשגב כל נקודת עמל בתורה שהוא זוכה ומתאמץ ועד כמה יזכה עוד ועוד אם יבקש עוד, והיא שפותחת שערים לעלות ולהתעלות ביתר שאת.

מהלך חסר חיות בלא שאיפת השקעה, בהרגישו שהוא נכשל ושגם בנו נחשל, ומכאן הדרך קצרה לזלזל באותו 'חוט-השערה' שהיה אפשר לקדמו בכל זאת, כי גם האבא מזלזל באותם התקדמויות זעירות ואין לו ענין לעמול כדי להשיגם, בעוד שכאמור, חי החיים שברא ויצר את הבן עם אותם מגבלות ומדות וקשיים עצמיים וחברתיים ועוד, מבקש מאתנו את השליחות המיוחדת והנפלאה והנשגבה שעבורה ברא את העולם, לעמול לקדם את הילד באותה התקדמות שנראית בעינינו קטנה ודלה, אך בעיניו יתברך היא גדולה ועצומה והיא תכלית הבריאה כולה, על אף שאין מי שמעריך ומייקר זאת בפומבי ואין מקבלים על כך תעודות יקר וכבוד.

ומלבד זאת, הרי האכזבה מועברת בלא אומר ודברים אל הבן, הוא חש שמאוכזבים ממנו, הוא לומד מהוריו שאכן אין שום שוויון להתאמצותו שהוציאה תנובה דלה ושדופה שכזו ביחס לחבריו, וכיון שכן, גם הוא מאבד את החשק ואת הרצון ללחום מלחמות ה' לפי מדרגתו לנסות לחטוף עוד ועוד.

ההפסד העצום הוא הן בעצם הרווחים הנפלאים שהבן היה יכול לחטוף, "אשר נקודה אחת של מצוה קלה של הקל שבקלים אין כל העולם כדאי לו" (לקוטי הלכות, תחומין ו-ג), ושכאמור, הם עיקר שליחותו בעולם, והפסיד אותם בגלל אכזבת הוריו ממנו שהונחלה לו, אך יותר מכך, ההפסד הוא עצום לאין ערוך, כי באם הבן אכן היה זוכה לשמוח בנקודותיו הטובות ייתכן והיה זוכה לפתוח שערי הצלחה עצומים שלא כדרך הטבע וכפי שהיה במעשה התם.

גם כאשר נדמה להורים שהבן מתרשל בידועין ומתרפה במלאכתו, הרי שתפקידנו הוא גם כן לחפש דרך לעורר בו רצונות, ואין מקום לאכזבה - שמביאה רק אשמה וכעס ורפיון ידים - למה ומדוע הבן של השכן מתעורר בעצמו בשאיפות וברצון עז להצליח, ולעומתו, הבן שלנו ישנוני וחסר מוטיבציה, כי זה עצמו הניסיון המופלא שה' העניק לנו, איך לקדם בלבבו עוד חוט השערה של רצון ושאיפה ועוד נקודה קטנה של כסופים והשתוקקות למעלה גדולה יותר, ועלינו לייקר ולעודד על כל ריח של נקודה של זריזות ורצון להשקיע.

חלק ב' - אפילו אם תרצה לשנות אותו לא תצליח

ולשאלה השנייה, 'האם אני צריך לשנות אותו'. כמדומה שבשאלה זו מתגנב לו ייאוש סמוי, הרי אין ספק שמי שחושב שביכולתו לשנות היה עושה זאת מזמן, אבל מי שכבר מיואש מנסה לפחות לפרוק מעל עצמו את האשמה הנוקבת ולחשוב שאין זה מתפקידו.

הבה ונחיד את הדברים. אכן, חובה לשנות את הבן על ידי חינוכו והארת האמת בליבו כדי שישנה את תפיסת עולמו ויבחר בטוב וימאס ברע, זה הרי כל עיקרה של מצות חינוך, וכלשון הכתוב (משלי, כב-טו) 'אוולת קשורה בלב נער שבט מוסר ירחיקנה ממנו', אולם אנו צריכים לברר מה וכמה עלינו לשנות, האם אנו צריכים לשנותו ממהותו וטבעו ויכולותיו בעצם, או לקדם ולהוסיף לפי דרכו ויכולתו פסיעה אחר פסיעה.

הנה מיליון:

אצלינו בבית מחכים לגיליון
'אבקשה לבית' בציפייה גדולה.
כולם בבית קוראים אותו מדי
חודש בחדשו מכריכה לכריכה,
נהנים ומתחזקים ממנו מאד.
אשריכם!
אליה מאיר גניש. אלעד

ר' שלמה פרקוביץ מבית שמש:
'אבקשה לבית' זה הדרך הכי טובה להכניס
את האור של רבינו הקדוש לבית בצורה
נעימה ומכובדת.
התוכן כה עשיר, ואפשר ממש להרגיש את
הלב הפועם מאחורי השורות והמילים...
יישר כח גדול,

ההתחזקות שתתן להן
נח להשקיע בבית ולהכניס
אור ושמחה בילדים

079-56-82-867

עכשיו תכניסו לבית שלכם
את ה'ועכשיו'